

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő: Dr. PAP ZOLTÁN
Szépirodalmi munkatárs: EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Az egyetlen kivezető út.

Budapest, június 23.

Mikor a munkás, iparos, kereskedő, mezőgazda, latájner azt mondja, hogy az uralkodó drágasággal már nem bír az ember szembeszállni, ez nemcsak olyan szólás-mondás. Nemcsak azt jelenti, hogy hirtelen áramlás nyomja le gazdasági helyzetét s ha ez az áramlás elvonul, az egyensúly megint helyreáll. Sokkal többet jelent ez a már-már kopásnak indult panasz és egyenesen hazafiúi kötelesség, hogy foglalkozzanak vele. A fogyasztó közönséget, ugyanis nemcsak a fogyasztásra szánt cikkek általános áremelkedése huzza lefelé; ugyanennek a közönségnek kell gondoskodnia az állami terhekről is. Az újságok szinte napról-napra jegyzik föl azokat a számokat, melyekkel a budget szaporodik.

Hol ez a kategória, hol az az osztály áll elő valamilyen kéréssel — olyan, mely jogos s igazságos s így kiteríni előle nem lehet. Az állami tisztviselők minden rétege mozog: s ez természetes jelenség. A megváltozott viszonyok az ő vállukat is szoritják s miután ők jövedelmüket csak egyféleképpen növelhetik, úgy, hogy az államtól fizetésük megjavítását kérik, világos, hogy ez ekzspeiciens felé fordulnak. A törvényhozástól nem lehet rossz néven venni, hogy ezeket a kívánságokat teljesíti. Jó tisztikarra olyan szüksége van az országnak, mint a falat kenyérre; anyagi gondokkal küzdő tisztviselő pedig csak átka

lehet az országnak. Józan gondolkodású ember tehát nem kárhoztathatja, hogyha az állami költségvetést ilyen terhekkel rakják meg.

De végső eredményében a nagy-közönségnek mindegy, milyen körülmények között növekedett meg az állami kiadás; ő csak azt látja és érzi, hogy ezt a megkövérést költségvetést neki kell kifizetni. Nemcsak az általános drágasággal kell tehát szembeszállnia, hanem ennek az általános drágaságnak automatikus következménye, a budget emelkedése is őt sújtja. Még csak matematikusnak sem kell lennie az embernek, hogy lássa, hogy a közönség terhe ilyen módon állandóan emelkedni fog és nem lehet elképzelni olyan időpontot, amikor ebben az emelkedésben szünet áll be.

Magában véve ez az emelkedés nem lenne katasztrófa. Minden civilizált országban emelkedtek az igények és velük együtt a kiadások is. Ez természetes folyamat. Csakhogy, míg másutt a kiadások növekedésével párhuzamosan haladt a kereseti források számának megszorodása is, addig nálunk a források stagnálnak. S igen nagy optimisták vagyunk, mikor azt mondjuk, hogy stagnálnak; mert azt is mondhatnók, hogy észrevehető módon kezdenek kiszáradni. A helyzet ennél fogva itt az, hogy míg a kiadások legalább megötszörösödtek az utolsó husz esztendőben, addig a jövedelem, a legjobb esetben régi. Ha ebben a tempóban haladunk előre, a katasztrófa — s ez nem nagy szó! — elkerülhetetlen.

Vigasztaló az, hogy ezt a krízist nem-

csak mi szenvedtük el. Más, ma hatalmas népek is köröszülgázoltak rajta; a kérdés csak az, lenne-e bennünk elég erő és kitartás, hogy úgy átvessük magunkat ezen az akadályon, mint a hogy a többi nyugoti nép átvette magát rajta. Ezek a népek, mihelyt észrevették, hogy a régi keresetforrás nem elegendő, újakat nyitottak. Régente ez nem volt lehetséges; ma az ipar csodái lehetővé teszik. Nekünk követni kell ezt a példát.

A mezőgazdaság, mint kereseti forrás, folyton keskenyedik. Nem szólva arról, hogy ma még alig mélyíthető és tágítható, területe nem változik, állandóan marad ugyanaz. Az ipar nincs alávetve ennek a természeti törvénynek; az ipar beláthatatlan időnkig egyelőre kimeríthetetlen kincsesbánya. Ehhez a kincsesbányához kell hozzányulnunk, ha élni akarunk. Az élet önfentartási ösztöne bizonyára rá fog erre szoritani; de ha mi magunk, idejében, erős akarattal rávetjük magunkat, akkor azt a válságot is elkerülhetjük, mely most a fejünk fölött lóg.

A mezőgazdasági alapról az ipari alapra való áttérés: ez az egyetlen kivezető út a mostani katasztrófális szituációból. El kell magunkat erre szánni erős hittel, kemény akarattal. Igaz, hogy néhány romantikus mese szertefoszlik majd; a trillázó pacirta, az asztal alatt legyeskedő szerelmesek, a vendégoldalon daloló kisbéres alkalmasint meghal majd a népdalban. De épülnek helyette gyárak, zakatoló gépek, füstöt hányó kémények, lihegő kazánok; és mindezek-

A fekete kapu előtt.

Írta: Benda Jenő.

(Utánnyomás tilos.)

1.

Mindnyájan, akik érdekelve voltak, érezték, hogy most már egészen bizonyosan ott állnak az ismeretlen rejtelmek záró fekete kapu előtt, amelyik, hogyha megnyílik, úgy nyeli el az áldozatát, hogy soha sem adja vissza többé. Az orvos azzal az ígérettel ment el, hogy egy óra múlva vissza jön s azután egész délután itt marad, mert alighanem még ma megkezdődik az agónia. Az apa a betegőt távoleső harmadik, vagy negyedik szobában hangtalan kétségbeeséssel járkált fel és alá; közben meg-meg állt és a szíve mélyéről fölzakadt sóhajtással kezeit tördelgette. Az anya a betegszoba ablakánál homlokát az üveghez nyomva, mozdulatlan, eltompult idegekkel várt valamire. Önmagának sem merte volna megvallani, hogy mire. A cselédek lábujjhegyen jártak-keltek és messze a háztól, az istállók tájékán is szótlanul végeztek fennivalójukat; valami ismeretlen borzadály ajkukra fagyasztotta a dalos jó kedvet. Az egész ház a Halált várta.

A legfőbb érdekelt, a leány pedig minderről semmit sem tudott. Szép csendesén hanyatt feküdt az ágyon, ujjai között a lepedőt morzsolgatta és tétován hordozta meg tekintetét a szobafalakon. Az értelem már régen, — másfél nappal ezelőtt — elröppent ezekből a szemekből;

a beteg azóta önkívületben feküdt. Aféle csendes éber álomban, ami színes ködben összefolyó tarka szönyegket tereget a lázas ember szeme elé. A nagy, erős, csontos leány egyszerre megvénült e néhány nap alatt. Addig, amíg egészséges volt s elpuszthatatlan tetterővel a friss levegőn szorgoskodott, az egészséges arcszín, a ruganyos járás elfedezte igazi korát. Most azonban, hogy az egészség tüde máza lekopott róla, ahogy a fehér párnák közt megsárgult és meg-ráncosodott, hirtelen elaggott; szinte öregebbnek tetszett, mint az édesanyja, aki most szomorú szemmel a láthatár szélé felé kémlelt, mint ha onnan várná az egyetlen gyermekéért érkező Halált.

2.

Különös asszony volt ez a gyermeke életétől buczuzó szomorodott szívű anya. Alakját hogyha nézed, olyan, mint egy fiatal nagyvilági nő. Dereka karcsu, darázs derék, termete nyulánk. Rajta finom, sokszínű otthonka, amiből nyelhe, alig érezhető ibolya-parfüm áramlik. Keze keskeny, hófehér, körmei gondosan fényezettek. Lába piczi s amint fáradtan az ablakmélyedés falának dől, tartása kecses. Arcza azonban egy falusi matróna arcza: haja galambbősz, bőre ráncos, de selymes és puha tapintású, festéknek, rizspornak semmi nyoma rajta. Tekintete szelíd és jószágos, becsületben megöszült családanyák szoktak így megöregedni, azok az asszonyok, akik egész idejüket családjuk és háztartásuk között osztják meg s az idegeket sorvasztó, vért-

tosan arra az időre öregednek meg, amikor a természet rendje így követeli.

Szomorú, jószágos szemével ez az asszony messze nézett egész odáig, ahol a pusztá az ég aljával ölekezett. A tiszta kék égen bárányfelhőket kergettek nagy gyorsan az áprilisi szelek. Jó messze egy-két tanya fedele látszott, a pusztasíkja, amint a hó elment róla, még barna volt. Az ablak egy kertre nyílt, ahol már rügyeztek, de lombba még nem hajtotta a bokrok. Hirtelen támadó hideg szél időnként megrázta a csupasz galyakat s az ablakhoz támaszkodó szomorú öreg asszony az ujjászületést váró természet nehéz vajadását lesve, így várta a Halált.

3.

Halkan nyitva az ajtót, egy fiatal cseléd-lány lopózott a szobába. Aféle tizenöt éves kölyök, piros arcú, erősen tenyeres-talpas, amilyeneket gyakran lehet találni tanyaíri házaknál. Széles, mezitelen talpaival hangtalanul lépdelt egész az ablakig, közben babonás szorongással pislogott a betegágy felé, mintha attól remegne, hogy mindjárt meglát valami onnan támadó rettenetést.

— A nagyságos ur be szeretne jönni! — suttozta, amikor az asszony közelébe ért.

A matróna hirtelen visszafordult az ablaktól, arcáról eltűnt a jószágos nyugalom, a szorbácsoló szenvedelmeket nem is ismerve, ponméből gonosz indulat sugárzott s a hófehér ráncok közt gyűlölködő harag kigyózott:

nek a kormos és a korom alatt csillogó ércszőrnyeknek környékén művelt, kultúra fokán álló, jól táplált népek fognak lakni. S ez fölér a trillázó romantikával.

Budapest, június 23.

A képviselőház holnap, szerdán délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen a szeszadójavaslat tárgyalását folytatják. Napirenden van ezenkívül az indítványok és interpellációk felolvasása is.

Sürgősségi indítvány. A szeszadójavaslatához még egész sereg képviselő iratkozott fel, úgy, hogy a koalíció körében attól tartanak, hogy e héten a tárgyalást nem fejezhetik be. Ezért ma Ugron Gábor aláírásokat gyűjtött a sürgősségi indítvány számára, Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Justh Gyula házelnökkel folytatott beszélgetése után. Délre mintegy száztizenöt aláírást sikerült összegyűjteni. Egy óra múlva még vagy negyvenet. Többen elmentek a Házból, de megígérték, hogy az ülés végén, amikor az ív felolvasására kerül a sor, visszajönnek. Fél két óra tájban aztán Popovics Dusan beszéde alatt a terembe gyülekeztek a képviselők, mert azt hitték, hogy most nyújtják be a sürgősségi indítványt. Még mielőtt Popovics befejezte beszédét, Ugron Gábor átadta Návay alelnöknek a sürgősségi indítványt. Návay azonban átolvasván a listát, észrevette, hogy a szükséges százötven aláírás nincs együtt. Nagy izgalom és zavar támadt. Návay felhívta az emelvényre Ugron Gábort, aki boszusan vitte el magával az ívet. Wekerle miniszterelnök ekkor felsietett az elnöki emelvényre és megtudván a történetet, kijelentette, hogy ő fog felszólalni. Fel is szólalt és beszéde alatt Ugron tovább gyűjtötte az aláírásokat. Időközben kitűnt, hogy együtt volt már a 150 aláíró, de több képviselő már előbb elment s ezért nem lehetett az indítványt előterjeszteni. A házszabály ugyanis kimondja, hogy 150 jelenlevő képviselőnek kell kérni a sürgősséget. Így tehát az ülések meghosszabbítását holnap kéri és ha a képviselőház megszavazza, akkor szombaton már egész napon tárgyal a képviselőház. Az ülések esté tíz óráig akarják meghosszabbítani, mert az indítvány napi tízórás ülésről szól. Így délelőtt tíz órától délután kettőig és délutáni négy órától esté tíz óráig tartanak az ülések.

A főváros fejlesztése. Bárczy István, Budapest főváros polgármestere ma ismét megjelent a képviselőházban s ott több politikussal tanácskozott

a fővárosi törvényről. A polgármester mindent elkövet, hogy a kormányt rábírja arra, hogy a törvényjavaslatot a Ház még a nyári szünet előtt letárgyalja.

A pozsony—bécsi villamos vasút. A közlekedésiügyi bizottság ma déli tizenkét órakor gróf Andrássy Géza elnök távollétében Kállay Lipót elnöklésével ülést tartott. Az elnök bejelentette, hogy az ülés tárgya előadó választása a pozsony—bécsi villamos vasútról szóló indítvány számára. Sümei Vilmos még a napirend előtt tiltakozott az ellen, hogy az indítványt a bizottság tárgyalja, mert a vasutat hazai érdekeinkre veszedelmesnek tartja. Szterényi József államtitkár az indítvány érdemi részéről nyilatkozni nem akar, de kijelenti, hogy a bizottságnak a házszabály értelmében tárgyalnia kell az indítványt és az előadót meg kell választani. Erre előadónak Kubik Gyulát választották meg.

Küldöttségek a képviselőházban. Ma déli 12 órakor tisztelegtek a Máv. istvántelki munkások Wekerle miniszterelnöknel. A küldöttség vezetője, Osváth István egy 600 aláírással ellátott kérvényt nyújtott át, melyben arra kéri a miniszterelnököt, hogy a főváros déli részén tervezett munkáslakásokkal egy időben a főváros északi részén lehetőleg az istvántelki főműhely közelében az ő részükre is létesítsen olcsó és egészséges lakóházakat. A miniszterelnök kijelentette, hogy ezen kérésüket annál inkább teljesíteni fogja, mert az istvántelki műhely közelében is vásárolt már az állam nagy kiterjedésű területeket éppen államvasuti munkástelep létesítésére. — Torontálvásárhely és Jankovác községek küldöttsége tisztelegt ma délelőtt a képviselőházban dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknel. A küldöttség arra kérte a miniszterelnököt, hogy az ő felsége által a határörvidéki községeknek átengedett németbányai rétből járó jutaléknak a két községet illető részét adassa ki. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy miután itt peres eljárásról van szó, csak annyit ígérhet meg, hogy az ügyet meg fogja vizsgálni és szigoruan törvényes alapon fog eljárni. A küldöttség meglegedéssel vette tudomásul a miniszterelnök választását.

A Technológiai Iparmúzeumban rendezett szücsipari tanfolyam volt hallgatói a tanfolyam fényes eredményű befejezése alkalmából ma délelőtt tisztelegtek Szterényi József kereskedelmi államtitkárnál, hogy köszönetüket fejezzék ki a tanfolyam rendezéséért. A küldöttséget Geilléri Mór kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója vezette, aki meleg hangon mondott köszönetet a megjelent mesterek és segédek nevében a kereskedelmi kormány áldozatkészségeért, amelylyel lehetővé tette, hogy az oly fontos szücsipar mesterei és munkásai tudásukat tovább fejleszthették. A megjelent munkások részéről Reichenberg Jakab, a szücs- és sapkásiparosok testületének elnöke intézett beszédet az államtitkárhoz. Szterényi József államtitkár válaszában hangsúlyozta, hogy a most befejezett tanfolyam kísérlet volt egy régi, nagyjelentőségű, egykor virágzó magyar iparág lábraállítására és fokozta fontosságát az a körülmény, hogy munkások és munkaadók együtt vettek részt a tanfolyamon. Buzdította a megjelenteket, hogy ápolják és fejlesszék munkás és munkaadó között a jó viszonyt a munkaadók azzal, hogy becsülik meg alkalmazottaikat, az ő leendő mestertársaikat, a segédek pedig azzal, hogy a munkaadóban ne ellenségüket, hanem barátjukat lássák s gondoljanak arra, hogy egykor ők is munkaadók lesznek. A küldöttség tagjainak bemutatása és az államtitkár lelkes éljenzése után a tisztelegés véget ért.

A városok képviselői az adóreformról. A törvényhatósági és rendezett tanácsú városok országgyűlési képviselői által kiküldött adóügyi hetes albizottság elkészítette jelentését az adóreform tárgyában. A jelentést Polónyi Géza az albizottság elnöke és ifj. Madarász József, a bizottság jegyzője írta alá. Az albizottság május 20., 22., 23., 26. és 27. napjain tartott ülésén letárgyalta mindazon kérdéseket, amelynek a városok háztartása és lakosságának adózása szempontjából szükségesnek látta a törvénytervezet módosítását. A jelentés először azokat a nyilatkozatokat közli, amelyeket Wekerle Sándor miniszterelnök ezeken az üléseken tett, azután pedig felhívja a bizottsági tagok figyelmét azokra a pontokra is, melyeket a középosztály és a legszegényebb elemek érdekeire nézve sérelmeseknek tart a hetes albizottság.

A választási bíráskodás. Szász Zsombor, az igazságügyi bizottság előadója a képviselőház mai ülésén terjesztette be az igazságügyi bizottság jelentését a választási bíráskodásról szóló 1899. évi XV. törvényzikk érvényének meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyában. A jelentés elmondja, hogy a kormány egy évvel ezelőtt a választási bíráskodás reformjáról terjedelmes törvényjavaslatot nyújtott be, amelyet azonban ezideig a képviselőház nem tárgyalhatott. Minthogy most a parlamenti munkaidő előrehaladt és az ősszel benyújtandó választói reform a választási bíráskodásnak újabb és gyökeresebb revízióját vonja maga után, főlegesen válik a nagy terjedelmű törvényjavaslattal való foglalkozás. A bizonytalan jövőre való tekintettel azonban és mert az 1899. évi XV. törvényzikk érvénye a jövő év szeptemberben megszűnik, szükséges, hogy a törvényjavaslat érvényét meghosszabbítsák. A törvényjavaslatnak ez a célja és a bizottság változatlanul ajánlja elfogadásra a képviselőháznak.

— Mondd meg az urnak, hogy nem lehet! Takarodj! Senki be ne merjen jönni! Zavarjátok a beteget!

A beteg nyitott ajkkal, ziháló lélekzettel, teljesen öntudatlanul feküdt az ágyon.

A matróna hazudott.

Ezt a beteget nem zavarhatta már meg többé semmiféle földi esemény!

4.

A matróna oda ment az ágyhoz, végig simogatta a beteg homlokát:

— Irén! Irén! — suttogta.

A leány nem felelt. A matróna pedig leült az ágy lábához, hogy kutyahűséggel őrizze a beteget.

A beteg mozdulatlanul, hangtalan nyugalommal feküdt, az anya pedig maga elé meredt szemmel motyogott, mintha lázálmot látva félrebeszélne:

— Ez is itt hagy. Egyedül maradok! Egészen egyedül.

— Pedig soha senkit sem szerettem, csak őt.

— Nem; az apámat, az anyámat sem szerettem!

— Gyűlöltem őket, mert ők mérgezték meg az életemet!

— De ez, szegényke, ezt szerettem! Éppen olyan szomorú és csalódott volt, mint én.

— És az én véreből sarjadtam, a szívem alatt hordoztam, szenvedtem miatta. És most mégis itt hagy!

— Itt hagy és egyedül hagy azzal a . . .

Öreg szeme fiatalos szenvedélyvel villant meg. Negyven évvel ezelőtt érezte csak ilyen intenzíven ezt a gyűlöletet. Negyven évvel ezelőtt az oltár előtt, amikor a pap mormoló szavaiból örök, összetörhetetlen lánczok fonódtak a karjaira. Akkor egy örömtelen, megutált jövő élesztette ennek a gyűlöletnek a tüzét. Most egy örömtelen, megutált múlt. Nagyon boldogtalan asszony volt ez a jószágos arcú matróna. És nagyon rossz asszony. Valamikor, amikor még forrongó vér fűtötte az ereit, öröme telt abban, hogy férjét, ezt a gyűlölt, egyszerű falusi figurát meggyalázza. Alispántól az utolsó szolgabíróig egész ember hevert a karjaiban. Valami furcsa magamegvetéssel és perverz kárörömmel dobta oda magát akárkinek. És csunya igazság: amikor a leánya megszületett, maga sem volt egészen bizonyos benne, hogy ki legyen az apja? Egyben volt csak biztos, hogy a hites férje nem. Erre most is bizonyos gonosz örömmel gondolt:

— A nyomorult! Arra is képtelen volt, hogy anyává tegyen!

Körül nézett, mintha azt vizsgálná, hogy vajon egyedül van-e ezekkel a gondolatokkal? Amióta a leány beteg lett, valóságos féltékenységgel zárkózott el vele ebbe a szobába. Magának követelte a bánatot, az ő husa-vére ez a leány, senkinek sincs semmi köze hozzá! Ő szülte, ő táplálta, ő gondozta! És amikor elrepültek az évek s a leány leány maradt, ő osztotta meg vele a jóérkölsben megsavanyodott szüzi lélek keserűségét.

A haldokló arczát nézte. Ez az arcz, amint a bőr lesóványodva a csontokra feszült, a maga éles vonalaival, mely árnyékaival különösen férfias elváltozást mutatott. Az anya, amint nézte, gondolata vissza szállt a multba. Homályos emlékfoszlányok mozdultak meg az agyában, lassan összetevődtek, egymás mellé sorakoztak. És egy fiatal, bajszatlan férfit látott megelevenedni, egy mérnököt, aki harminczötévvel ezelőtt vagy egy esztendeig itt a szomszédban szarítgatta a mocsarakat és minden héten hangos muzsikaszóval verte föl a falut.

És ebben a perczen úgy érezte, hogy azt a férfit igazán szerette.

5.

Mély csend borult a házra s ezen a mély esenden idétlen siránkozó hang szűrődött keresztül. Több bezárt ajtón megtompult az ereje, de azért az asszony tisztán hallotta. S idegesen feszengeni kezdett miatta. Úgy érezte, hogy ez a hang tolakodó szemtelenséggel profanizálja az ő bánatát.

— Mit sir? Hiszen semmi köze hozzá! — gondolta.

De az idétlen hang lassu makacssággal szűrődött át a messzi távolságon s az asszony haragos indulattal ugrott föl a helyéről.

Megindult a hang irányában. Megy és megmondja neki! Nincsen semmi értelme, hogy az az ember itten bölgjön. Megy és kiutasítja a maga bánatos birodalmából, arczába vágja, hogy az a leány, aki haldoklik, nem az ő leánya!

Az öreg ember a legtávolabbi szobában a

Wekerle beszélt.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 23.

A horvátok és a nemzetiségek ugylátszik kezét fogták, hogy a szeszadó fölemeléséről szóló javaslatnak törvényerőre való emelkedését minél messzebbre kitolják. Ez az obstrukciós szándék érthető ellenszenvet keltett a képviselők között. A javaslatot úgy sem buktathatják meg, hát mire való az okvetetlenkedés éppen most, a parlamenti szünet közepén?! Ilyen körülmények között nem csoda, ha fölmerült a sürgősségi indítvány gondolata. Ha kimondják a sürgősséget a javaslatra, a beszéd-düh lassanként lecsillapul.

Megkezdték hát ma a százötven aláírás gyűjtését. (A sürgősség kimondását ugyanis, csak százötven jelenlévő képviselő kérheti.) Kissé bajosan ment a dolog, mert a képviselők most nem hemzsegnek a Házban. Éppen ezért senkise törődött azzal, mi történik a teremben (de nem is volt érdemes, mert csak nemzetiségi és horvát képviselők daráltak az ő képzelt sérelmeikről), hanem azt lesték, megvan-e már százötven aláírás. Végre megvolt a szükséges szám s Ugron Gábor nyomban fölvitte az ívet az elnökhöz. Ekkor a horvát Popovics Dusan beszélt. A képviselők besiettek a terembe, hogy a sürgősség kimondásánál jelen legyenek. Az elnök Návay Lajos még sem enununciálhatta a sürgősséget, mert észrevette, hogy megvan ugyan a százötven aláírás (eleinte azt hitték, hogy ebből is hiányzik néhány), hanem nincs a teremben a százötven aláírás gazdája. Már pedig a százötven aláírónak ott kell lenni, mikor fölolvassák a neveiket. Boszankodtak tehát erősen, hogy néhány képviselő kényelemszeretete így meghiusította a parlamenti gépezet működését. A miniszterelnök, hogy a sürgősség kimondását még a mai napon lehetővé tegye (később, esetleg az ülés végén) elhatározta, hogy beszélni fog.

Popovics után tehát fölállott és válaszolt az eddigi szónokok megjegyzéseire. Széles alapon fejtette ki, melyek azok az okok, melyek a kormányt a javaslat benyújtására készítették és

földön térdelt s féltetével egy ágyra dőlt, úgy zokogott; csendes, visszafojtott sirással, hogy senkit se zavarjon. Amikor a fölízgatott asszony kicsapta az ajtót, fölugrott helyéből, elfehéredett és megántorodott:

— Meghalt? — hebegte eltorzult arczczal.
— Nem . . . még nem . . . — felelte az asszony és lehajtotta a fejét.

Az öreg ember megújuló hangos zokogásba tört ki és visszarojgott előbbi helyére. Ősz fejét bánatosan hengergetve az ágy fájának támasztott karján, mondogatta:

— Édes kis lányom! Oh én édes gyermekem!

Az asszony sajátságos zavarral állt meg az ajtóban. Az ő torkát is fojtogatta a sirás. Az öreg ember kétségbeesése mintha szárnyakat adott volna az ő fájalmának is, mintha zsilipet nyitott volna a lelkében fölgyülemlett nehéz keserűségnek. Nem volt ez rossz érzés, csak mélyen megrendítő s az öreg asszony, maga sem tudta, hogy történt, ösztönszerű részvétellel közelebb lépett az ágyhoz s hirtelen támadó gyöngédséggel megsimogatta a lesujtott férfi ősz fejét:

— Károly! — suttozta, — Károly! Ha akar-nád látni! Jöjj!

6.

Kocsizörgés hallatszott. A doktor érkezett. Elindultak, hogy a Halál kalauzát fogadják. S amint erőltlen térdekkel egymás mellett támo-lyogtak, a vállukat összevetették s támogató gyöngédséggel átölték egymás derekát.

hogy melyek voltak azok a vezérelvek, melyek a javaslat megfogalmazásánál irányadók voltak. A megnövekedett állami kiadások fődözésére szükséges a fölemelt szeszadó; s ez az emelés úgy van konstruálva, hogy jogos érdekeket ne sértsen. Természetesen, mindenfajta kívánságnak nem lehet eleget tenni; mert a legfőbb érdek az állam érdeke. Nem felel meg a valóságnak, mintha ez a javaslat csak a kisembereket terhelné; hiszen éppen oly czikk adóját emeljük föl, melynek élvezése nem föltétlenül szükséges. Fontos, hogy a javaslatból még az őszig törvény legyen. Másik iránya a javaslatnak, hogy a szeszgyártást átutalja a mezőgazdasági szeszgyárak körébe. A fejlődés konzekvenciája ez, mely elől kitérni nem lehet. A horvátok ellenzékieskedésével is foglalkozott Wekerle. Kimutatta, hogy a horvátoknak nincs okuk panaszára, mert minden jogos kívánságukat teljesítették. Ezzel kapcsolatban megemlítette azt is, hogy a horvát bán folytatni fogja politikáját mindaddig, míg azt a politikát meg nem valósítja. A miniszterelnök beszédét nagy tetszéssel fogadta a többség, úgy, hogy hirtelen ez a beszéd lett a nap eseménye és a sürgősségi indítvány körül támadt bonyodalmakat majdnem elfelejtették. Sokan gratuláltak a miniszterelnöknek, annál is inkább, mert beszédjét rögtönöznie kellett. Mindamellet a sürgősségi indítványt nem adták be; holnapra halasztották.

Az ülés elején terjesztették elő az összeférhetetlenségi bizottság jelentését Chernoch János püspök összeférhetlenségi ügyéről.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Návay Lajos.
Jegyzők: Szentkirályi Zoltán és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést. Bemutatja az állandó összeférhetlenségi bizottság jelentését Csernoch János csanádi püspök összeférhetlenségi ügyében. A bizottság kimondta, hogy a püspöki méltóság nem összeférhetetlen a képviselői tiszttel. A Ház most megerősíti a bizottság határozatát, majd képviselőül igazolja Manszdorf Géza bárót és mádi Kovács Jánost.

Folytatják a szeszadó-javaslat tárgyalását.

A szeszadó.

Az első szónok **Novoszello Máttyás** horvát, aki hosszasan bírálta a javaslatot.

Manlu Gyula: Attól tart, hogy a javaslat alapján nyert hatalmával a kormány kortesszolgálatokat fog jutalmazni. Tud esetet, mikor egy román egyesület alapszabályait nem hagyta jóvá, mert célja az alkoholfogyasztás csökkentése volt.

Nagy Dezső: Rágalom!**Wekerle Sándor miniszter:** Valótlan!**Manlu Gyula:** Be tudom bizonyítani!

Felkáltások: Tessék bizonyítani! Vaktában rá-galmazni nem lehet!

Manlu Gyula: Határozati javaslatot nyújt be arról, hogy a kormány új törvényjavaslat előterjesztésére utasítsák.

Vinkovics Tivadar, Pribicevics Szvetozár és Budiszavlyevics Bude beszélt ezután a javaslat ellen, türes padok előtt. Budiszavlyevics Budetől az elnök megvonta a szót, mert eltért a tárgytól.

Lukács Ödön és Popovics Dusan beszélt ezután a javaslat ellen, szintén horvátul.

A miniszterelnök beszéde.

Wekerle Sándor: A vitának ebben a stádiumában — ugymond — röviden akar nyilatkozni. Államháztartásunk állapota mellőzhetetlenül szükségessé teszi az állami bevételeink fokozását. Már a költségvetési expozéjában is utalt a szeszadó emelésére, mert ez képezi a pénzügyi helyzetünk biztosításának alapját.

Tulzott remények állíthatják csak, hogy a szeszadóemelés 40 milliót fog jövedelmezni. Ő csak 25 millióra számít s arra sem az első évben, mert sok a beruházási költség, körülbelül 130 millió s különben is egész gazdasági életünk állapota is eszkendőleg hat.

Második szemrehányás, hogy halasztják el a ja-

vaslat tárgyalását. Súlyt helyez arra, hogy a javaslat a jövő kampányig meg legyen.

Hibásan tüntetik fel, hogy a szeszadó csak a legalsóbb néposztályt sújtja. Egyoldalú megterhelésről beszélni sem lehet.

Egészségügyi szempontból nincs igaz a Mezőfőnek és Manlunak. Az adóemelés csökkenti a szesz-fogyasztást, nem emeli, sőt megkönnyíti a bor- és sörfogyasztást. Nálunk emelkedik a szeszfogyasztás, de ennek nem örül. Jobb volna, ha a borfogyasztás emelkednék. Egészségügyi tekintetben is ezen a téren javítunk. S ha bejön a szeszmonopólium, a káros hatások még inkább csökkenni fognak. Maniu az iszákosság korlátozásáról is beszélt. Arról nincs tudomása, hogy más államokban ezt összeköttetésbe hozták volna a szeszadó emelésével. A szeszfogyasztás emelkedése a népesség s a kereset emelkedésével gyarapodott. Ez nem egészen egészségtelen állapot. Különben is a kormánynak terén egész sereg szigorítást rendelt már el a kormány. Egyébként nálunk az iszákosság nem hódított akkora tért, mint más államokban.

Nyilatkozik Manlunak arra a vádjaira is, hogy egy egyesület alapszabályait nem hagyta jóvá, mert az alkoholizmus ellen akart védekezni. Ezt az állítást valótlanságnak jelenti.

Mezői Vilmos: Vasárnap miért nem csukják be a kocsmákat?

Wekerle Sándor miniszterelnök: Az ezetel is ezentul nem a kontingensből, hanem a drágább ex-contingensből fogják venni. Visszautasítja Mezőfőnek azt a kijelentését, hogy nálunk már ugys mindegy, mert a népnek nincs veszteni valója. Ez csak akkor fog bekövetkezni, hogy ha a nép be fogja látni, hogy nem szükséges, hogy filléreit az agitátoroknak adja oda. (Taps.) Ebben a teremben ilyen agitációnak nincs helye.

Igaz, hogy a javaslat emeli az adót, de megvalósítja azt az elvet, hogy amennyire lehet, az ipari szeszgyártást átutalja a mezőgazdasági szeszgyár körébe. Az ipari és a mezőgazdasági szeszgyárak terén megváltozott a helyzet. Azelőtt az ipari szeszgyárak jórészt mezőgazdasági jelleggel bírtak. Ez ma már azonban alaposan megváltozott. Most már ők nem hiszhatnak, hanem megszáritják a moslékot s eladják. Ezért kell most velük szemben a mezőgazdasági szeszgyárakat felállítani. Ő nincs az ipari szeszgyárak ellen, de tekintetbe kell venni termelési viszonyainkat.

Nem áll az a vád, hogy a mezőgazdasági szeszgyár a nagybirtokosság javát szolgálja. A javaslat éppen azt az elvet propagálja, hogy lehetőleg kis mezőgazdasági szeszgyárak állítsanak fel és elősegíti a szövetségi szeszfőzést. Inkább ilyen egyesülésre bírják rá a kisgazdákat a javaslat támadói.

Ezután Lengyel Zoltánnal polemizál. A javaslat azt czélozza, hogy a mezőgazdasági termelést fokozza. Ezzel elősegítjük az intenzívebb gazdálkodást. Sokan kifogásolták azt, hogy a 65 koronás megváltást az állam fizesse, hanem az, aki majd az előnyöket élvezi. Elvben a tétel szép, de a valóságban meg nem valósítható. Ha az igazi közgazdasági célt tekintjük, ettől nem szabad visszariadnunk.

Szól a gyümölcsföldék kérdéséről. A szigorításra okot szolgáltat, hogy adóarányosítás és elitkolás szempontjából a mai állapotot fentartani nem lehet. Az aránytalanság ma ezen a téren igen nagy. Ezt példával illusztrálja. Ebben a javaslatban az általános feltételek kedvezően vannak megállapítva. Hajlandó ezt a kedvezményt tovább is fokozni, sőt bizonyos átmeneti időre a mai általános feltételt is fentartani. Az a célja, hogy a termelő az ő termelésének igazi értékét kapja. Ez a javaslat czélja és ezt meg akarja valósítani. A gyakorlati élet bizonyítja, hogy a legnagyobb iszákosság ott van, ahol a kistermelő magának főzi a szeszt. Ezt meg kell nézni a szilvatermő vidékeken. A 68 ezer kisüst-főzdenél már a főzésnél kell érvényesíteni az erkölcsi feltételeket.

A horvátok azt állítják, hogy a javaslat egyenesen Horvátország ellen készült. Erre a személyes tételre őket nem követi. Ők nemcsak a mostani bán, hanem az elődöt is támadták s mindenből sérelmet csinálnak. Sőt odáig mentek, hogy a horvát országgyűlés megnyitásánál irridentisztikus hangokat is hallattak. A bán mindig érvényesítette törvényes befolyását.

Banjanin János: Spirtusz-kormány Rauch!

Wekerle Sándor miniszterelnök: A bán nem ideiglenesen marad Horvátországban. Addig marad ott, míg a politikánkat érvényesíteni fogja. Ő velünk szolidáris, ő nálunk zászlósur, ő a mi exponensünk.

Supló Ferenc: A bán nem lehet exponens!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ez nem akar kicsinyítés lenni, de ő Horvátországban a magyar kormány exponense. Egyébként a horvátok több kontingenst kapnak, mint amennyi reájuk esik.

— Elég kár! — kiáltották balfelől.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Horvátországgal szemben elmentünk a méltányosság legvégsőbb határáig. Aránylag kisebb tételeket fizetnek, mint mi. A horvát képviselők csak jogosulatlan agitációs eszközöket keresnek.

Annak a kívánságnak nem felelhetek meg, hogy 30 literes adómentes szeszfőzést engedjünk.

Farkasházy Zsigmond: Az a cél, hogy a kis-
listót megszüntessék?

Wekerle Sándor miniszterelnök: A képviselő ur
nem tud magasabb közgazdasági szempontokat fel-
lelni, csak misericordiát gyakorolni. (Derültség.) Be-
jelenti, hogy az átmeneti időben, míg a községi és
szövetkezeti szeszfőzdeket létesíteni lehet, csak any-
nyi engedélyt tehet, hogy 30 liter abszolút szesz-
főzésig négyszeres főzés helyett háromszoros töltés,
30 literől 200 literig 3 és felszeri töltés és 200—300-ig
négyyszeri töltés kerül adóztatás alá.

Tiltakozik az ellen is, hogy a javaslatot sürgős-
sen rántották elő, azzal már egy év óta foglalkoznak
az érdekeltek. (Élénk éljenzés.)

Ezzel Wekerle befejezte a beszédét s az ülés
a napirend megállapítása után fél négykor véget ért.

A végrehajtási törvény novellája.

— A függetlenségi párt értekezlete. —

Budapest, június 23.

A végrehajtási törvény novellája ma ismét
élénken foglalkoztatta a politikai köröket. A füg-
getlenségi párt este értekezleten tárgyalta a so-
kat hányatott törvényjavaslatot, de a képviselő-
ház folyosóján az ülés vége felé szintén hangos
vitatkozás volt miatta. Több függetlenségi kép-
viselő fölkereste Justh Gyulát, a képviselőház
elnökét és megkérte, hogy tegyen meg mindent
a végrehajtási novella tárgyalásának észre való
halasztása érdekében.

— Lehetetlen, hogy ilyen időben, a legsürgős-
sebb gazdasági munka idején, foglalkozzunk
ilyen nagyfontosságú törvényjavaslattal. Sem
kedvünk, sem türelmünk a hosszú vitára nin-
csen, — mondták a képviselők.

A Ház elnöke előadta, hogy már egész se-
reg gazdaképviselő kereste fel. Mindmégannyian
szünetre áhítoznak, mert ott kellene lenniök a
gazdaságukban. Arra kérték, hadd legyen oda, hogy
a Ház ne tárgyalja most le a végrehajtási novel-
lát, hanem hagyja észre. A Ház mondja ki a
szeszjavaslatra a sürgősséget, tárgyalja le és
napolja el magát.

Ezzel szemközt Günther Antal igazság-
ügyminiszter környezete, Bakonyi Samu
igazságügyi előadó és számos igazságügyi bi-
zottsági tag ragaszkodik a végrehajtási novellá-
nak még a szünet előtt való tárgyalásához.

A függetlenségi párt délutáni értekezletén
három óra hosszat tárgyalták a végrehajtási novel-
lát, amelyhez igen sokan szöveleztek. Az első
felszólaló Éber Antal volt, aki erős kritikát
gyakorolt a javaslattal szemben; a miniszter
személyét nem támadja, a javaslatot azonban
nem fogadja el. Kelemen Samu a javaslat ellen
szólt, amelyet szintén nem fogad el. Hasonló
értelemben nyilatkozott Nagy Dezső is.
Igen sokan a párt tagjai közül szóltak ezután
a végrehajtási novella mostani szövegezésének
fentartása mellett. Kiemelték a törvényjavaslat
szociális és közgazdasági, valamint igazságügyi
szempontból fontos és helyes rendelkezéseit,
amelyektől üdvös hatást várnak. Az elhangzott
megjegyzésekre Günther Antal igazságügy-
miniszter kimerítően válaszolt és kijelentette,
hogy megmarad a javaslatban foglaltak mellett.
Ezután az értekezlet nagy többséggel és a mi-
niszter személye mellett rendezett tüntetéssel ál-
talanosságban és részleteiben is elfogadta a tör-
vényjavaslatot.

Az értekezletről tudósításunk a következő:

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma
délután öt órakor Hoitsy Pál elnöklésével értekez-
letet tartott. Az értekezleten a kormány részéről je-
len voltak: dr. Wekerle Sándor miniszterelnök,
Günther Antal igazságügyminiszter, Sztéré-
nyi József és Meskó László államtitkárok. A jegy-
zőkönyvet Horváth József (szamosújvári) vezette.

Elnök megnyitván az ülést, az értekezlet úgy
általánosságban, mint részleteiben egyhangulag elfo-
gadta a kereskedelemügyi miniszternek a Berlin-
ben 1906. november 3-án kötött nemzetközi radio-
telegráf egyezmény beczikkelyezéséről szóló tör-
vényjavaslatot, továbbá az igazságügyminiszter tör-
vényjavaslatát az országgyűlési képviselőválasztások
bíráskodásáról szóló 1899. XV. t.-cz. hatályának meg-
hosszabbításáról.

Következett ezután a végrehajtási eljárásról
szóló 1881. LX. t.-cz. módosításáról és kiegészítésé-
ről szóló törvényjavaslat, amelyet Bakonyi Samu
előadó ismertetett részletesen. A javaslatnak — úgy-

mond — tekintettel kellett lennie a perrendtartásnak
különböző álló reformjára. A javaslat 2. §-a tetemesen
kitágítja a mai törvényben megállapított mentessége-
ket és e tekintetben egyaránt védi a kisiparost és
kiszádat. Mentessíti a szakasz a kisiparosnak kere-
sete folytatásához szükséges eszközeit, a 12 kat. hold-
dat meg nem haladó gazdaságoknál pedig a gazdának
nemcsak 5 hektoliternyi vetőmagját, hanem a gazda-
ság folytatásához szükséges igavonó jószágot is. Va-
lóság a kiszáda létminimumát létesíti a javaslat.
A mentességeknek második köre vonatkozik a köztis-
ztviselők és magántisztviselők javadalmazására. A
köztisztviselőknek ma mentes 1600 korona fizetését
2000 koronára emeli fel és ekviparálja velük a ma-
gántisztviselőket, akiknek létminimumát, mentes fi-
zetését szintén 2000 koronában állapítja meg. A köztis-
ztviselők lakásbérére vonatkozólag azt a változo-
tatást tette az igazságügyi bizottság, hogy megem-
gerte, hogy lakbérilletményeiket a köztisztviselők
közokiratban lekötthessék olyan célból, hogy az így
szerzett kölcsönből maguknak családi otthon létesít-
senek. A mai végrehajtási törvénynek egyik kirívó
intézkedése volt a 156. §. azon rendelkezése, hogyha
több tulajdonostárs ellen vezetett ingatlanra vég-
rehajtás, akkor az egyik tartozása miatt árverésre
kerül a többi illetősége is. Ha semmi egyebet nem
reformált volna a novella, csak ezt, akkor is örömmel
kellene üdvözölni. (Helyeslés.) A javaslat gondoskodik
arról is, hogy az eljárás olcsóbbá tétessék. Így 350
koronában állapította meg azokat a követeléseket,
amelyeknél az eljárás hivatalból foganatosítandó. A
bizottságot itt az az elvi meggyőződés vezette, hogy
az ügyvédi hivatalnak nem tulajdonképeni feladata
a végrehajtási eljárásban való közreműködés, ami
különbön is ok nélkül drágítja meg a feleknek az el-
járást. Élénk visszhangra talált a bizottságban az az
óhajtatás, hogy a végrehajtói állás államosíttassék.
Erre nézve az igazságügyminiszter kijelentette, hogy
ő is rokonszenvesen foglalkozik ezzel az eszmével,
de ennek megvalósítása sok más kérdéssel függ ösz-
sze, a bírói szervezet kérdésével, a perrendtartással,
a telegkönyvi rendtartással, úgy, hogy az erre vo-
natkozó végleges elhatározását akkorára tartja fenn,
amikor ezek reformja elkészült. Elfogadásra ajánlja
a javaslatot és kéri az értekezletet, hasson oda,
hogy a szászerek által annyira sürgetett és annyira
közszükséget képező törvényjavaslat mielőbb tör-
vényerőre emelkedhessék.

Nagy Dezső rendkívül fontosnak mondja a ja-
vaslatot, amely gazdasági és hitelviszonyaink tekin-
tetében nagy átalakulásokat fog okozni. A végre-
hajtási törvény nem arra való, hogy az adókat men-
tesítse, hanem, hogy mindenkinek jogát megvédje és
a hitelező és adós érdekeit lehetőleg kiegyeztesse.
Különbséget tesz termelési és fogyasztási hitel kö-
zött. A termelési hitel minél olcsóbbá, hozzáférhe-
tőbbé kell tenni, a fogyasztási hitel azonban lehetőleg
megszorítandó és a minimumra redukálendő. He-
lyesli a törvényjavaslat intencióját, amidőn a tisztis-
viselők és magánhivatalnokok fizetésének mentessé-
gét feljebb emeli, de különösen a családostisztvisel-
őkre való tekintettel még magasabb összegben, háro-
mezer koronában kívánna megállapítani a végre-
hajtás alól mentes fizetést. Nem tartja helyes-
nek a novella azon rendelkezését, amely az egész
gazdasági felszerelést mentesíti. Ez a hitelező rová-
sára veszi védelembe az adóst, amivel azonban ép-
pen az adós hitelképességét támadja meg és rákény-
szeríti, hogy ingatlanát terhelje meg, ami sokkal su-
lyosabb következményekkel jár. A kiszádatok hitel-
képességének érdekében kifogásolja ezt a rendelke-
zést. Az abszolút mentesség itt a hiteltől való abszo-
lut elzárást jelentené. Az abszolút mentesség helyett
a relatív mentességet kell kimondani a szakaszban;
a kiméleti idő szabályozására hívja fel az értekezlet
figyelmét.

Kelemen Samu: A novella azon épül fel, hogy a
mentességeket lehetőleg széles mértékben kiter-
jessze. A mentességek ilyen kiterjesztése mellett
bizonyos kategóriákra vonatkozólag a teljes lefoglal-
hatatlanság esete áll be. Aggodalmi vannak a 12
kat. holdon aluli kiszádatok felszerelésének mentes-
sége tekintetében is. Oszítja ugyan a törvény in-
tencióját, de a megvalósítási módjával nem ért egyet.
A hitelezőt ráusztatják az ingatlanra, amelyet pedig a
lehetőségig meg kell védeni. A mai helyzet az, hogy a
pénzüntézetek váltótárczáiban hetvenöt százalékkal
szerepelnek a kiszádatok. Egyrésztük bekebelezéssel
van biztosítva, a többi akként, hogy a kiszádat két
kezest állított. Már most a takarékpénztárak a dolog
természete szerint — idegen pénzt kezelvén, kellő
gondosságra vannak kötelezve — miután a fundus
instruktus, mint kielégítési alap ránczye elveszett,
egyszerűen zálogjogi biztosítással fogják megtámasz-
ni a kiszádat adósok ingatlanait az első lejárati alkalmá-
val és be fogják kebelezni magukat nemcsak az adó-
sok, hanem a kezesek, a váltó kibocsátója és for-
gatója ellen is. Ha ez bekövetkezik, abban a pillan-
tatban minden kiszádat hitelvesztetté fog válni. Az
igazságügyminiszter kijelentette, hogy a homesteadot
be szándékozik terjeszteni. Figyelmeztet arra, hogy a
homestead gyakorlati megvalósításának az az elő-
feltétele, hogy terhesmentes ingatlanok legyenek, ami
pedig ilyen körülmények mellett bajosan lesz meg.
Ajánlja a kiméleti idő szabályozását és javasolja,

hogy ezek a felszerelések az ingatlanok tartozékainak
mondassanak ki, az ingatlanok sorsát osszák. Külö-
nösen fontosnak tartja a novella 21. és 25. §-át, fél
azonban attól, hogy ezek a gyakorlatban nagy ne-
hézséget fognak előidézni. Itt is egyetért a törvény
intenciójával, csak a kivitel nem helyesli. Végül
van egy közjogi aggodalma is, ugyanis a novella
utolsó §-a szerint az életheleptetési és átmeneti in-
tézkedések megtételére az igazságügyminiszter van
feljogosítva. Az átmenet megalkotása anyagi jog-
szabályok megalkotását teszi függővé. Nem tartja
helyesnek, hogy ezek a törvényhozó hatalom jog-
köréből a végrehajtó hatalom jogkörébe utaltassa-
nak át.

Ferenczy Géza a törvényjavaslatot általános-
ságban elfogadja. Szerinte a mentességek kiterjesz-
tése nem jár nagyobb megrázkódtatással a hitel-
viszonyokra és a gazdasági életre.

Holló Lajos: Azoknak az aggodalmaival szem-
ben, akik ebben a javaslatban a hitelképesség meg-
támasztását látják, azt hangoztatja, hogy közgazdasági
szempontból ezzel egyenrangú, vagy ennél nagyobb
érdek a családok kereső képességének biztosítása,
mert azzal, hogy a családok egzisztenciáját megvé-
dik és biztosítja, egyben előmozdítja azokat hitel-
képességét is. Üdvösnek tartja azt az intézkedést,
hogy száz koronáig a hitelező nem számíthat fel
ügyvédi költséget. Helyesli, hogy a tisztviselők fi-
zetése 2000 koronáig ne legyen lefoglalható. Hasonló-
képpen üdvözi azt a rendelkezést, amely a kereső-
képesség biztosítására kiveszi a végrehajtás alól az
örvosok, ügyvédek, stb. műszereit, könyveit. A föld-
birtok védelménél sem megy túlszabja a javaslat. A
12 holdas gazdaságban védelmezi nem a termést,
nem a jószágot, a takarmányt, hanem védelmezi a
gazdasági felszerelést. Ez különben is oly csekély
értéket reprezentál, hogy a követelés kielégítésé-
nél alig játszik szerepet, ám a földművelés folytatá-
sához feltétlenül szükséges. Tulzott aggodalom az,
hogy az esetleges becslési anomáliák következtében
megrendül a földhitel és visszaözönlenek a zálog-
levelek.

Éber Antal a javaslatot nem fogadja el. Hang-
súlyozza, hogy ebben az állásfoglalásában semmi-
nemű animozitáció sem vezeti az igazságügyminiszter
íránt. A javaslat pártfogói a szociális szempontokra
utalnak. Az ő nézete szerint hibás e szociális szem-
pontoknál a kiindulási alap, mert teljesen téves do-
log abból indulni ki, hogy éppen a végrehajtást
szenvedő a gyengébb és a végrehajtató az erősebb
fél. Akik támogatják a javaslatot, azt domborítják
ki, hogy a hitel alapját nem a kis ingóságok képezik,
hanem az illető munkaképessége. De a szankeziót
erre éppen az a féltelme adja meg, hogy végső eset-
ben kis ingóságai is elvehetők. Igaz, hogy nem so-
kat érnek a hitelező számára, de sokat érnek az
adós számára és éppen e révén szoríthatja a hite-
lező az adóst arra, hogy kötelezettségeit pontosan
teljesítse. A részletkérdés nem helyesli, hogy az ár-
verési hirdetménybe ne tegyék ki a végrehajtást
szenvedő fél nevét, mert hisz akkor meg sem jelöl-
hetik pontosan, hogy kinél lesz árverés. Ajánlja az
árverési csarnokok felállítását. Az ingatlanok vé-
delme tekintetében utal arra, hogy ha az instruktus
nem lehet elárvereztetni, az ingatlanok használat-
vetéire kétségtelenül lehet zárlatot foganatosítani
akár 12 holdon alul, akár felül. A törvényjavaslat
a vetőmagra vonatkozó mentességet kiterjeszti arra
az esetre is, ha zárlatot foganatosítanak. A zárgon-
dok tartozik a vetőmagvat kiadni. Ekkor tehát a zárgon-
dok van birtokban, tartozik bevetni a földet, a
vetőmagvat azonban tartozik kiadni a végrehajtást
szenvedőnek, akinek pedig nincs földje, ahova be-
vesse. Kifogásolja továbbá, hogy a 12 holdon aluli
gazdaság mentességét az adóvégrehajtások esetére
nem tartja fenn a javaslat. Végül hangsúlyozza a
végrehajtói intézmény államosításának szükségét.

Lányi Mór tulzottnak tartja Éber aggodalmait.
A törvényjavaslat nem fog olyan megrázkódtatások-
kal járni, mint ahogy azt a javaslat ellenzői mond-
ják. Magyarországon különben szükséges még az
embereket nevelni a hitel józan kihasználására. Az
csak üdvös következménye lesz a javaslatnak, ha a
tulzott hitelezések a jövőben korlátozhatni fognak.
Magát a javaslatot örömmel fogadja el, csupán azzal
a rendelkezéssel nem ért egyet, hogy az árverési
hirdetménybe az árverést szenvedőnek nevét ne te-
gyék ki.

Bernát Béla rámutat arra, hogy a törvényhozás
e javaslattal is, összes eddigi alkotásaival is azt a
nagy nemzeti célét szolgálja, hogy a kisemberek ter-
hén könnyítsen.

Szentiványi Árpád szerint a két érdekfél, a hi-
telező és az adós közül mindig a hitelező az erősebb,
akivel szemben a kisexisztenciák a törvényhozás
védelmére szorulnak. Helyesli a törvényjavaslat in-
tencióit és elfogadja azt.

Bizony Ákos: A törvényjavaslatot a maga ré-
széről helyesnek és üdvösnek tartja és elfogadja. Le-
hetetlenség eltagadni a szociális célzatot ettől a
javaslattól, amelynek főszándéka az, hogy a kis-
exisztenciákat megoltalmazza a teljes tönkremenés-
től és fentartsa keresetképességüket.

Németh Imre a javaslat azon részét, amelyben

a kisemberek védelméről történt gondoskodás, elfogadja. Hiányosnak látja azonban a javaslatot annyiban, mert sok kisember védelméről nem gondoskodik.

Horváth József (marosújvári) nem helyesli a javaslat minden rendelkezését, de éppen ellenkező szempontból, mint azok, akik eddig a javaslat ellen felszólaltak. Szerinte a végrehajtási eljárás sürgős módosítását csak két szempont érvényesítése teheti szükségessé. Először, hogy olcsóbb legyen, másodsorban, hogy az otthont jobban megvédelmezze. Azt tartja, hogy a javaslat egyik célja sem szolgálja kellőképpen. Az otthon védelmére szükséges, hogy minden házi butort, minden ruházatot mentesítsenek a lefoglalás alól, kivéve a kifejezetten fényűzési cikkekét. Bizonyos esetekben a tisztviselők lefoglalatain fizetésének minimumát 1600 koronában állapítaná meg, amikor a tisztviselő adósságainak konvertálására vett fel kölcsönt nagyobb pénzügytételen.

Günther Antal igazságügyminiszter: T. értekezlet! Csupán néhány szót kívánok mondani. (Halljuk! Halljuk!) Az a törvényjavaslat, amely itt előterjesztett, körülbelül egy évtized óta felhangzó közóhanak a teljesítése. (Igaz! Ugy van!) Én igyekeztem eltalálni azt a közlést, amelyet ilyen parciálisan novellában szem előtt kell tartani és igyekeztem ezt a közlést megtalálni úgy, hogy az jogosult érdekeket ne sértsem. A végrehajtási törvény végleges revíziójára hagytam fenn a további kérdések megoldását. Irányelvem, amely a javaslat szerkesztésében vezetett, az volt, hogy meg kell védeni a közérdeket. (Élénk helyeslés.) Mert nincs igazán Éber Antal képviselő urnak akkor, amikor felállítja a szegény hitelező és a nem szegény adós kategóriáját. Nem erről van szó, hanem arról, hogy megvédelmezzünk egy nemzeti vagyont, amely egyes adósok vagyona. (Élénk helyeslés.) T. értekezlet! Elv az, hogy végrehajtás személy ellen nem vezethető, hogy a végrehajtás tárgyát csak a vagyon képezheti, már pedig annak az iparosnak ipara folytatásához szükséges szerszámai, az ő személyes megélhetésének a feltétele, ugyancsak a tizenkét holdon aluli ingatlan birtokosának a fundus instruktusa is az ő személyi megélhetésének a feltétele és amikor ez a mentesség, az a türelmi idő megadatik, akkor ez történik azért, hogy a gazdasági üzem, amely nemzeti érdek, fenakadást ne szenvedjen és hogy a föld paragon ne heverjen. (Élénk helyeslés.) Ezek az indokok azok, amelyek engem vezettek. Kijelentem, hogy a homestead intézményre vonatkozólag a törvényjavaslatot a jövő ősztől fogom előterjeszteni (Élenezés és taps) és törekedni fogok arra, hogy az mielőbb törvényerőre emelkedjék. Ami Lányi képviselő ur indítványát illeti, ahhoz hozzájárulok. Kérem méltóztassék a javaslatot elfogadni. (Élenezés.)

Felkiáltások: Elfogadjuk!

Az elnök felteszi szavazásra a kérdést, az értekezlet a javaslatot elfogadja.

Elfogadja ezután az értekezlet a birtokrendezésről szóló törvényjavaslatot és elhatározza, hogy ugy a végrehajtási novellát, mint a birtokrendezési törvényjavaslatot mielőbb, még a nyári szünet előtt letárgyalja.

Az elnök bejelenti, hogy az utolsó értekezlet óta a paksi kerületben, melynek eddig balpárti képviselője volt, függetlenségi programmal Mádi Kovács Jánost választották meg. Az értekezlet ezt örömmel tudomásul veszi.

Végül elnök felhívja a párt tagjait, hogy holnap a képviselőház ülésének elején jelenjenek már meg a Házban. Ezzel az értekezlet véget ért.

Budapest, június 23.

Csernoch püspök összeférhetlensége. Justh Gyula, a Ház elnöke ma mutatta be az összeférhetlenségi állandó bizottság elnökének jelentését a Csernoch ügyben. A jelentés így szól:

Az összeférhetlenségi állandó bizottság Csernoch János csanádi róm. kat. püspök, orsz. képviselővel szemben az Ivánka Milán orsz. képviselő által, a képviselőház 1908. évi március 12-ik napján tartott 289. ülésében bejelentett összeférhetlenséget nem állapítja meg.

Indokok: Ivánka Milán orsz. képviselő a képviselőház 1908. március 12. napján tartott 289. ülésén, hivatkozással az 1901:XXIV. t.-cz. 1. és 3. szakaszaira, azon alapon jelentett be összeférhetlenséget Csernoch János orsz. képviselő ellen, mert a most nevezett képviselő püspöki méltóságra emeltetett és, úgy az ezen kinevezés ténye és annak elfogadása által, valamint ennek folyamánát képező azon okból, hogy főrendiházi tag lett, a képviselőséggel összeférhetlen helyzetbe jutott. A bizottság a bejelentés tárgyalása rendjén beszerzett adatokból tényállás gyanánt megállapította azon körülményt, hogy Csernoch János orsz. képviselő az 1908. évi január 12-ikén csanádi róm. kat. püspökké nevezetett ki és mint ilyen a főrendiházi tagok névjegyzékébe felvételét ugyan, de a főrendiházi tagság tényleges gyakorlására nem igazoltatott. Ezen tényállás alapján Csernoch János orsz. képviselővel szemben összeférhetlenség megállapítható nem volt, az 1901:XXIV. t.-cz. 1. sza-

kasza alapján azért, mert a püspöki méltósággal egybekötött és az egyházi vagyomból járó javadalom élvezete sem a fizetés, sem pedig a díjazás fogalmának nem felel meg. Nem volt megállapítható az összeférhetlenség az 1901:XXIV. t.-cz. 3. szakaszának 1. pontja alapján sem, mert bárha az 1885:VII. t.-cz. 4. szakaszának B. a. pontja szerint a magyar szent korona országainak latin és görög szertartású róm. kat. megyés püspökei ezen állásukból folyólag a főrendiháznak törvény szerint tagjai, a most hivatkozott törvényszakasz 12. szakaszában foglalt rendelkezése alapján ezen főrendiházi tagsági jog megszűnik, ha képviselővé választatnak és a választást elfogadják azon időre, ameddig képviselői megbízatásuk tart. Habár Csernoch János képviselővé választása csanádi róm. kat. püspökké való kinevezetését meg is előzte, ezen körülmény az erre irányuló bejelentés elbírálása körül a törvényszerű állapot figyelembe vételén mitsem változtathat, mert Csernoch János képviselői minősége a főrendiházi tagsági jog gyakorolhatására nyíló igényét szüntette meg, s következésképp a képviselővel szemben ezen alapon összeférhetlenség megállapításának minden törvényszerű indoka hiányzik.

A horvát bán Budapesten.

— A horvátországi helyzet. —

Budapest, június 23.

Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel Budapestre érkezett. A bán első sorban Ehrenhofer Aladár kereskedelemügyi miniszteri tanácsost kereste fel, akivel Horvátországot érdeklő gazdasági kérdéseket beszélt meg. Ezután a képviselőházba ment, ahol Josipovich Géza horvát miniszterrel tanácskozott gazdasági és pénzügyi dolgokról, első sorban a szeszdó-javaslatról, amely Horvátországban rendkívül fontos mezőgazdasági és ipari érdekeket érint. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnökkel a bán nem tárgyalhatott, mert a miniszterelnök egész nap a képviselőház ülésében volt elfoglalva a szeszdó-javaslat tárgyalásánál. Budapesti utjáról a bán a következőket mondotta:

— Gazdasági és pénzügyek miatt jöttem Budapestre. Első sorban természetesen a szeszdó-javaslat dolgában kell tanácskozásokat folytatnom. A miniszterelnök ural nem beszélhettem, de a javaslat egyes részleteire már ugyanis megtörtént a megállapodás s így a tanácskozás ezuttal nem volt mulhatatlanul szükséges. Ami a szeszkontingenst illeti, ebből Horvátország részére annyit fogok megszerelni, amennyit csak lehetséges. Egyébként a horvát kormány szilárdul ragaszkodik ahhoz a programhoz, amelyet a horvát nemzet előtt kifejtettem. Minden ezzel ellenkező híresztelés dacára a horvát kormány lasan, de biztosan halad a kitűzött úton. A lapok után értesültem, hogy a többségi pártok egyes tagjai konferenciákat tartottak a béke érdekében. Mondhatom, hogy ennek semmi hivatalos jellege nincs. A kormány ezektől a tárgyalásoktól teljesen távol áll, mert a horvát koalícióval csak az én közvetítéssel áll szóba a miniszterelnök. Mindaddig, amíg én bán vagyok, nélkülem eredményes békekezelet nem lehet szó. Csodálkozom azon a türelmetlenségen, amelylyel a magyar sajtó nézi a horvát viszonyokat. Amikor a bán székét elfoglaltam, megmondtam, hogy Horvátországban nem szabad a dolgokat elhamarkodni. Csak szívós kitartás és erőteljes, de óvatos politikával lehet boldogulni. Az igaztalan kritikával és nyugtalansággal csak a helyzetemet nehezítik.

A bán ezután megegyeztetett azokat a híreszteléseket, amelyek az urnapi tüntetésekről láttak a sajtóban napvilágot.

Báró Rauch Pál horvát bán, aki ma délután dr. Wekerle Sándor miniszterelnökkel a pénzügyminisztériumban értekezett, a délután folyamán az Angol királynő-szállóbeli lakásán fogadta Lánzy Leó főrendiházi tagnak, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökének látogatását. A bán Budapestről való elutazását illetőleg eddig még nem tett intézkedéseket.

Báró Rauch Pál horvát bán mai nyilatkozatai és a kategorikus visszautasítás, melyben Wekerle Sándor miniszterelnök a bán személye ellen irányuló támadásokat részesítette, élesen megvilágította azt az irt, mely a horvát-szerb koalíció felfogása és az illetékes körök álláspontja közt fennáll. A horvát képviselők körében is többen voltak, kik a miniszter-

elnök beszéde közben a bán kormány kigunyolására elhangzott közbeszólást elítélték, mert ezzel a miniszterelnöknek alkalmat adtak, hogy a bán személyét illetőleg oly kijelentéseket tegyen, melyek pozícióját még csak megerősítették. Ez annál kellemetlenebb a koalícióra nézve, mert minduntalan a bán bukását hirdetik a horvát közvéleménynek, a miniszterelnök nyilatkozata ellenben arról kell, hogy a közönség meggyőzze, hogy báró Rauch állása nemcsak hogy megingatva nincs, hanem ellenkezőleg, a kormány támogatására számíthat, míg Horvátországban a magyar álláspont nem érvényesül. A miniszterelnök nyilatkozatának hatása alighanem a szeszdó-javaslat további tárgyalásánál is fog nyilvánulni. A horvát képviselők mindig azt hangoztatják, hogy ők obstruálni nem akarnak, amit azzal is igazolnak, hogy bár valamennyien felszólalnak, beszédeiket meglehetősen rövidre szabják, de beszélniük kell, mert különben hazá sem mehetnének, mivel a szeszdó-törvény Horvátország lakosságára nézve oly nagy jelentőséggel bír, hogy mindent el kell követni annak megváltoztatása érdekében. A részleteknél csak három szakaszról akartak lényegbe vágó módosításokat előterjeszteni. A miniszterelnök mai beszéde után azonban nincs reményük, hogy valamelyes eredményt elérjenek. Ily körülmények között békés táppozíciókról beszélni alig is lehet. Különösen, ami a bán illeti, meg kell állapítani, hogy teljesen bizik vállalkozása sikerében és ezért a koalícióval nem lép érintkezésbe, míg az lehetetlen álláspontjáról le nem mond. A program, melyet annak idején kifejtett, Horvátország kulturális és anyagi érdekeit oly nagy mértékben istápolja, hogy a horvát közvélemény előb-utóbb maga is hátat fog fordítani a koalíciónak, mely az országot ma téleneségre kárhoztatja. A koalíció pedig báró Rauch hal és kormányával tárgyalásba bocsájtkozni nem akar és a nyarat arra fogja felhasználni, hogy beszámoló beszédekben folytassa a megkezdett küzdelmet a bán és kormányja ellen. Ezek szerint a parlamenti szünet Horvátországra nézve nem fogja jelenteni a politikai élet szünetelését is. A horvát-szerb koalíció ma délután a „Continental”-szállóban értekezletet tartott, melyen kizárólag a szeszdó-javaslatról foglalkozott. Az értekezlet kijelölte azt a három szónokot, akik még az általános vitában fognak felszólalni, ezután pedig megállapította a részletes tárgyalás során előterjesztendő indítványok, illetve módosítások szövegét. A horvát képviselők a részletes tárgyalás során mindössze öt vagy hat szakaszhoz fognak hozzászólni. Ezek a szakaszok főleg a horvátországi kisütőket érintik. Az értekezleten a politikai helyzetről egyáltalában nem volt szó.

KÜLFÖLD.

— A marokkói helyzet.

Budapest, június 23.

Tegnap éjszaka azt a riasztó hírt röpitették világra, hogy Abdul-Azisz szultánt meggyilkolták. E hírt ez ideig nem erősítették meg s így több, mint bizonyos, hogy légből kapott.

Sokkal nagyobb jelentőséggel bír az a berlini tudósítás, mely arról számol be, hogy a kormányok közt megindult a tárgyalás, hogy Muley-Hafidot, ki most tényleg uralkodik majdnem egész Marokkó fölött, elismerik szultánnak. Ha e hír igaz, akkor szegény Abdul-Azisz uralkodásának napjai meg vannak számlálva. Bár tekintve, hogy e tudósítás Berlinből érkezett, igen sok kétség fér hozzá. A németek ugyanis minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy a francziák cirkulussait megzavarják. Franciaországnak pedig nemcsak érdeke, hogy Abdul-Azisz megmaradjon Marokkó uralkodójának, hanem bizonyos fokig kötelezve van, hogy őt támogassa. Erre maga Abdul-Azisz is igényt tart, ki — mint annak idején megirtuk — a következő kijelentést tette egy franczia újságíró előtt:

— Kihirdethettem volna én is a szent háborút Francia- és Spanyolország ellen és akkor egész Marokkó mellém állt volna. Nem tettem s most Franciaország kötelessége, hogy engem megvédjen.

Valószínű, hogy Franciaország addig, míg érdekei megkívánják, Abdul-Azisz mellé fog állni, annál is inkább, mert az algezirai egyezmény, mely Franciaországnak annyi előnyt biztosít — ő írta alá. De az is bizonyos, hogy amely pillanatban Franciaországnak érdekei nem fűződnek többé Abdul-Aziszhoz, feledve lesznek azok a szolgálatai, melyeket a köztársaságnak tett s akkor a fiatal szultán, kinek annyi érdeke volt az európai kultúra iránt, saját kárán fog meg-

győződni arról, hogy mily hálátlan dolog az európai diplomácia hálájára számítani.

Mai hireink a következők:

Londonból jelentik, hogy ott ma sem jött jelentés Abdul Aziz meggyilkolásáról. A hír a láptalannak látszik. Berlini jelentések szerint a nagyhatalmak kormányai közt diplomáciai tárgyalások indultak meg, hogy hivatalosan elismerjék Muley Hafidot törvényes szultánnak. Abdul Aziz ügye végképpen elveszett s erről az európai kormányok meg vannak győződve. Pichon külügyminiszter kezdeményezésére indultak meg a diplomáciai tárgyalások a kormányok közt. A Tageblatt párisi tudósítójának értesülése szerint a német birodalmi kormány is részt vesz a tárgyalásokban Muley Hafid elismertetése céljából. A spanyol szenátusban Spanyolország Marokkóra vonatkozó szándékai tárgyában beadott interpellációra válaszolva, a külügyminiszter kijelentette, hogy Spanyolország hajói a marokkói vizeken maradnak, nem szándékoznak azonban beavatkozni a két szultán közötti viszályba. Ha azonban az események azt megkövetelnék, Spanyolország minden eshetőségre készen fog állani.

Illetékes berlini helyen kijelentik, hogy korai az a hír, mintha Franciaország és a német birodalom között Marokkót illetőleg tárgyalások indultak volna meg. Tulajdonképpen eddigelé nem voltak tárgyalások, csak éppen megvitatták a Muley Hafid sikerei következtében beállott új helyzetet s ezeknek során kiderült, hogy sem Franciaország, sem Németország nem kíván izoláltan eljárni Marokkóban. A német birodalmi kormány nem is gondol hadihajók kiküldetésére s arról sincs szó, hogy más államok flottát menesztenek a marokkói vizekre.

Ashley konzervatív meg fogja kérdezni Grey államtitkártól, hogy tekintettel azon szándékára, mely szerint Muley Hafidot mint Marokkó tényleges uralkodóját törvényes uralkodónak ismerje el, elkészült-e arra, hogy tárgyalásokra lépjen az algeirászi egyezményt aláíró hatalmakkal Muley Hafidnak szultánná elismerése érdekében. Grey államtitkár kijelentette, hogy az angol kormánynak semmi haszna nem lehetne azon, ha kezdeményezőként lépne fel valamely Marokkóban szándékolt eljárás érdekében. Egyébként hivatkozik arra a kijelentésre, amelyet a francia külügyminiszter a múlt héten tett a kamarában. Ehhez a kijelentéshez nincs hozzáfűzni valója.

A reichsrath ülése. A költségvetés folytatólagos részletes tárgyalása során Bjeladinovic képviselő Dalmácia gazdasági emelésére megfelelő hitelt tart szükségesnek és intézkedéseket követel a malária leküzdésére. Vajdutti képviselő kijelenti, hogy az olasz néppárt mindenkor kész sikra szállani a főiskolák tanítási és tanulási szabadsága mellett. Amennyiben e szabadságot a katolikus diáksággal szemben korlátozni akarnák, a párt kötelességének tartja, hogy e törekvés ellen a leghatározottabban küzdjön. A néppárt kötelessége, hogy Ausztria népeinek javáért küzdjön, ha még oly eltérő felfogásuk is egyes pártjai.

A költségvetési javaslat folytatólagos tárgyalása során Baehle képviselő a kereskedelmi flotta kiépítését hangsúlyozza a kiviteli növelése érdekében és állást foglal az osztrák Lloyd monopóliumszerű helyzete ellen, azt követelvé, hogy a többi hajózási társaságok részére is tegyék lehetővé a szabad versenyt.

Starzinsky alelnök a mai ülés végén Malakovsky elhunyt képviselőt búcsúztatta. A legközelebbi ülés holnap.

A szerb kormányválság. Péter király elfogadta a Pasics-kabinet lemondását és Velimirovics ó-radikális (Pasics-párti) bizta meg az új kabinet alakításával. Nikolics Andrea ugyanis a kabinetalakítást nem vállalta el és erre legalkalmasabb személyiségnek Velimirovicsot jelölte meg. Velimirovics, bárha tegnap elutasította a kabinetalakítást, ma mégis megbízást vállalt arra, hogy előbb megkísérelje, hogy az ellenzékkel megegyezésre jusson és aztán esetleg elválja a kabinetalakítást. Nem hiszik azonban, hogy Velimirovicsnak sikerülne az ellenzékkel megegyeznie.

A korona azon döntése, amelylyel Velimirovicsot ó-radikális kormány megalakításával bizta meg, a kormánypárt osztatlan tetszésével találkozott, mert

abban bízottak, hogy az ellenzék e kormány útjába nem fog akadályokat gördíteni, ellenzéki körökben azonban igenis skeptikusan fogadták a válság ezen megoldását, mert meg vannak győződve arról, hogy Velimirovicsnak nincs kellő tekintélye a kormánypártban, hogy komolyabb kormányreorganizációt vigyen keresztül. Az ellenzék mindazonáltal hajlandó álláspontját az új kormány képességeitől tenni függővé. Erre legközelebb alkalma lesz a verifikációs vita során. Ha a kormánypárt a mandátumok verifikációja alkalmával előzékenységet tanúsít az ellenzék követeléseivel szemben, ez feltétlenül gyengítené a felmerült ellentéteket. Ellenzéki körökben nem igen bíznak abban, hogy a Velimirovics-kormány képes volna a súlyos politikai helyzetet tisztázni. Dr. Popovics Mihály volt miniszter, aki a Bécsben folyt kereskedelmi szerződési tárgyalásokon Szerbia első delegátusa volt, ma reggel Bécsbe utazott.

A kormánypártból származó hírek szerint az új kormány valószínűleg a következőképp alakul meg: miniszterelnökség és középítkezésiügy Velimirovics, külügy Andra Nikolics, hadügy Stepanovics tábornok, igazságügy és belügy Trifkovic, kultusz Pavlovics, közgazdaság Koszta Stojanovics, pénzügy Mihail Popovics, vagy Kukics. A kormány végleges megállapítását holnapra várják.

A дума ülése. A дума a mai ülésen folytatta a népoktatásügyi minisztérium költségvetésének tárgyalását. Denozski képviselő rámutatott a minisztériumnak lengyel népoktatási politikájára és kifejté, hogy az oroszosítási törekvések demoralizálólag hatnak az ifjúságra, amennyiben az Oroszország elleni gyűlölet ver bennük gyökeret. Szóló tehát a lengyelországi orosz iskolákat joggal mondhatja államelleneseknek, amelyek nem az engesztelést, hanem a nemzeti gyűlölet növekedését mozdítják elő.

Berlini pótválasztás. A berlini XII. tartománygyűlési választókerületben ma tartott pótválasztásnál Hermann Adolf kereskedő szociáldemokrata 313, Brunge prédikátor szabadelvű néppárti 307 szavazatot kapott, tehát Hoffmann megválasztották.

Angol-orosz egyezmény. A „Daily Telegr.” pétervári levelezője állítólag hiteles forrásból szerzett értesülés alapján kijelenti, hogy a Macedóniára vonatkozó orosz-angol egyezményt Isvolski és Hardinge Revalban aláírták és a többi hatalmak elé terjesztették, nem felel meg a tényeknek. A két miniszter, miközben a megoldáshoz közelebb jutott, nem tudott olyan reformtervet kidolgozni, melyet mind a ketten aláírhattak volna. Az egyik pontról még ma is tárgyalnak.

Harcz a kínai forradalmárokkal. A gyarmatügyi minisztériumba érkezett távirati jelentés szerint e hó 19-én a kina-tonkingi határon kínai forradalmárokkal és tonkingi vadászok között felvett küzdelemben francia részen két tiszt és két altiszt, a kínaiak részéről ötven ember elesett.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Balassagyarmat város képviselőtestülete abból az alkalomból, hogy a helyi állami főgimnáziumban most folytatólagos az első érettségi vizsgálatok, diszközgyűlést tartott, melyen Jurkovic tankerületi főigazgató ünnepi megnyitóját után felolvasták a képviselőtestület azon határozatát, mely szerint az ifjúsági egyesület részére 2500 koronás alapítványt tesz a város. A gyűlésről táviratilag üdvözölték gróf Apponyi kultuszminisztert és Tóth államtitkárt. Este 200 terítéki banket volt.

A polgármesterek üdvözlése. A polgármesterek hódmezővásárhelyi kongresszusa üdvözlő sürgönyt küldött Halász Lajos képviselőnek, amelyben elismeréssel emlékeznek meg Halásznak az országos költségvetés tárgyalása alkalmával a városok érdekében tartott beszédéről.

Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye törvényhatósága ma gróf Almásy Imre elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen Benkó Albert alispán előterjesztésére a közgyűlés elhatározta, hogy a vármegye 41 községében 2800 munkásházat építtet és e célból fél millió kölcsönt vesz fel. Ezután az alispán szabályren-

deletet dolgozott ki és terjesztett a közgyűlés elé a személy- és teherszállításra használt autómobilok, motoros kerékpárok, a közutakon való közlekedésére vonatkozólag. A közgyűlés ezt elfogadta és felkérte az alispánt, aki e kérdést behatóan tanulmányozta, hogy dolgozva ki országos szabályrendeletet, amely felterjesztendő volna a kormányhoz. Ezután kisebb adminisztratív ügyeket intéztek el.

Az Eulenburg-pör.

— Készülődés a tárgyalásra. —

Budapest, június 23.

A jövő héten kezdődik meg Berlinben az Eulenburg-pör esküdtzéki tárgyalása. A pör elé évtizedek óta nem tapasztalt izgalommal néznek a német társadalom minden rétegei, ámbar a tárgyalás valószínűleg nem fog oly sokáig elhúzódni, amint azt eleinte hitték. Legtöbben azért bízottak a tárgyalás hosszadalmas menetében, mert a vizsgálóbíró kétszáz-nál is több tanut szándékozik felvonultatni, akik közül százhatvanat Harden jelentett be.

A tárgyalás e hónap huszonkilencedikén indul meg a berlini első számú birodalmi törvényszék esküdtzéke előtt. A tanuk száma meghaladja a kétszázat és a közönség úgy véli, hogy azokat mind ki fogják hallgatni. Senki sem gondol arra, hogy más a vizsgálóbíró és más a vádhatóság feladata. A vizsgálóbíró kötelessége a minden nyomra teljesen kiterjedő kutatás. Az egész anyagot azután az ügyészséghez terjeszti át, melynek joga van az iratok megrostálására. Mellőzhet néhány tanut, csak arra kell ügyelnie, hogy a tárgyalásnak okvetlen kimerítő anyaga maradjon.

Az ügyészség tényleg csak husz tanut idézett be, úgy, hogy a híres pör nem ölt akkora terjedelmet, mint sokan vélték.

Tekintettel a herczeg egészségi állapotára, a tárgyalás tartama naponként csak egy órára szorítkozhatik. Hogy aztán így több napra elhúzódnak a tárgyalás és hogy annak érdekessége a huzavonában szétforgácsolódik, a szenzációra éhes közönség szempontjából azért mindegy, mert Kan zow esküdtzéki elnök máris kijelentette, hogy a nyilvánoságot csak a pör bevezető formalitásainak aktusához engedi be, onnét kezdve pedig, vagyis a volta-képeni tárgyalásról kirekeszti a közönséget. Még a sajtó képviselőit sem engedik be. Így hát a sajtó és ez uton a közönség a kihallgatott tanuk elbeszélése alapján fogja megtudni, mi történik napról-napra a szenzációs ügyben.

A büntető törvényszék elnökét valóssággal ostromolják a pörnek végtárgyalására szóló jegyekért. A koronatanuk lesznek Ernst Starnbergi halász, Riedel müncheni tejkereskedő és egy Schönnert nevű egykori hotelszolga, aki évek előtt Starnbergben egy vendégfogadóban volt alkalmazva és tudomása van a herczeg üzeméről. Megidézte az ügyészség tanukul Bernstein igazságügyi tanácsost, Harden jogi képviselőjét is, továbbá irodavezetőjét, Prager ügyvédet és Mayer főtörvényszéki tanácsost, aki a Harden-pörben a törvényszék elnöke volt.

Az éjjeli órákban úgy értesülünk, hogy az ügyészség még sem fogja a husz tanu kihallgatásával beérni, mert teljes világosságot akar ebben a nagy port felvert ügyben hozni. A kétszáz tanu kihallgatásáról természetesen szó sem lehet, mert ebben az esetben beláthatatlan időnkig tartana a tárgyalás menete, ami pedig nem csak az esküdtzékre, de a közvéleményre is depresszív hatással lehet. Csak a középszámot véve is, hetekre tartó tárgyalásra van kilátás, melyet az esküdtbíró pedig a saját reputációja érdekében mennél gyorsabban szeretne lebonolyítani. A pör iránt az egész világon rendkívüli érdeklődés mutatkozik. Számos külföldi ügyvéd érkezett Berlinbe, hogy a tárgyalásoknál személyesen résztvegyen, de tömegesen érkeztek a másfoglalkozású külföldiek is, akik ajánlásokkal rohanják meg a büntetőtörvényszék elnökét, hogy a tárgyalásoknál résztvehessenek.

Az ügy gyors elintézését egyébként erősen akadályozza a herczeg egészségi állapota, mely a legjobb esetben is naponkénti egy óras tárgyalást en-

ged meg. A legutóbbi orvosi jelentések szerint pedig nagyon valószínű, hogy a herceg a mindennapi tárgyalást sem bírja ki és közben több napi pihenőre lesz szüksége. Mindezeknek az eshetőségeknek a találgatása most erőteljesen foglalkoztatja a német közvéleményt, mert valószínűtlen kombinációkkal árasztja el a német és különösen a berlini sajtót.

A perzsa forradalom.

— A parlamentet bombázzák. —

Budapest, június 23.

Perzsiában ágyú dörög: a perzsa sah és a parlament közt fölmerült konfliktus nyílt összefűzésre vezetett. A sah bombáztatta a parlamentet s megostromoltatta nagybátyjának és vetélytársának Zill-es Szultánnak palotáját, a perzsa politikai klubok erre azzal feleltek, hogy Zill-es Szultánt kiáltották ki sahnak. A rövid táviratokból, melyek éjjel után érkeztek hozzánk, bajos megítélni a helyzetet, bizonyosnak látszik azonban, hogy a perzsa állapotok komoly és fenyegető fordulatot vettek. Perzsia polgárháború előtt áll, mely dönteni fog afelőtt, hogy ki üljön a királyi székben s egyszerűen eldönti azt is, hogy csak papiroson levő ámitás az az alkotmány, amivel a sah Perzsiát rövid pár évvel ezelőtt megajándékozta, avagy eleven valóság. A helyzet komolyságát emeli az, hogy a mai sah háta mögött Oroszország áll s a muszka kolosszus — amelyik régóta készíti elő útját Perzsia felé — valószínűleg föl fogja használni ezt a jó alkalmat arra, hogy a zavarosban halászson.

Pétvári táviratunk jelenti:

Az utolsó tebrisi jelentés szerint az ottani unschmanok (politikai klubok) Zill-es Szultánt kiáltották ki sahnak.

Sugalmazott orosz táviratok ezzel szemben Tebriszből azt jelentik, hogy ott az általános hangulat a reakciós párt számára kedvező fordulatot vett. A papság és a főnemesség tagjai, valamint sokan, akik eddig a forradalmi párthoz tartoztak, táviratilag tudatták a sahval, hogy szolgálatára készen állanak. A forradalmi mozgalomért a felelőséget egyes meghatározott személyekre, így a főkormányzóra hárítják.

Teheránban a parlamentet és a vele szomszédos mecsetet ma reggel kozákok állták körül és felszólitották a parlamentet, hogy a sah kivágásának megfelelően, egyes személyeket kiadja. A parlament ezt megtagadta. A politikai klubok tagjai löttek a katonaságra és több katonát megöltek. A sah táborából délelőtt kilenc órakor tüzérséggel ellátott erősítés érkezett, amely tíz órán tul szakadatlanul tüzelt.

A „Lokalanzeiger“ teheráni tudósítójától a következő táviratot kapta, amelyet Teheránban kedden délután két órakor adtak föl:

A parlamentet bombázzák. Reggel 8 óra óta ropognak a puskák és durrognak az ágyuk. A sah csapatai a Bagsa-kertből Teherán ellen indultak. Egy nagy csapat géppuskákkal őrzi a város kapuit és megszállotta a főutvonalat. A támadók elfoglalták a parlament épületét és most Zill-es Szultánnak, a sah nagybátyjának palotáját lövöldözik, mivel a politikai klubok tagjai odamenekültek. A halottak és sebesültek száma igen nagy. A főkolompókat elfogták és a sah elé hurczolták. A parlament előtt levő tér tele van holttestekkel és lelőtt lovak hulláival. Az ágyúütegek előnyomnak.

A „Times“-nak jelenti Simlából: Ebben az

évben hozzávetőleges számítás szerint 30—40 ezer puskát és tömérdek löszert csempésztek be Afganisztánba.

TÁVIRATOK.

Twedmouth távozása

London, június 23. (Saját tudósítónktól.) Lord Twedmouth betegsége miatt kilép a kabinetből.

Carlos király előlegei.

Lisszabon, június 23. A Carlos király uralkodása folyamán kiadott közigazgatási akta ügyében való vizsgálatra kiküldött parlamenti bizottság azt fogja a tárgyalásoknak javasolni, hogy a királyi háznak engedélyezett előlegek kérdését válassza el a többi kérdéstől és gyorsítsa az előlegek szankcióit.

Bécs város kölcsöne.

Bécs, június 24. A községtanács jóváhagyta az ismeretes kölcsön-szerződést.

A szaloniki vasut.

Konstantinápoly, június 23. Az érdekelt francia társaság írásbeli uton fordult az építésügyi minisztériumhoz a Konstantinápoly—Szaloniki vasuti összeköttetés érdekében. A társaság továbbá egy kikötő építésére is koncessziót kér a végzendő tanulmányok alapján meghatározandó helyen.

A szenátus folytatta a vitát a keleti vasut államosításáról. Rouvier ellenzi a javaslatot és azt ajánlja, hogy vegyék fel a vasúttársaságokkal az 1904-ben Marjoeuls miniszter által tervezett alapon a tárgyalásokat. Franciaország pénzügyi helyzete nem engedi meg az államosítást. Jobb volna, ha a 40 milliót a munkások agkori ellátására fordítanák. (Tetszés.) Szólv kijelenti azután, hogy nem ellensége Clemenceunak, akivel köztársasági harcokban együtt küzd. Clemenceau józan gondolkodására és lelkismeretességére hivatkozik és így végzi be beszédét: Lehet, hogy ha ön miniszterelnök ur felveti a bizalmi kérdést, talán kedvező lesz a szavazás eredménye. De ha a szenátus nem teszi meg önnek ezt a szívességet, akkor elvesztette létjogosultságát. (Általános tetszés.) Az ülés ezzel véget ért.

Orosz miniszterválság.

Pétvári, június 23. (Saját tudósítónktól.) Makacsul tartja magát az a hír, hogy Schwartz közoktatásiügyi miniszter legközelebb lemond.

Az orosz államkölcsön.

Pétvári, június 23. A дума egyesült költségvetési és hadügyi bizottsága tegnap a pénzügy- és hadügyminiszterek, valamint a vezérkari főnök jelenlétével rendkívüli titkos gyűlést tartott, amelyben a hadikészletek kiegészítésére szükséges 293 millió rubelnyi államkölcsön ügyét tárgyalták. A bizottság a mellett foglalt állást, hogy egyelőre csak 93 millió rubel szükséges, mely összeg részletekben folyósítandó. Az ez évben folyósítandó összeg 93 millió rubel volna.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	jun. 23.	jun. 22.
Buza	locobuza 95 ¹ / ₈	95 ¹ / ₂
	juliusra 94 ³ / ₈	95 ¹ / ₈
	szeptemberre 92 ³ / ₈	92 ⁵ / ₈
Tengeri	juliusra —	—
	juliusra 77 ³ / ₈	76 ³ / ₈
Csikagó.		
Buza	juliusra —	—
	juliusra 85 ⁷ / ₈	86 ¹ / ₂
Tengeri	juliusra —	—

New-York, jun. 23. Gyapot New-Yorkban helvben 11.80 (12 — tegnap), gyapot juliusra 9.93 (10.36) gyapot szeptemberre 9.72 (9.97), gyapot New-Orleansban helyb 11¹/₈ (11.7/8). petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Raffined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, június 23 (Zárlat.) Zsir juliusra 8.92 (tegn. 8.92), zsír szeptemberre 9.12 (tegnap 9.12), szonna short clear, 8.12 (tegnap 8.12), sertésus szeptemberre 13.80 (tegnap 13.70).

A berlini villamossági társaság kölcsöne.

Berlin, június 23. (Saját tudósítónktól.) Az általános villamossági társulat elfogadta egy bankkoncesszió ajánlatát s legközelebb 4¹/₂%-ra 15 millió márka kölcsönt fog feltenni legkorábban öt évi visszafizetésre. Ez az összeg arra fog szolgálni, hogy az általános villamossági társaság átvegye a berlini villamossági társaság és a hamburgi városi és külvárosi villamos vasutak üzemállata részvényének jelentékeny részét a Siemens és Halske céggel közösen s a nagy hajózási csatorna mentén kiépítse a vilamos műveket és közuti yasutakat.

Eltűnt urileány.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 23.

Tegnap számunkban röviden megemlékeztünk arról, hogy egy Luczay Mariska nevű fiatal leányt az Eötvös-teri hajóállomáson két ismeretlen férfi elrabolta. Az eset fővárosszerte nagy és kínos feltűnést keltett és mozgásba hozta az államrendőrség detektiv-testületét. Dr. Boda Dezső főkapitány igazán párját ritkító erélyvel igyekszik elejét venni minden olyan cselekménynek, amely a leánykereskedelemmel még csak összefüggésbe is hozható. Könyörtelen szigorúsággal csap le oda, ahová még csak a gyanu árnyéka is ér. A jelen esetben a rendőrség egy följelentésből indult ki. Arról azonban, hogy a följelentés tárgya egy hisztérikus ember agyréme volt, igazán nem tehet a rendőrség. Tény az, hogy a leánykereskedők elleni hajszában a főkapitány oly erélyes munkát fejt ki, hogy érte nem gáncs, hanem teljes elismerés illeti csak.

Az elrabolt leány históriájáról és a reá vonatkozó rendőri nyomozásról az alábbi tudósítás számol be:

Tegnap este megjelent a főkapitányságon a Stowasser-féle hangszergyár egyik alkalmazottja, Ritter Antal és bejelentette, hogy tizenkét éves unokáját, a kis Luczay Mariskát elrabolták. A leánya Apatinban járt polgári iskolába. A vakációra ide küldötték föl a fővárosba, nagypajához, Ritter Antalhoz, aki Erzsébetfalván lakik a Hajnal-utca 13. számú házában. Fel kellett jönnie egyébként Budapestre beteg anyjának látogatására is. A hajó, melyen állítólag jönnie kellett, pontosan megérkezett, az utasok mind kiszálltak, de Ritter Antal hiába kereste közöttük unokáját, a gyermek nem volt sehol. Ritter nagyon aggodott s amikor látta, hogy hiába várakozik, bement a hajóra és ott a személyzettől kérdezősködött unokája felől. A hajón elmondották, hogy Apatinban igenis beszállt a kis leány és elutazott Budapestre. Utközben a hajón megismerkedett két negyven-negyvenöt évesnek látszó uri külsejű emberrel, akikkel két körülbelül olyan koru leánya utazott együtt, mint amilyen Luczay Mariska. Ezek az emberek, akik törve beszélték a német nyelvet, magyarul pedig egyáltalán nem tudtak, igen kedvesen bántak a kis Luczay Mariskával, aki aztán velük maradt az egész uton. Amikor a hajó megérkezett Budapestre, a két ember sietett ki a partra, ott bérkocsiba ültek a leányokkal és gyorsan elhajtottak az állomásról.

A rendőrség éppen a buenos-ayresi levél nyomán, amely egy leánykereskedő banda üzemeltetésére hívta fel a figyelmét, széleskörű nyomozást indított, azt sejtve, hogy a kis leány elrablói is leánykereskedők lehettek. Ritter elbeszélése csak megerősítette a gyanút. Az öreg ember kissé zavarosan, szinte alig érthetően mondta el az esetet, amit a rendőrség izgatottságával magyarázott meg. Azok az adatok azonban, amiket az idegen emberekről a hajó személyzete adni tudott, veszedelmes módon elárulták, hogy az illetők csak Keletről jöhettek.

A nyomozás azzal kezdődött, hogy a rendőrség táviratozott Apatinba, hogy hivatalosan is megállapíthassa, hogy Luczay Mariska tényleg elutazott-e. A válasz megérkezéséig is sokszorosította a leány fényképét, melyet a két gyanúsított férfi személyleírásával az összes őrszemeknek és detektíveknek átadtak. Ennek alapján ma éjjel a Himzö-utcai nyilvános házból két gyanús embert előállítottak leánykereskedés gyanúja alapján. Az egyik Goldberg Mózes jeruzsálemi születésű 45 éves konfekciókereskedő. A következő felírású névjegyet találták nála:

M. GOLDBERG,

Confection pour hommes et dames et draperies en tout genre Jaffa.

Palestina.

Goldberg héberül és németül beszél. Amikor kihallgatta Tóth János rendőrkapitány, azt vallotta, hogy Jaffából Fiuméba mentek és e hónap 8-án érkeztek Fiuméből Budapestre, a Páris-szállóban laknak s üzleti ügyeikben járnak a magyar fővárosban. A másiknak Eliam Moyál a neve. Jaffában narancs-

kertjel vannak. Csak arabul beszél s így tolmács hiányában még nem hallgatták ki. A rendőrség kihallgatta még a szaloda személyzetét. Ezek azt vallották, hogy a két idegen sűrűn járt ki éjszaka s viselkedésük is gyanús volt. Kinyomoztak egy leányt is, aki azt vallotta, hogy Goldberg pénzt és ékszert ígért neki, ha Konstantinápolyba megy vele. Egyéb részleteket nem sikerült megtudni róla.

Ma délelőtt jelentkezett a rendőrségen Löwenberger Mór kereskedő, aki elmondta, hogy feleségével és Sarolta, Ilona, Elza, Dezső és Sándor nevű gyermekeivel a Zsófia-hajón tegnap délután érkeztek meg Budapestre. Ma reggel olvasta a lapok közleményét s kötelességének tartja bejelenteni, hogy az a kis leány, akiről a híradások szólnak, nem utazott a hajón.

Déli egy órakor azután egészen tisztázódott az eset. Apatinból a következő szövegű távirat érkezett a budapesti rendőrséghez:

Allamrendőrség Budapest.

Luczay Mariska megvan s csak a napokban készül Budapestre menni.

Előjáróság Apatin.

A távirat feleslegessé tett minden további nyomozást. Tóth János rendőrkapitány nyomban intézkedett, hogy a két jaffai kereskedőt bocsássák szabadon.

A fényképkiallítás ügye.

Budapest, június 23.

Amikor a „Magyar Amatőrök Országos Szövetsége“ a Mücsarnokban országos fényképkiallítását megnyitotta, részletesen méltattuk a kiállításnak ugyerkölsi, mint művészi sikerét. A kiállítással kapcsolatosan tegnapi számunkban foglalkoztunk egy botrány-ügygyel, amely a Szövetség egy frakciójának köréből terjedt szét és mindenképpen igyekezett a dolgokat oly világításban feltüntetni, hogy a kiállítás botrányba fulladt.

E rossz indulatu és alaptalan híresztelés szerint a kiállított tárgyak nagy részét ellopták volna. Sem ez, sem pedig az nem felel meg a valóságnak, mintha a kiállítás rendezése körül olyan ellentétek merültek volna föl, amelyek a vezetőség és egyben a Szövetség fenállását megingatták volna.

Mindezekre vonatkozólag a „Magyar Amatőrök Országos Szövetsége“-nek elnöke, dr. Pogány Lajos országgyűlési képviselő lapunk főszerkesztőjéhez a következő levelet intézte:

Tisztelt Barátom!

Lapod tegnapi számában „Lopás a tárlaton“ cím alatt a Magyar Amatőrök Országos Szövetsége által rendezett Országos Fényképkiallítás egy állítólagos botrányról emlékezett meg.

Mint a rendezett kiállítás elnöke, tisztelettel arra kérék, hogy a közleménynek elejétől végig tévedésen alapuló állításait helyre igazítsam.

Mindenek előtt ki kell jelentenem, hogy a tárlatról egy stereoskop szekrénynek mintegy 10 koronát érő lencsésén kívül semmi sem tűnt el. Teljesen érthetetlen tehát elötte, hogy egy ilyen jelentéktelen esetet hogy lehet ennyire felfújni és olyant állítani, hogy a kiállított tárgyak nagy része eltűnt. Az említett csekély értékű lencsén kívül még egy gombostű sem veszett el a kiállításról, mely különben is minden tekintetben mintaszerűen volt szervezve.

A cikknek egy másik passzusa arról panaszkodik, hogy a kiállítást megnyitó fenséges vendégeket nem Kossuthány Tamás, a Szövetség elnöke fogadta; erre nézve szabadon kijelentenem, hogy Kossuthány Tamás súlyos betegségére való hivatkozással már mintegy fél évvel ezelőtt leköszönt elnöki tisztségéről és így természetes, hogy a kiállításon nem képviselhette a Szövetséget.

Neveltséges és alaptalan az az állítás is, hogy a kiállításra szánt képeket nem bocsátottuk a jury elé, hanem azokat önkényesen választottuk ki. — Az igazság az, hogy a felvételi jury korongi Lippich Elek miniszteri tanácsos és a díjazó jury Wartha Vincze műegyetemi rektor elnöke alatt működött. Igazán merészség kell ahhoz, ilyen köztisztviselőben álló férfiakról feltételezni olyant, hogy részt vettek volna egy szabálytalanul működő juryban.

Szövetségünk a juryzés tisztasága érdekében megtette azt, hogy saját tagjaiból csak 4 tagot delegált a jurybe, míg annak többi 8 tagja az egyesüléttel teljesen távol álló független műértőkből és művészekből állott.

Ezekután csak annyit jegyzek meg, hogy kiállításunk ugy erkölcsileg, mint anyagilag igazán fényesen sikerült és Szövetségünk a kiállítás rendezése által nem hogy gyengült volna, hanem ellenkezőleg, ugy anyagiakban, mint taglétszámban is hatalmasan gyarapodott.

Tolvajt én nem keresem, mert arra semmi szükség sem volt, de a galád rágalmak terjesztőjének már nyomában vagyunk.

Soraim szives közléseért fogadd hálás köszönetemet

tisztelő barátod

Pogány Lajos,

országgyűlési képviselő, mint az Országos Művészi és Tudományos Fényképkiallítás elnöke.

EGYHÁZAK.

— (A tiszáninneni református püspökség betöltése.) A Kiss Áron püspök halálával megüresedett debreczeni református püspökséget július hó 7-én fogja betölteni az erre az alkalomra egybehívott rendkívüli egyházkerületi közgyűlés. A püspökválasztásra való tekintettel most dr. Falussy Árpád, főispán, mint egyházkerületi tanácsbíró, továbbá Luby Géza orsz. képviselő, mint az egyházkerület gondnoka és Biky Károly esperes felhívást intéznek a szatmári református egyházmegyék lelkészeihez, tanítóhoz és híveihez, akiket arra kérnek, hogy a püspökválasztásnál Dicsőffy Józsefet, a püspöki irodának négy év óta buzgó főjegyzőjét támogassák. A felhívás kiemeli Dicsőffy érdemeit, amit különben a hívek is elismertek akkor, amikor az agilis két ízben is megválasztották a főjegyzői állásra. Az egyházmegye lelkészeit, tanítóit és híveit a felhívás aláírói július hó 1-ére a Szatmáron megtartandó értekezletre egybehívták és ott a további közös eljárás tekintetében megállapodnak.

— (Egyházkerületi közgyűlés.) A dunántúli ágostai evangélikus egyházkerület ez évi közgyűlését Győrött fogja megtartani augusztus 19. és 20-án. Péter-Pál napján a győri egyházmegye esperesei fognak Győrött gyűlésezni.

Az olvasóhoz.

Az „Egyetértés“ ugy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddigi nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddigi irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzet állam kiéplítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzívtással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegl. Viszonzásul a legváltozatosabbban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely ugy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentul csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.

Negyedévre . . . 7 kor. — fill.

Félévre . . . 14 kor. — fill.

Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Magyarok, maradjunk idehaza!

* * *

A ma Budapestre érkezett párisi lapok megemlékeznek Szikszay Ferencz öngyilkosságáról. Azaz, nagyrésze nem vett róla tudomást; még egy sorra sem érdemesítette. Amelyik tudomást vett róla, mint például a Matin, ezt írja:

„Orsay-ban agyonlötöte magát Szcakcszay Ferry gróf, osztrák mágnás és festő; senki se tudja, hogy miért.“

Hát ezt irták egy magyar festőművész fejfájára! Szcakcszay, osztrák gróf és mágnás!... Nem a hiúság mardos, mikor ezt a rettenetesen bántó semmibevevést följegyzí az ember; hanem csak azt a tényt kell konstatálni, hogy a magyar ember ne menjen külföldre, maradjon idehaza.

Lám, ennek a szerencsétlen művésznek szüik volt a hazája; kivágyott, ki, a nagy nemzetek ölébe és arra a végtelen látóhatárra, melyet csak nagy nemzetek tudnak kihasítani fiaik számára. A franciaia tengert fóstötte, a franciaia tájakat imádtá, a franciaia eget zárta lelkébe és franciaia levegő pezsegettette meg vérét. S ime, mikor meghal, ebben a nagy szent pillanatban, még egy virágot sem kap a franciaia nemzettől. A legteljesebb közömbösség vágat el fölötte; s aki futó pillantást vet tetemére, a nevét kiforgatja, ráfogja, hogy mágnás volt, söt osztrák volt. Képzeltető-e ennél nagyobb infámia? Képzeltető-e nagyobb halott-szentségtelenítés, mint hogy magyar emberre ráfogiák, hogy osztrák?!

Ebből az a tanulság, hogy magyar ember ne menjen külföldre, vagy ha oda is téved, ne szeretkezzék a külfölddel. Hiszen a magyar tájnak nincsen párja; a magyar levegő, a magyar erdő, a magyar vetés, a magyar vihar: mindezek olyan kincsei a természetnek, melyekkel a Gondviselés különös kegyelemből halmazott el bennünket. Nem-e istenkisértés hát elfordulni tőlük? Kik itt születünk ebben az országban, tapadjunk erősen a magyar rögöz és ne engedjük el addig, míg poraink vele el nem vegyülnek.

De van a szegény Szikszay sorsánál még tragikusabb is. A magyar munkás könnyelműen elvándorol Amerikába, ahol inaszakadtáig dolgozik. Mindnyáján az egy isten kezében vagyunk s nem tudjuk, mikor tetszik neki bennünket elszólitani. Mily rettenetes lehet annak az idegenbeszakadt magyar kivándorlónak az a gondolat, hogy minden pillanatban meghalhat s nem lesz gyöngéd kéz, mely szemeit befogja, nincs egy tekintet, mely részvétteljesen megpihenne rajta!

És az a gondolat, hogy teste nem nyugszik az édes haza földjében; minden őse, ki még mint

jobbágy, vagy rabszolga szolgálta a magyar nemzeti dicsőséget, itt porladozik szép Magyarországon, csak az ő gyermekei nem látogathatnak el soha édes apjuk sírjához! Összeszorul erre minden szív, még ha gránitból van is.

S magyar véreink mégis itt hagyják az országot. „Kevés a napszám!” — ezzel okolják meg elszakadásukat; de ez nem lehet elég ok arra, hogy legszentebb hazafiúi kötelességünket megszegjük. Azt a legszentebb kötelességünket, melyet a dicső költő ebbe a parancsba foglalt:

— Itt élned, halnod kell!

NAPIREND. Naptár. Szerda, június 24. — Róm. kat.: Ker. sz. J. sz. — Prot.: Iván. — Görög-ország: jun. 11. Bart. Barn. — Zsidó: Ij. 25. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 1 óra 39 perczkor, nyugszik délután 4 óra 2 perczkor.

A horvát miniszter fogad 4 órakor. A közoktatási államtitkár fogad 4 órakor. — A képviselőház ülése d. e. 10 órakor. — A fővárosi közgyűlés délután 4 órakor az új városbázán. — A Szent Alajos társulat választmányi ülése délután 5 órakor Kiskorona-utca 45. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonja rendezés miatt zárva. — Az Uránia Kigő-téri szalonja nyitva 9-8-ig. Belépő-díj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A történelmi képesárak zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9-12-ig és 2-6-ig. — A Széchenyi múzeum zárva. — Az aquincum múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 3-8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára zárva. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— **Személyi hírek.** Lipót Szalvátor főherceg, tüzérségi felügyelő, ma Weignert Adolf ezredes kíséretében Kiszentmiklóstra érkezett, hol szemlét tartott az ottani lovasüteg-osztály felett. — Gróf Üxküll-Gyllenband budapesti hadtestparancsnok Udvarnok és Mollinár dandárparancsnokok kíséretében ma este Pécsre érkezett.

— **A német császár utja.** A német császári pár újabb jeruzsálemi utra készül az ottani zarándokmenház megnyitása alkalmából. Program szerint a jeruzsálemi menháznak 1910. tavaszán kell elkészülnie.

— **Új királyi tanácsos.** A király dr. Prenoszil Ivánnak, herceg Pálffy Miklós uradalmi jószágkormányzójának, a népevelés érdekében kifejtett eredményes működése elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Változások a hadsereg vezetésében.** A hivatalos lap mai száma a következő királyi kizárókat közli:

Kedves lovag Schwitzer tábornagy!

Egészségi okokból előterjesztett kérelmére felmentem Önt eddigi szolgálati alkalmazásától.

Kedves Fiedler tábornagy!

Kinevezem Önt csapatfelügyelővé.

Kelt Bécsben, 1908. évi június 17-én.

Ferencz József s. k.

— **Magyar nemesség.** A király Veress Márton felőri református lelkésznek és törvényes utódainak, hat évtizedet meghaladó időn át kifejtett buzgó és eredményes munkásságával szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet a „Felőri” előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Andrássy Gyula Londonban.** Londonból jelentik nekünk, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter özv. Andrássy Tivadarné grófnővel és ennek leányaival odaérkezett és tegnap a miniszter a grófnőkkel együtt megtekintette az Earls Courtban levő magyar kiállítás összes osztályait. A miniszter és a grófnők hosszabb ideig időztek a kiállításon.

— **Fallières leányának eljegyzése.** Fallières elnöknek Márta leánya jegyet váltott Jean Lanes-sal, az elnökség főtitkárával. Lanes már évek óta munkatársa Fallièresnek, akit minden hivatalos állásába kísér.

— **Az egyetemi tanács záróülése.** A budapesti tudományegyetem tanácsa dr. Török Aurél udvari tanácsos, rektor elnöklésével június harminczadikán, kedden tartja meg az idei iskolai évi záróülését, amelyen elintézi az összes függőben levő ügyeket.

— **József főherceg Jászberényben.** József főherceg honvédségi szemleutjának során tegnap délelőtt Jászberénybe érkezett. Fényes ünnepséggel fogadták a jászok a bevonuló főherceget. A várost föllobogózták és diadalkapukat állítottak. A főherceg délelőtt érkezett meg. Az állománál diszszázad és száztagu jász- és ötventagu nádor-huszár-bandérium várta. A megye küldöttsége élén gróf Almássy főispán, a városi küldöttség élén pedig Koncsek István polgármester fogadta a főherceget, aki az üdvözlő beszédre ezt felelte:

— Kis gyermek voltam, mikor a nagyapám és édes apám által rám hagyott emlékeket hiven megőrizni tanultam s ez emlékek közt egyik legszébb a derék jászok iránt való szeretet. Ennek a szeretetnek hatása alatt szívemben, örömmel jöttem ide. Köszönöm szíves megjelenésüket és üdvözlésüket.

Ezután a diszszázad előtt elhaladva, a rózsákkal földszitett négylovas hintóba szállt s gróf Almássy Imre főispánnal, a bandériumok festői serege előtt, hosszú kocsisortól kísérve, a Lehel-szállóba hajtatott. Majd a deputációkat fogadta és szívesen beszélgetett a küldöttség tagjaival. A tisztelgések után a közönség lelkes éljenzése közben, gyalog ment a honvédkaszárnyáig és rövid szemle után a honvédtisztek társaságában villásreggelin vett részt. Délután résztvett a honvédség harcászati gyakorlatán. Este a főherceg tiszteletére vacsora volt; ugyanez időben a város közönsége fátylasmenetet rendezett és szerenádót adott, amikor is a város közönsége nevében Basla Kálmán főgimnáziumi tanár intézett beszédet a szálló erkélyén megjelent főherceghez, ki erre ismét melegen és meghatottan ismételt hangoztatta a jászok iránt való szeretetét. A főherceg fél tíz órakor utazott el Jászberényből.

— **Öröm a spanyol királyi családban.** Örömben uszik megint a spanyol királyi család. Viktória királyné ismét fiugyermekkel ajándékozta meg férjét. A családi esemény oly hirtelen következett be, hogy a legtöbb előkelőség, kinek az újszülött bemutatásánál jelen kell lennie, nem érhetett idejékorán a palotába. A király mosolyogva mutogatta az infánst az egybegyűlteknek. Az infáns bemutatása reggel negyed 3 órakor volt a trónteremben a miniszterelnök, az igazságügyminiszter, a tengerészetügyi miniszter és az udvari méltóságok előtt. Az anyakönyvezés szintén a trónteremben ment végbe a polgári és katonai hatóságok fejei, valamint a szegoviai püspök jelenlétében.

Az újszülött spanyol infánst ma déli egy órakor Jaime név alatt bejegyezték az anyakönyvbe.

— **Tótok a magyar Himnusz ellen.** Nagy feltűnést keltett a múlt hónapban az a hír, hogy Skrovina Ottó turóczenzmártóni evangélikus lelkész, az iskolaszék elnöke, az evangélikus iskolából kitiltotta a Himnusz szövegét tartalmazó táblát és visszaküldte azt a tanfelügyelőnek azzal az indoklással, hogy a felekezeti iskolák segélyezéséről szóló törvény ezt nem írja elő. Turóczenyegye tanfelügyelője leirathban ismét visszaküldte a Himnuszt tartalmazó nyomtatványt az iskolaszéknek azon határozott kijelentéssel, hogy a táblát köteles az iskolaszék elfogadni és az iskolateremben elhelyezni, mert nekik is épp ugy, mint minden más iskolának kötelességük a gyermeket a Himnusza oktatni. A tanfelügyelő egyébként gondoskodni fog arról, hogy utasításának fogantatja is legyen.

— **Zeppelin és a porosz hadügyminiszter.** Közöltük, hogy gróf Zeppelin legutóbbi felszállásakor Einem porosz hadügyminiszter nem volt jelen, ami általános feltűnést keltett, mert a porosz hadügyminiszter közvetlenül a felszállás előtt még Friedrichshafenben volt, de hirtelen elutazott. A hadügyminiszternek ugyanis nem tetszett, hogy a felszállást reggel a viharos idő miatt elhalasztották és azt leplezetlenül meg is mondta Zeppelinnek. A hadügyminiszter erre elhagyta Friedrichshafent. Gróf Zeppelin dél felé automobilon utána sietett a hadügyminiszternek, de ez nem akart visszajönni.

Friedrichshafenből jelentik éjjel: Gróf Zeppelin négy óra tájban váratlanul ismét felszállt az új lég-hajójával, amely a svájci partról a württembergi part felé szállt és kitűnően funkcionált.

— **Adamovics Vilma Grácban.** Adamovics Vilma, Wöfling Lipót elvált felesége, nővérének, Sestannának kíséretében Grácba érkezett. Sestan asszony kijelentette, hogy huzamosabb időre telepedtek meg Grácban és hogy Adamovics Vilma törvényes úton fogja megkísérteni a gondnokság alá helyezésének a megszüntetését, mivel sem nem parzló, sem nem zavarodott elméjü.

— **Az amerikai reformátusok küldöttjei Budapest.** Az Amerikába szakadt református honfitársainknak régi óhajtuk az, hogy a magyarországi református egyházba beolvadhassanak. Ez a törekvés apróbb félreértések és nézeteltérések miatt mindmáig nem teljesülhetett, de immár a valóság felé halad. Az amerikai református egyetemes egyház, a General Synod Magyarországra küldötte Tomcsányi József egyházmegyei világi elnököt és James J. Good lelkészt, teológiai tanárt, hogy az egység létesítése és a béke helyrehozása érdekében a szükséges lépéseket tegyék meg. Tomcsányi József az amerikai magyarok között nagyon előkelő helyet foglal el, ő az, aki a National Bank alapjait megvetette és mint annak elnöke, a papírodollárra akkoriban a nevét is aláírta.

— **A diák-sztrájk.** Innsbruckban a diákság elhatározta, hogy beszünteti a sztrájkot. Az ottani egyetem tanácsa elhatározta, hogy az előadások holnapután kezdődjenek.

Mint utólag kiderült, a gráci diákzavargások alkalmával két német birodalmi egyetemi hallgatót is súlyosan bántalmaztak a klerikálisok és az illető két németországi egyetemi hallgató táviratilag emelt panaszt s kért elégtételt Bécsben a német nagykövetségen. A klerikális érzelmű nők és leányok is részt vettek a támadásban a szabadelvű német egyetemi hallgatók ellen. Homokot szórtak a szemükbe, maró folyadékkal öntötték le őket, néhány leány ernyővel támadta meg a szabadelvű diákokat. A rendőrség hihetetlen brutalitással lépett fel. Egy letartóztatott egyetemi hallgatót a rendőrök megrugdaltak, a földre tapostak és véresre verték. Néhány diákok vasra verve hurcoztak el, noha nem is állottak ellent. Összesen tizenhatsz elfogatás történt. Városszerte nagy az izgatottság és csak a józan elemek közbelépésének köszönhető, hogy véres összeütközés nem volt a rendőrséggel. A szabadelvű német egyetemi hallgatók felszólították a polgármestert, hogy példásan büntesse meg a brutális rendőröket. A polgármester megígérte, hogy szigorú vizsgálatot fog indítani.

Bécsből jelentik, hogy a gráci zavargások ügyében klerikális részről valószínűleg már holnap interpelláció lesz a képviselőházban. Azt állítják, hogy a zavargásokban a 7. gyalogezred egy aktív egyéves önkéntesének nagy része volt s polgári öltözetben ő vezette a szabadelvű német diákok támadását.

— **Ünnepelt állomástönök.** A fiúmei vasutasok Zipser Lajos felügyelő, a fiúmei állomás főnökének nyugalomba vonulása alkalmából szépen sikerült bankettet rendeztek a Deák-szálló nagytermében, amelyen nagyszámu közönség vett részt. Az első felköszöntőt Fodor Armin ellenőr, a Vasutas Szövetség fiúmei kerületének elnöke mondotta s szép beszédben méltatta az ünnepelt érdemeit. Zipser felügyelő meghatva köszönte meg az ünnepeltetést.

— **Kiszabadult bacillusok.** Csernovitzban Lipetzi irodatiszt, az állami élelmiszer vegykísérleti intézet alkalmazottja meghalt lótakonykórban, Marco laboráns halálán van. A kormány megtett minden egészségügyi intézkedést a fertőző baj elterjedése ellen. Dr. Luksch tanárnak megtiltották, hogy tíz napig elhagyja lakását.

— **Az eszperantisták magyarországi egyesülete,** mely rövid fennállása óta is igen sokat tett e nemzetközi segédnyelv elterjesztése érdekében, minden héten összejöveteleket rendez, amelyen ismertető előadásokat tartanak az eszperanto terén előforduló nevezetesebb eseményekről. Julius havában az első előadást 3-án ifjabb Marich Ágost egyesületi elnök fogja tartani, kivülé még Varga János, Beretky J. Dezső és Forster Jenő lesznek július folyamán előadók. Az összejöveteleket az Andrássy-uti Mücsarnok kávéház különtermében tartják meg minden pénteken este 8 órakor.

— **Forradalmár gárdatiszt.** Pétervárott Sztálinovjudin nevű műszaki gárdatisztet a forradalmárokkal üzött törvénybe ütköző fegyverkereskedelem gyanúja alatt letartóztatták. A politikai rendőrség ma Sztálinovjudin lakásán a padló alatt nagyszámu fegyvert fedezett föl. Sztálinovjudin nyaralójában is találtak fegyvereket és kompromittáló levelezést. Ugy látszik azonban, hogy csak katonaszertári sikasztásokról, nem pedig katonai lázadásról van szó.

— **Operáció üvegszekrényben.** Az orvosi világban nagy feltűnést keltenek azok a kísérletek, amelyek Sauerbruch, a marburgi egyetem tanára, a new-yorki Rockefeller-intézetben végez. Sauerbruch egy üvegszekrényt szerkesztett, amelyen belül a műtörvos a külső légnyomástól semlegesen végezhet műtétet. E készülék segítségével minden nehézség nélkül fel lehet nyitni a mellkas falait, anélkül, hogy a tüdő összeszűnne. A kísérletet állítólag egy kutyán már teljes sikerrel végrehajtották.

— **Elhamvadt város.** Montrealból jelentik: Three Rivers városát nagy tűzvész majdnem teljesen elpusztította.

— **Éljen a királyné.** A minap a Páris mellett levő Neullyben D'Albuquerque herceg D'Hourcourt vívómesterrel párbajt vívott. A párbaj egy újságcikkely miatt történt, a herceg a portugálai udvari életéről írt. Ebben Károly királyt a leghevesebben támada és a királynét sem kímélte. Egy francia vívómester, akit csak nem régen mutattak be Amália királynénak, erre kihívta a cikkely íróját kardpárbajra. Levelet írt a hercegnek, amelyben ezt mondta:

— Uram, a multkor egy halottra köpött, most pedig egy asszonyt sérteget, aki nemcsak királyné, hanem francia születésű is. Ön haláttalan, gyáva fráter.

A szigorú levélnek azonban nem volt semmi hatása, csak amikor egy másik vívómester, D'Hourcourt szintén kihívást küldött D'Albuquerque hercegnek, akkor történt meg a párbaj. Az első összecsapáskor a herceg kezén sebesült meg, a párbaj folytatásánál pedig a vállába kapott jelentékeny szurást, amely párbajképtelenné tette. A királyné becsülete meg volt boszulva és amikor D'Hourcourt elhagyta a küzdőteret, kalapját lengetve kiáltotta:

— Sokáig éljen a királyné!

— **Az iskolaszéki intézmény jubileuma.** A magyar országgyűlés most negyven esztendeje, az 1868. évi XXXVIII. törvényekkel vetette meg az elemi népiskolai oktatás alapját és nyomban e törvény meghozatala után alakultak meg az első iskolaszékek. Báró Eötvös József, az első alkotmányos kultuszminiszter alkotására gróf Apponyi Albert vallás és közoktatásügyi miniszter az ingyenes népoktatás megteremtésével most tette rá a koronát. A belvárosi iskolaszéknek mai záróülésén Csetényi Adolf jegyző megemlékezett az iskolaszéki intézmény negyven éves jubileumáról és a beszéd után az iskolaszék elhatározta, hogy gróf Apponyi kultuszminiszternek a nevezetes évforduló alkalmából küldöttség útján üdvözlő feliratot fog át-nyújtani.

— **Az örült lelkész.** Newyorkból a következőket jelentik Strauss Benedek német evangélikus lelkész haláláról: Strauss Herman városában (Missouri) lelkészkedett s nemrég megtébolyodott. A szerencsétlen pap az erdőbe bujdosott s favágókat leshelyből lelőtt. Az országuton is sok embert találtak holtan, akiket Strauss ölt meg az árokban elrejtőzve. Összesen nyolcz férfit és egy asszonyt lőtt le az örült lelkész és három munkást megsebesített. A környékbeli nép már napok óta hajszoalta. Szombaton történt, hogy Strauss a réten rálőtt egy mezei munkásra, de a golyó célát tévesztett. A nép összecsődült és agyonverte az örült lelkészt. Haldokolva világos percei voltak Straussnak s bűnbánóan mondta, hogy megérdemli sorsát. Felesége karjai között halt meg.

— **Régi bűn.** Névtelen feljelentés alapján a szombathelyi ügyészség vizsgálatot indított Csahuk Károly urdombi gazda és felesége ellen, mert állítólag a férj előbbi feleségét, az asszony pedig az urát arzénikummal megmérgezte s azután házasságra léptek. A már nyolcz éve eltemetett holttesteket ma exhumálták s a holttestekből vett mintákat felküldték Feletár vegyészhez Budapestre.

— **Molltor Olga becsülete.** A karlsruhei ekküdtörvényszék Wassmann Károly berlini színészt Molltor Olga megsértése miatt nyolcz havi fogházra ítélte.

— **Naszvad pusztulása.** Adtunk hírt arról, hogy Naszvad község szombaton délután tűzvésznek esett áldozatul. Erről a nagy tűzveszedelemtől ezek a részletes jelentések érkeztek: A vész hírére az érsekújvári és a szomszédos községek tűzoltósága kivonult ugyan, de a nagy szélben és szárazságban oltásról szó sem lehetett. A lakosság maga a földeken volt elfoglalva, az otthonmaradtak pedig teljesen feljüket veszítették, úgy hogy alig menthettek meg egyes apróságokat. A tűzkatasztrófa híre az egész környéken nagy részvétet keltett, a vármegye alispánja és a járási főszolgabíró azonnal megindították a segélyakciót. A tűz vigyázatlanságból keletkezett. Egy 74 esztendő földműves a kazal tetején pihent és eközben pipára gyujtott. A kieső parázstól a szalma tüzet fogott s a nagy szélben egyszerre 5-6 nádfedelű ház már lángban állott. A veszedelemnek az elégett épületeken, gazdasági berendezéseken és háziállatokon kívül több ember élet is áldozatul esett. A kár annál nagyobb, mert az elhamvadt vagyon nem volt biztosítva.

— **Sztrájkok.** Az aradi vaggongyár hidászosztályának munkásai tegnap reggel sztrájkba léptek. Egy napi harcz után az igazgatóság blzositotta a munkásokat, hogy panaszukat orvosolja, mire ma becsüztették a sztrájkot. — Gróf Stubenberg József biharmegyei uradalmaiban most kezdődött meg a repcearatás. Az uradalom még a télen szerződöttetett Érmihályfalváról aratókat egy korona nyolczvan fillér napibér mellett. Most az aratás megkezdése előtt azonban kijelentették, hogy ebből a bérből megélni nem bírnak s sztrájkba léptek. A gróf rögtön jelentést tett az esetről a szolgabíróknak, aki csendőrkkel vezette ki az aratókat a földekre. A sztrájkolók kézben tartották a kaszákat, de lebecsátották azt a földre s kijelentették, hogy nem dolgoznak. Az uradalom újból tárgyalásba bocsátkozott az aratókkal s napi husz fillér bérjavítást adott. A munkások ebben megnyugodtak s a sztrájkot becsüztették.

— **Az öröm örültje.** Régi mondás, hogy szegény embernek szegény a szerencséje. Ilyen szegény szerencse ért utól Berlinben egy Tarnowszki Adolf nevű szegény házalót, aki egész életében nyomorgott, nélkülözött s alig volt betevő falatja. Ócska ruhával házalt s közben egy ruhadarabot vett, amelyben egy sorsjegyet felejtett a tulajdonosa. Ezen a sorsjegyen háromszáz márkát nyert. Kicsi pénz volt, de ennyi pénzt még sohasem látott s úgy megörült neki, hogy esztét veszítette. A háromszáz márkán sok apró, értéktelen gyémánt- és aranyutánzatú ékszer vitt haza. A felesége örvendve gondolt rá, hogy a férje valami kis üzletet akar kezdeni. Tarnowszki pedig napól-napra eljárt és ékszereket nézegetett mindaddig, amíg el nem fogyott az utolsó márká. Akkor aztán kirakta maga elé a csillogó tárgyakat és úgy ült és nézte naphosszat. A felesége egyszer megunt a dolgot és megkérdezte, miért nem megy házalni.

Tarnowszki meglődve felelt:

— Hogy kérdezhetsz ilyet. Én ezeket magamnak vásároltam!

Es nem mozdult el az ékszerek mellől. Valamennyit egyenkint a kezébe vette, szeretettel körülnézte és törülgette és éjjel sem vált meg tőlük, a feje alá rakta és csaknem az egész éjszakát ébren töltötte miattuk. Eközben az utolsó falat is elfogyott a házbán, felesége és kis leánya már éheztek, a házaló mégsem akart otthonról elmozdulni. Reggel, ha felkelt, kirakta maga elé kincseit és azokon pihentette szemét. Utóbb már a hozzáintézett kérdésekre sem felelt. A felesége most már megijedt, orvost hivatott és ekkor kiderült, hogy a házaló megtébolyodott; a nagy öröm elvette az esztét.

— **Egy leány miatt.** Ócsanád torontálmegyei községben Peskár Dániel és Donyán Péter falubeli legények egy leányt szerettek. Egyik sem tudott lemondani a leányról s ennek következtében abban állapodtak meg, hogy késsel párbajt vívnak s azé lesz a leány, aki élve kerül ki a párvialdából. Peskár Dániel volt a szerencsésebb egény, aki Donjant agyonszurta. A gyilkos önként jelentkezett s letartóztatták.

— **Az Attila-utczal botrány.** A szombati iskolai incidensről még ma is sokat beszéltek. Ha jó s igazgató és Cavalloni osztálytanító kijelentették, hogy a dr. Szabenyi Antal országgyűlési képviselőhöz és iskolaszéki elnökhöz írt jelentésért, amelyet tegnapi számunkban egész terjedelmében hoztunk, helyt állanak és szükség esetén bármely pillanatban készek a bizonyításra. Dr. Jonescu Péter ma este megjelent szerkesztőségünkben s ott kijelentette, hogy az Attila-utczai elemi iskolában lefolyt vizsgálat előtt szóba elegendett ugyan Cavalloni tanítóval, a tanítót egy szóval sem inzultálta, se nem provokált valamelyes incidens. Tisztán annak a véleménynek adott kifejezést, hogy a gyermekeknek szükséges a családi körben anyanyelvükön is beszélniök. Nem kelt ki egy megjegyzéssel sem a magyarosítás ellen, mert köztük erről nem is volt szó. Egyáltalában politikai czélzatu kijelentéseket nem tett s mint a magyar állam tisztviselője, államellenes kijelentést nem is tehetett.

— **Halálra ítélték két cselédet.** Sűrűn osztják a halált mostanában Oroszország területén s mialatt kimondják a végzetes ítéletet, nem igen nézik, bünsre mondják-e ki, vagy ártatlanra. Így ítélték most halálra két cselédeányt, akik minden valószínűség szerint ártatlanok. Körülbelül két évvel ezelőtt történt, hogy Varsó egyik utcájában az arra hajító Skalon tábornok kormányzóra egy emeleti lakás ablakából bombát dobtak. Az azonnal foganatosított házkutatás alkalmával a voltaképeni merénylőt, Dobrodzicka Vandát nem sikerült elfogni, mert időközben elmenekült, két cselédjét azonban letartóztatták. Dobrodzicka Vanda időközben Lembergbe menekült és ott férjhez is ment. Az orosz rendőrség később fölfedezte a merénylőnő hollétét, az osztrák hatóságok azonban most már nem adták ki a házassága révén osztrák polgárrá lett nőt, akinek bünpörét a galicziai vadovicei esküdtbírótság elé utalták. A vadovicei esküdtbírótság fölmentette Dobrodzicka Vandát. A Varsóban letartóztatott két cselédeányra azonban, jöllehet ők nem vettek részt a merényletben, csupán csak sejtelmük lehetett arról, hogy asszonyuk mit tervez, sokal rosszabbul végződött az egész ügy. Varsóból táviratozzák ugyanis, hogy az ottani haditörvényszék tegnap fejezte be a bünpör tárgyalását s mindkét nőt, Ovecarkovna Zsófiát és Ostrozka Vandát halálra ítélté.

— **Házasságok.** Ma délben esküdtött örök hűséget a Kálvin-téri református templomban Nagy Ferencz nyiregyházi lelkész Wodianer Mariskának. A templomban nagyszámu közönség gyűlt egybe, amelynek soraiban ott volt ormódi Ormódy Vilmos főrend, Gergely Tódor, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság osztályfőnöke, Petri Elek, dr. Szabó Aladár lelkész, Tomcsányi József és sokan mások, sok lelkész és fővárosi hitoktató. A fiatal párhoz Nagy Imre kőrösi lelkész, a völégény bátyja magasszárnyalásu, szép beszédet intézett.

Weisz Dezső, az Eszéki Első Hengermalom r.-t. főhivatalnok a hó 18-án vezette oltárhoz Walter Lajos kereskedő leányát, Melaniet, Eszéken.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelegén, Budapest, VII. Erzsébet-körut 29. l. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Gyilkos villám.** A Szombathely közelében levő Kozári majorban tíz munkás egy szalmakazal felrakásával foglalatokodott, miközben hirtelen vihar tört ki és a villám beütött a kazaliba. Takács János bognármester és Varga István azonnal meghaltak, a többinek az ijedségen kívül semmi baja nem történt. — Vörösvár közelében ma vihar keletkezett és a villám beütött Tomiszter József kovácsmester műhelyébe. A villám Tomiszert azonnal megölte és testét szénné égette. A villámütés következtében a ház is tüzet fogott, amely oly gyorsan terjedt tova, hogy három szomszédos ház is legett.

— **Halál az erdőben.** Bábólnán Spináncz Miklóst, aki Vlád Aurél birtokán mezőri teendőket végzett, ma az erdőben halva találták. A vizsgálóbíró külső sérüléseket konstatált és nincs kizárva, hogy az erdőőr tolvajokkal találkozott, akik agyonverték.

— **Elsodorta az ár.** Ruttkán tegnap délután az egyik Máv. fűtőházbéli kovács fürödni ment az amugy is megdagadt Vágra s nem törődve a víz sebes folyásával, azonnal a vízbe ugrott. A sebes ár magával ragadta és a már fuldokló embert Barényi László állami vízmester mentette ki; az életmentőt a közönség megéllenezte.

— **Égő erdő.** A Kézdiszentkereszt községhez tartozó Baglyos és Kéhátparki nevű erdőben tizen-nyolcz hold csererdő elégett. A tüzet két pásztor-gyermek okozta, kik szivaroztak és égő szivarjukat egy csertörzsbe dobták, mely meggyuladt és rohamosan tovább terjedt.

— **Négerek üldözése.** Hemphillben (Texas) a négerek összeveszttek a fehér bevándorlókkal s ezek közül két munkást agyonlítottak. A gyilkos négerket letartóztatták és börtönbe zárták. A gyilkosság hírére a fehér bevándorlók között nagy izgatottság támadt s az elkeseredett tömeg megostomolta a fogházat. A börtönőrök nem tudták visszatartóztatni a támadó sokaságot, amely benyomult és nemcsak a letartóztatott gyilkosokat, hanem még más hét fogoly néger is az utcára huzzott. Öt néger a felüldözött fehérek a legközelebbi fákra akasztottak fel, négy ellenben futásnak eredt s a fehérek veszett hajszát indítottak ellenük. Két néger lelőttek, más kettő a tóba ugrott s uszással akart menekülni, de üldözőik kövekkel hajigálták s lövöldöztek rájuk, míg a tóba fulltak. A négerek a környékről tömegesen csődülnek Hemphillbe s utközben több fehér bevándorlót megöltek. A helyzet egész Texasban nagyon veszedelmes s különösen Hemphillben vérontásoktól lehet tartani. Texas kormányzója erős csapatokat küldött Hemphillbe.

— **Örületben.** Szörnyű vérengzést vitt véghez Párisban egy Dru nevű kereskedő, aki a szörnytetett örületben követte el. A boldogtalan ember meggyilkolta édesanyját és két nővérét. Késő éjjel behatolt a hálószobába, ahol anyja és két nővére aludtak és több revolverlövést intézett az alvókra, akik közül az idősebbik nővér azonnal meghalt, az anyja pedig súlyosan megsebesült. Az örült ekkor kést rántott és többször anyjának mellébe szurt. Az egyik szurás a szívén érte a szerencsétlen asszonyt, aki azonnal meghalt. Dru erre öngyilkosságot kísérelt meg, de csak könnyebben sebesült meg. A kereskedő hosszabb ideig Tuniszban tartózkodott, ahol mocsárlázt kapott, amelynek következtében periodikus örülési rohamai voltak.

— **Eltemette a föld.** A zsedényi kavicsbányában földomlás történt és az omladék maga alá temette Németh Ferencz munkást, akit életveszélyes sérülésekkel eszméletlen állapotban ástak ki a föld alól. Némethet a kórházba szállították.

— **Munkások aggkori biztosítása.** Bécsben a Rathhaus népgyűlési termében ma a szociáldemokraták nagygyűlést rendeztek a munkások aggkori és rokkantsági biztosítása érdekében. Sok ezer ember, aki a zsufolt teremben nem fért be, a Rathhaus előtt csoportosult. Több szociáldemokrata képviselő beszéde után a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, melyben felszólítja a kormányt, hogy a képviselőház legközelebbi ülészaka elején törvényjavaslatot terjesszen be. A gyűlés rendben folyt le.

— **Leánykereskedő.** A máramosszigeti rendőrség ma letartóztatta Grün Karolina leánykereskedőnőt, ki már több leányt huzzott ki Romániába. A délután folyamán Horváth Bálint zenész akkor ismerte fel, midőn Arany Feri cigányprimás leányát akarta elcsábítani. Nyiregyházai illetőségűnek vallja magát és elmebetegséget hangoztat.

— **Ósrégi ásatások.** Több mint száz hatalmas ládába csomagolva érkeztek meg a napokban Párisba azok az értékes műkincsek, amelyeket M. de Morgan francia archeológus az Eufrát mentén Susa romjainál eszközölt ásatással közben napfényre hozott. Az ásatásokat a susai vár romjainál kezdte meg Morgan és egyes helyeken 38 méter mélyre is eljutott. Azok a tárgyak, amelyeket e mélységben talált, a Kr. előtti ötezredik esztendőből valók és így sokkal régiebb keletiek az eddig Egyiptomban kiásott régiségeknél. Az írás ismeretének nyomait már e korban is megtaláljuk és kiderült, hogy 7000 esztendővel ezelőtt már ismerték a kezet, már értettek a szövéshez és fonáshoz és ebből fel kell tételezni, hogy ott egy meglehetősen fejlett kultúra virágzott. Morgan ásatásai közben több mint 1000 darab értékes festett agyagvázát is talált. Egyes leletek a Kr. előtti 3800-ik esztendőbe nyulnak vissza és Maram Sim király korszakából valók. E leletekből Chaldea történetét a görög hódítás idejéig pontosan össze lehetett állítani. A susai ásatások még nincsenek befejezve és magának a várnak teljes kiásása körülbe-

lül tíz évet fog még igénybe venni. Morgan a város környékén eddig 40 ókori város nyomait fedezte fel, amelyek mind kiásásra várnak.

— **Hirtelen halál.** Bercsák Károly levélhordó ma délután a Kigyó-tér első számú ház udvarán hirtelen rosszul lett és összetett és mire a mentők megérkeztek, már halott volt. A rendőrség részéről Török János fogalmazó és egy orvos mentek ki a helyszínre. Alig hogy a beállott halált konstatálták, egy másik hirtelen haláleset történt ugyanabban az udvarban. Ott dolgozott Kovács Imre harminczöt éves mázoló-mester. Mikor meglátta a hulla körül foglalatostkodó embereket, összetett. Szívszélhűdés érte és még mielőtt segíteni lehetett volna rajta, meghalt. Mindkét holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Halálzás.** Id. Petke Pál illyefalvi földbírtokos, volt 48-as honvéd 88 éves korában; — id. Konya András nagyborosnyói földbírtokos, 48-as honvédőrmester 93 éves korában meghaltak. Mindkét szabadságharcost nagy részvétellel temették el Kézdivásárhelyen.

Lovag dr. Malakovszky reichsrathi képviselő ma este meghalt.

— **Rendőri hírek.** Álarozos betörő. A minap Ujpesten betörésen érték Egle János rézöntő gyára előtt Csadojva József napszámot, a mint éppen ötszáz korona értékű lopott rézremélt akart kizikociján elszállítani. A napszámot, aki már négyszer volt lopás miatt büntetve, letartóztatták. Megmotozásakor egy álarozot találak nála. — Tűz. Ujpesten tegnap éjjel kigyuladt az Árpád-utca 45. számú háza s leégett. A tűz átterjedt Jankovits Mihálynak Gyár-utca 2. számú házára is, de ezt már sikerült a kivonult tűzoltóknak eloltani. — Halál a pályaudvaron. Stancsik Tamás napszámos ma reggel érkezett meg Ó-Turáról a keleti pályaudvaron. Stancsik a pályaudvaron hirtelen rosszul lett s mire a mentők megérkeztek, meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Halálos végű verekezés. Az éjszaka a Zápolya-utca 38. számú házában udvarán több napszámos összeverekedett. Késsel rontottak egymásra, miközben Vrevel Tamás napszámot agyonszúrták. Vrevel holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A verekedőket nyomozza a rendőrség. — Balesetek. Jampónár Trenella napszámosnőt a Rákóczi-ut és Hársfa-utca sarkán egy bérkocsi elgázolta. A Rókus-kórházban ápolják. — Kökény Benő napszámosfiu az államvasutaknak a Golgota-utczában folyó építkezésénél egyik állványról lezuhant. Veszedelmes zúzódásával a Rókus-kórházba vitték. — Dobrov Teréz cseléd a Csalogány-utca 16. számú házában tüzet rakott. Közben meggyuladt a ruhája s mire észrevették, a szerencsétlen leány veszedelmesen összeégett. A Rókus-kórházban vitték.

x **Andrássy, Jupiter mozgókép-műtárlat.** Naponként változó, remeknél remekebb képeket ölel fel a párisi múzsorában. A mozgóképek gazdag tárházát mutatja be, mely olyan programmal rendelkezik, hogy úgy gyermekeket, valamint felnőtteket nemcsak szórakoztat, de oktat is. Kétórás előadás keretében 16—18 képet mutat be. Hatalmas villanyzelelőkkel teszi kellemessé, hívőssé helyiségeit.

x **Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát;** magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba vésvé vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x **Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Zászlók, címerek minden kivitelben kaphatók Linhart színház festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.**

x **Bőrbajok, hajhullás és kopaszág sokszor évekig makacsul daczolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönlig Izó elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.**

AZ EGYETERTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A külföld rólunk.

Budapest, június 23.

Megütközéssel szoktuk olvasni a külföldi újságok tájékoztatására valló magyarországi híreit. A tévedést rendszeresen a külföldi újságírók rosszakaratának tudják be, pedig a legnagyobb oka abban rejlik, hogy az újságíró segédeszközei: a kézikönyvek, lexikonok nem adnak nekik helyes felvilágosítást. Magyarország a legtöbb lexikonban Ausztria-Magyarország czímen szerepel. A lakosság száma, vallása, foglalkozása a két országban összegeztve található, így például az Oxford and Cambridge Geographicban azt olvassuk, hogy a monarchia fővárosa Bécs; lakói szlávok 18, németek 10, magyarok 6½, románok 3½ millió. A Grande Encyclopédié (lexikon) szerint van 20½ millió szláv, 11 millió német, 8½ millió magyar, 3 millió román, 2 millió zsidó és ¼ millió olasz. Magyarország vagy Transleithania három részből áll: Magyarországból, Erdélyből és Horvátországból. A legtöbb földrajzi kézikönyvben Magyarország Ausztria provinciaja. A városok és folyók német nevelikön szerepelnek. A fővároson kívül a többi város csak alacsony házak tömege, melyeknek széles és poros utcáin százával vágtatnak a lovak.

A magyar történelemből fel vannak sorolva a királyok I. Ferdinándig, innen túl már csak utalást kapunk az osztrák történelemre.

Azonban e tévedések nemcsak a múltban fordultak elő, megvannak azok mind a mai napig. A Tour du monde című folyóirat 1907. novemberi számában René Henry hosszu közleményben leírja Zichy Jenőnél tett látogatását. Ő is, mint sok más, tanulmányozta s felfedezte Magyarországot. Az ily fajta felfedezőknél nincs semmi köszönet. Valamennyien megegyeznek abban, hogy vagy ócsárolnak, kicsinyelnek mindent, amit itt látnak, vagy azzal hálálják meg a vendégszeretet, hogy szemérmetlen dicséretekkel halmoznak el. Henry-től megadjuk, hogy Budapest nem az igazi Magyarország, mert inkább zsidó város. Utcáin nagy az élénkség, kivált míg az országgyűlés tart. Ekkor feljönnek a főrendek és az előkelők, akik különben a Duna és Tisza vidékén, szétszórtan élnek birtokaikon. Egyik-másiknak 50—60.000 hold földje van. Már teljesen kivészett belőlük a kóbor élet vágya (!) A magyarok kétségben a Fekete-tenger keleti partvidékén laktak, ahonnan őket a Zichy-ek vezették mai hazájukba. A dolog úgy történt, hogy az egyik Zichy megsebzett egy szarvast, melyet üzöbe vett. A szarvas a tengerbe vetette magát s a gázlón a Krim félszigetre ért. Zichy nyomon követte. A magyarok később követék Zichyt s Kis-Oroszországon és a Kárpátokon át a dunai síkságra jutottak. A Zichyek mint előőrsök átkeltek a Dunán és ott telepedtek le.

A mai nép szokásairól is szó esik. Henry leírja a nemzeti pantalon, amely nem egyéb, mint egy rövid és széles kis szoknya. Az asszonyok fejükön színes kendőt hordanak. Arcuk nem igen tetszik Henry-nak, orcájuk kidagad, a szemük erősen megszűkűs, arczbőrük fakó, meztőláb járnak s cipőiket kezükben tartják, vagy vállukon hordják. A parasztokat nyiltaknak és határozottaknak tartja, fajuk egészséges, életrevaló. A pusztákon lakó parasztok (a béresek) évenként 400 korona fizetést, lakást, földet s marhatartást kapnak. Aratáskor a falubeliek is dolgoznak a földeken. Munkájukért teljes ellátást és a termés tizedét kapják. Ebből kell megélniük az egész éven át. Házuk nem látszik vendégszeretőnek; az utcára nincs is ajtaja. Meg is élnének valahogy, ha a zsidók nem vennék meg tőlük olesó pénzen a kapott részt. Az eladósodott nyomorult parasztból ilyenkor lesz a szociálista. Náluk csak a cigányok élnek nyomoruságosabban. Oláhoknak hívják őket, de magyar ruhában járnak. Családjukkal a falu végén laknak s drótozásból élnek.

Ime, ilyen képet fest Magyarországáról a művelt francia, aki körülünkben töltött egy hetet. Igazán, nincs mit csodálkoznunk, ha nagy párisi lapokban azt olvassuk nagyhirű egyetemi tanárok czikkeiben, hogy Aquincum pannoniai város volt, ma pedig Óbuda, Ausztriában. (Journal des Débats 1907. nov. 18.)

Ilyen alapos a véleménye a művelt nyugatnak rólunk.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Márkus Emília a Budai Színkörben.** Krecsányi kelemetes meglepetést szerzett a budai közönségnek: négy estére vendégül nyerte meg Márkus Emiliát s a Nemzeti Színház csodás kvalitású művésznője ma este Sardou „Boszorkány”-ában telt házat csinált. Pedig az időjárás a legkellemetlenebb volt: esővel fenyegető vakmeleg uralkodott, napfény nélküli fulasztó hőség. A Boszorkány, mint minden Sardou-féle színmű, félig rémdráma és pedig a legizgatóbb fajtából, egy sötét inkvizíció-történet spanyol-mór szerelemmel, máglyahalállal, törrel és méreggel. Az ismert és alaposan elavult rekvizitumokat csak egy Márkus Emília művészete tudja elfogadhatókká tenni, neki van a darabban néhány jelenete, melyben oly szép és oly erős, oly örök asszonyi és olyan ijesztően démoni, hogy miatta a közönség szemét huny a darab erőszakosságaira, elfelejti lélektani nyomorúságait, beletörődik a hajánál fogva előrészegített borzalmakba és csak élvez, gyönyörködik és bámul. A czimszerep, melyben Márkus Emília az emberi érzések skáláján hatalmas futamokat mutatott be, egy Zoraya nevű mór asszonyt mutat be, aki rabul ejti a mórok legnagyobb ellenségét, don Enricot, a toledói városi őrség parancsnokát. Ez a szerelem végzetes lesz mindkettőjükre, mert a vegyes házasságot a szent inkvizíció halállal bünteti, még ha nincs is törvényesítve. A válságok, miket a szerelem rájuk felidéz, alkalmat adnak, hogy az öt felvonás mindenikében más és más oldalról ragyogjon Márkus művészete. Első jelenetében, mikor holdfényénél gyűjti a gyógyító füveket és megigézi Enricot, olyan, mint egy szende, ábrándos fiatal leány, a második felvonásban perzselő szenvedélyt mutat be, olyan szerelmes áradozások, vergődések és vonaglások között, amelyek mind nincsenek megírva a darabban, de érezzük, hogy ezek nélkül az egész felvonás értéktelen és üres lenne. Ez főbb, mint színjáték, ez továbbköltés, folytatása és betetőzése az író munkájának. És a tehetségnek ezt a bőséges forrását többi jeleneteiben is bámulva látjuk buzogni, mikor elaltatja a vetélytársnőjét, mikor gyilkossá vált kedvesével megszökik és mikor az inkvizíció előtt, hogy Enricot megmentse, magára vállalja a boszorkányság vádját és végül mikor a bucsuzás alatt gyorsan öli mérget csókol aiki közű. Mindez tüneményes dolog volt; más színész manapság belebukna az ilyen szerepbe, Márkusnak minden szertelenség sikerül, őt tomboló tapsvihár hívta minden felvonás után a lámpák elé. A tapsból kijutott a másik vendégnek, Garamszeghy Sándornak is, ki Enricot elég tisztességes sikerrel játszotta végig. A többi szereplő is nagy ambícióval játszott, hogy név szerint meg nem emlíjük őket, a szerző az oka, aki a szerelmes pár alakjain kívül a többi szerepeket szintelen árnyékképek gyanánt vonultatja fel, amelyekből nincs az a művész, aki valami emberifélt alakítani tudna. A rendezés fényes volt, maga Krecsányi remekelt vele. D. Gy.

(*) **Az ember tragédiája tízdszer.** Madách remekműve, Az ember tragédiája, melyet e hó 16-án adtak először a Népszínházban, holnap, csütörtökön éri meg tízedik előadását e színpadon. Junius hóban az állandóan telt ház a legnagyobb siker bizonyítéka és a fővárosi színházak történetében szinte páratlan esemény. Ádám szerepét csütörtökön Klenovics György, pénteken Bihari Ákos játszotta mint vendég.

(*) **Az Uránia-Színház és a vidék.** Az Uránia tudományos színházat évek óta ostromolják, hogy tanulságos darabjait a vidéki városokban is adassa elő. A színház tetemes anyagi áldozattal vidéki utazóosztályt szervezett, de ez csak 2-3 előadást tartathatott évenként egy-egy városban. Ujabb időben az elszaporodott mozgókép-színházak is kértek egy-egy darab átengedését, amit azonban a színház eddig következetesen megtagadott. Legujabban Molnár Viktor elnök a folyamódó színházaknak tudomására juttatta, hogy amennyiben a helybeli kulturegyesületek erkölcsi jóállását megszerzik és kötelezik magukat, hogy ezek ellenőrzésénél hetenkint legalább egy estén az Uránia valamely darabját egész terjedelmében feolvastatják, az Uránia igazgatósága esetről-

esetre hajlandó kérésüket teljesíteni. A legtöbb mozgóképszínház tulajdonos teljesítette a feltételeket és így az Uránia támogatásával közönséges mutatványosból valódi kulturális tényezővé emelkedett, mert a rendelkezésre álló vetítő-géppel és villamos fényvel az Uránia darabokat egészen úgy képes előadni, mint a fővárosi Uránia. Az előadásokat rendszeren egy tanár ellenőrzése mellett tartják meg, akitől egymásután érkeznek a szép sikerről szóló jelentések. De érkeznek valódi hálairatok is a vidéki városokból, hol a hetenkint megismétlődő Uránia előadások egész szellemi életet teremtettek. Néhol mozgalom indult annak biztosítására is, hogy a mozgóképszínházak bizonyos kárpótlás fejében hetenkint több Uránia előadást is tarthassanak. Szóval a szerencsés ujtás a vidéki városok társadalmi életét a rövid színházi szezon követő hosszú szünetek alatt is ébren tartani lesz alkalmas.

(*) **Bartholomé főműve Budapesten.** A Szépművészeti Múzeum újkori szoborcarnokában nem sokára érdekes látvány lesz a közönségnek. A vezetőség ugyanis elkészítette Bartholomé, a híres francia szobrász Aux morts (A halottaknak) című világhírű szoborművének teljes nagyságú másolatát. A hatalmas szobormű, amelyet Bartholomé a párisi Père Lachaise temető bejáratával szemben emelt elhalt neje emlékére, Páris egyik főnevezetessége és az újkori szobrászművészet egyik remekműve, mert a sajnó fájdalmát, elmulást, gyászt klasszikus módon rögzítette meg benne nagy alkotója.

(*) **A veszprémi színház nagyszabású színes körablaka,** amelyet Nagy Sándor festőművész tervezett és Mayböhlm Károly székesfővárosi iparráizsoklái tanár készítette, egy hétig az Iparművészeti Múzeum dísztermében lesz kiállítva. Megtekinthető naponta 9 és 1 óra között.

FŐVÁROS.

Drágul a sertésus.

— Akció a sertésvásárpénztár ellen. —

Budapest, június 23.

Még tavaly elhatározta a közgyűlés, hogy a közlelmzés javítására állatvásárpénztárt létesít. Egyelőre a marhavásáron állították fel a vásárpénztárt és most a sertésvásárra is ki akarják terjeszteni. Mielőtt ezt megtették volna, értekezleten vitatták meg a kérdést. Ezen az értekezleten az összes érdekeltek egyhangulag elismerték a vásárpénztár felállításának szükségességét. A törvényhatósági bizottság holnap közgyűlésén dönt e kérdés fölött. Tegnap a budapesti hentesipartestület gyűlést tartott, amelyen állás foglaltak a tervezett sertésvásári pénztár ellen. Emlékiratot is dolgoztak ki, amelyben bizonyítani igyekeznek, hogy ez az új intézmény főleg az adóterherrel sújtja a gazdaközönséget, az iparosokat és a fogyasztóközönséget.

Az emlékiratot ma a hentesmesterek nagy küldöttsége nyújtotta át dr. Bárczy István polgármesternek, aki kijelentette, hogy a sertésvásárpénztár egy szükséges közintézmény, amelynek életbeléptetését a főváros közgyűlése kormányhatósági jóváhagyás mellett elhatározta. A nagyfotosságu kérdést annakidején anketén is megvitatták és a mai küldöttség vezetői is elismerték a vásárpénztár felállításának szükségességét.

A hentes-ipartestületnek több mint száz tagja jelent meg ma a polgármesternél. Bittner János elmondta az ipartestület nevében, hogy a sertésvásáron semmi szükség sincsen a vásárpénztárra, mert ott minden nap van vásár. Rámutatott, hogy a budapesti vásáron éppen kétszer annyi lesz a díj, mint a bécsi vásáron s a kereskedő el fogja kerülni a budapesti piacot. Legalább azt megvárhatták volna, amíg a közönség látja, hogy milyen működést fejt ki a marhavásáron. Azért lett egyszerre olyan fontos és sürgős a dolog, mert az ősi nagyobb főhajtásból akarja levenni a vásárpénztár a hasznát. Nem kell a vásárpénztár se a beküldőnek, se az iparosnak s a fél milliót nem lehet csak úgy kipréselni a közönségből.

Bárczy polgármester válaszában kijelentette, hogy ő nem szakember, a kérdés érdeméhez nem is szól. De jogerős közgyűlési határozat utasítja a tanácsot javaslatának megtevésére s a tanácsnak akceptálnia kell a szakbizottságok véleményét. Benne van már az intézkedés a szerződésben is s a tanács most csak a részletes tervezetet terjeszti elő. A belügyminiszternek is az az intenciója, hogy

megcsinálják a vásárpénztárt. Hogy a mostani idő alkalmas-e a vásárpénztár megnyitására, azt majd a közgyűlés fogja megállapítani. A hónap elején az érdekeltekkel értekezletet tartottak s akkor az érdekeltek sem tiltakoztak a sertésvásárpénztár megnyitása ellen.

A küldöttséget nem elégitette ki a válasz, de minden közbeszólás nélkül hallgatták meg.

A főváros közlelmzési ügyosztályának vezetője dr. Melly Béla tanácsnok, akihez ebben az ügyben kérdést intéztek, a következő érdekes nyilatkozatot tette:

A vásárpénztár az ö előterjesztését a június 2-án a közvágóhídi igazgató elnökele alatt tartott értekezleten bemutatott jegyzőkönyv alapján tette meg, amely értekezleten a hentes ipartestület elnöke, alnöke, a sertésbizományosok, élükön Saborsky Edével és a nagyvágók vettek részt. Az értekezlet sem a vásárpénztár felállítása, sem az öt ezrelékes beszedési jutalék ellen észrevételt nem tett és csakis egyes kisebb jelentőségű kívánalmakat fejezett ki, de mindent teljesen egyhangulag fogadott el. A vásárpénztár az értekezlet kívánásait honorálta, a díjtételeket részben az értekezlet kívánásának megfelelően módosította. Amíg a sertésvásárpénztár díjtételei az értekezleten résztvevő érdekeltek kívánásának megfelelő volt, addig nem tettek ellene észrevételt. Amint azonban a főváros közlelmzési ügyosztálya a fogyasztó közönség érdekében az értekezleten megállapított díjknál kisebbeket hozott javaslatba, rögtön megindult a mozgalom a vásárpénztár ellen, amely mozgalmat a sertésbizományosok szerveztek és vezettek. A harc abból keletkezett, hogy amíg a sertésbizományosok a sertések után a bizományi díjért minimum egy koronát, a malacz után ötven fillért szednek és kívántak szedni a vásárpénztár által is, addig a tanács a bizományi díjakat minimumban a sertés után csak hatvan fillérben, a malacz után csak husz fillérben akarja engedélyezni. A vásárpénztár tehát olesőbban teljesíthetvén a közvetítést, a magánbizományosok nem a fogyasztóközönség miatt, hanem a saját üzleti érdekből foglalnak most állást a vásárpénztár ellen.

Mindezek után még csak azt jegyezhetem meg, hogy a főváros közönsége teljes bizalommal lehet a főváros alapította közintézmények iránt, amelyek bizonyára mindig és jobban fogják megvédeni az érdekeit, mint a magánspekulációra alapított vállalatok. A sertésvásárpénztár miatt a hentesmestereknek semmi okuk nincsen a sertésus árát felemelni, ami csak ürügy lehet arra, hogy az üzletükre nézve rendkívüli hasznót szerezzenek.

A hentes ipartestület ma a következő falragasztette közzé:

Budapest közönsége! A székesfőváros hatósága a vásárpénztárnak a sertésvásárra való kihelyezésével újból megdrágítja a húst kilogrammonként öt fillérrel. Mi kénytelenek leszünk a husz árát öt fillérrel fölemelni és így azt a díjat a közönségtől a részvénytársaság részére beszedni. Az e hónap 24-iki szerdai városi közgyűlésen kell e tárgynak elődölni. Budapest kiszípolvozt közönsége nem tűrheti ez újabb megterhelést. Tiltakozunk tehát, amíg nem késő! A Budapesti hentes ipartestület.

(*) **Uj tagok a közmunkák tanácsában.** A közmunkák tanácsában megüresedett két tagsági helyre a miniszterelnök Hozspotzky Alajos miniszteri tanácsost és dr. Müller Kálmán főrendiházi tagot és kórházi igazgató-főorvost, az országos közegészségügyi tanács tagját nevezte ki.

(*) **A Nemzeti Színház ideiglenes elhelyezése.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter ma leiratot intézett a főváros hatóságához. Minthogy — ugymond — a budai állandó színháznak a Döbrentey-téren való felépítéséhez a főváros közönsége nem járult hozzá — minthogy továbbá a színháznak a Horváth-kertben való felépítésével a Nemzeti Színház ideiglenes elhelyezésének a kérdése, arra való tekintettel, hogy a Nemzeti Színházat a város középpontjából olyan messzire kitelepíteni még ideiglenesen sem lehet — nem oldható meg: a Nemzeti Színház ideiglenes szállásának a kérdését a budai állandó színház kérdésétől függetlenül óhajtja megoldani. Ez pedig akként történék, hogy arra az időre, amíg az új Nemzeti Színház felépül, egy kizárólag erre a célra épült ideiglenes jellegű színház-épületben tartsa a színház az előadásait. Felkéri a tanácsot a miniszter, hogy erre a célra ingyen bocsásson megfelelő telket a rendelkezésére. Erre a célra leginkább megfelelőnek a Rákóczi-teret tartja a miniszter és ezért kéri a tanácsot, hogy ezt a területet engedje át az említett célra.

(*) **Tanító-állások szervezése.** A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlésnek azt a határozatát, amelylyel a fővárosi községi polgári iskoláknál huszonkét tanítói állás szervezését mondták ki.

Nyilt-tér

(E rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvéllyör-, szily-, idült gyomor-, bél- és ideghajokban (neurasthenia) és nemoly fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz Ueg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Homopatia) rendelése van Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9-1-ig és 3-8-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymóda.

Rohitschi Styria-forrás gyógy-víz ..

Gyomorfekély és görcs, Bright-féle vesegyulladás, Torok- és gégehurut, Gyomor- és bélhurut, Húgysavas üledékek, Czukorbetegség, Májkoményedés, Májbajok ellen.

Kitűnő gyógy-
- eredmény -

Nagybani rakár

Budapesten Hoffmann Józsefnél, Báthory-u. 8.

Hazai termék! Hazai termék!

AGNES-Forrás

Elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvíz.

Ideggyógyorral, legeső-tüdő-, gyomor- és bélhurut, esonlágylás, vese- és hólyagbántalmak esetében kitűnő eredményt használható, kellemes borvíz. 1 1/2 literes üvegekben 42 fillér. — Üres üvegekért 8 fillér térít vissza.

Mindenütt kapható. A forráskezelőség.

Bőrártár: **ÉDESKUTY L.** osászári és királyi udvari szállítónál.
Budapest: Erzsébet-tér 8. Telefon 16-32.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Az ügyvédek nyugdíjintézte. Az igazságügy-miniszter az ügyvédi nyugdíjintézetet — mint hírlik — 1909. január 1-én már életbe akarja léptetni, amennyiben a törvényhozás többi faktora a törvényjavaslatot szintén elfogadják. Az igazságügy-miniszter felszólította az ügyvédi kamara nyugdíj-bizottságát, hogy a nyugdíjintézet alapszabálytervezetét mutassák be. A nyugdíj-bizottság szombaton tartott ülésében dr. Nagy Dezso országos képviselőt és dr. Pap József kamarai titkárta bizta meg a munkálataknak oly módon leendő elkészítésével, hogy az alakuló közgyűlés még az ősz folyamán megtartható legyen.

§ Sajtóüldözés Bosznijában. A sarajevói törvényszék a Srpska Riecs volt szerkesztőjét a vasuti igazgatóság sérelmére elkövetett becsületsértés miatt 1800 korona pénzbüntetésre ítélte. Ez a legmagasabb pénzbüntetés, melyet boszniai bíróság ily jelentéktelen ügyben vádlottra kirótt. Zeniczáról jelentik, hogy az Otacsbina volt szerkesztőjét, Zrnics Szvetozárt, kit a katonai bíróság fegyházra ítélte, a legutóbbi napokban szállították el Banjalukából Zeniczára. A foglyot öt közönséges gonosztevővel együtt lánczra verve vitték a fegyházba.

§ A bankárok. Hirt adunk arról, hogy a könyvszakértők szakvéleményének beterjesztése után dr. Gál Jenő és Pollák Illés védők szabadlábrahelyezési kérelemmel fordultak Kardos Árpád és Kardos Géza érdekében dr. Székely vizsgálóbíróhoz. A vizsgálóbíró elutasította a szabadlábrahelyezési kérelmet, mire a védők a váditanácshoz felfolyamodtak. A váditanács ma tárgyalta ezt a felfolyamodást és helyben hagyta a vizsgálóbíró elutasító határozatát azzal az indoklással, hogy a vizsgálatat még több apróbb részletre is meg kell ejteni s ezért a két fogva levő vádlott ez idő szerint még nem helyezhető szabadlábra.

§ A pozsonyi léptene. A Fleischmann-féle bűnügy főtárgyalásának folytatása alkalmából a pozsonyi esküdtek Sily és Felbár községekben tartandó helyszíni szemle elrendelését kérték. A törvényszék az indítványt mellőzte. Ma halgatták ki Cseh főállatorvost, aki a vádlottakra nézve kedvezően vallott. Palm városi állatorvos hosszabb vallomással tisztázta magát az ellene felmerült gyanuk alól. Rencs állatorvosi főiskolai tanársegéd vallomásában kijelenti, hogy a tavalyi gorcsövi vizsgálatnak eredményéből nem tudja határozottan megállapítani, hogy a főiskolának küldött s a Fleischmann által Pozsonyba szállított marhahusnak részletei lépfenések voltak-e. Hutyra budapesti állatorvosi főiskolai rektor két kényszervágott marhára vonatkozólag egész határozottsággal megállapította a lépfenét, a másik kettőnél egy fontos tünet nem ismerése miatt nincs kizárva a lépfenetbetegség, de bizonyosan azt megállapítani nem lehet.

§ Régi bűn. Magyarbodzán id. Bularka Demetert még 1903-ban meggyilkolták és testét iszonyuan megcsontkítva találták meg. A tettesek most öt év múlva kerültek meg Sporea György magyarbodzai községi bíró és társa. Dregics János személyében, kiket a kir. törvényszék fogházába kísértek ez év áprilisában. A most megtartott esküdtzéki főtárgyaláson az esküdtek megállapították a vádlottak bűnösségét és a törvényszék Sporeát és Dregicset 15-15 évi fegyházra ítélte.

§ Férjgyilkosság. Mult évi szeptember 9-én Temesszentandrason meghalva találták Rausch Mihály gazdaembert. Az elhalt fiatal felesége elmondotta, hogy egy lova rugta meg Rauscht, aki koponyatörést szenvedett és nyomban meghalt. Rausch Mihályt ezek alapján eltemették. Két hónappal később az elhaltnak négy éves Ferencz nevű fia elbeszélte a faluban, hogy atyja nem halt meg természetes halállal, hanem úgy ütötték agyon. A csendőrség vizsgálatot indított s a kis fiucska újból elmondta: — A papuska nem halt meg, hanem a mamuska és a szolgáló ütötték véresre.

A gyermek vallomása tényleg megfelelt a valóságnak, mert bizonyítást nyert, hogy a kis fiucska a gyilkosság éjjelén ugyanazon szobában aludt, ahol apját megölték. A csendőrség letartóztatta Schnetzer Jakab szolgát, aki rövidesen bevallotta, hogy ő ölte meg urát egy szekerczével. Az asszony, aki szeretője volt, biztatta a gyilkosságra, ő keltette fel a kérdéses éjjelen és mondta neki, hogy férje mélyen alszik, most itt az idő, most lehet szolgából urrá. Bizonyítást nyert, hogy a gyilkosság után özv. Rauschné és Schnetzer úgy éltek együtt, mint férj és feleség. Ez alapon tartóztatták le özv. Rauschnét is és így kerültek mindketten a temesvári esküdtbírószék elé gyilkossággal vádolva. Az esküdtbírószék özv. Rausch Mihályt mint felbújtót életfogytiglani, Schnetzer Jakabot pedig mint tettetést 15 évi fegyházra ítélte. A kir. Kuria ma dr. Weisz Ödön védő felszólalása után hozzájárult az esküdtbírószék ítéletéhez.

§ Szerelmi dráma. A budapesti büntetőtörvényszék esküdtbírószága Zsitvay Leó elnöke alatt ma vonta felelősségre szándékos emberölés büntetése címen Ujvári Béla dunapentelei földbirtokost, aki ez év május 5-én reggel három revolverlövessel megölte szeretőjét, Hoffmann Juliskát. Ujvári Béla nős, családos ember. Felesége azonban már három év óta a balassagyarmati Mária Valéria-kórházban van, mint elmebeteg gyógykezelés alatt. Két és fél évvel ezelőtt Ujvári megismerkedett egy dunapentelei halászmesternek feltűnő szép leányával, Hoffmann Juliskával, akinek udvarolgatni kezdett. Hogy a leányt meghódíthassa, négy apró gyermeke mellé nevelőnőül vette házához s megígérte, hogy megindítja felesége ellen a válóper s ennek befejezte után nőül veszi. Mivel azonban a törvény elmebeteg asszonyt nem választ el, a válóper félbemaradt s a leány, akinek időközben egy postatiszt komolyan kezdett udvarolni, otthagyta Ujvári házáat s a fővárosba költözött. Ujvári sehogysem akart a szakításba beleengedni s nem hagyott békét a szegény leánynak. Többször fenyegette, hogy őt és udvarlóját is megöli, ha nem tér vissza hozzá. Május 5-én azután be is váltotta fenyegetését. Felkereste a leányt — aki éppen unokanővérénél volt látogatásban — s kérdőre vonta igaz-e, hogy a postatisztnek lesz a felesége?

A leány nem tagadta ezt, mire Ujvári elővette szemből a revolvert s közvetlen közelből háromszot egymásután rálőtt a leányra, aki azonnal kiszenvedett. A mai főtárgyaláson Ujvári Béla azzal védekezett, hogy önkivületi állapotban volt, mikor a tettet elkövette. A törvényszék dr. Altmann Lőrincz védő kérelmére a vádlott elmebeli állapotának megfigyelését rendelte el s e célból elnapolta a tárgyalást.

KÖZGAZDASÁG.

A Gazdaszövetség közgyűlése.

— Kiküldött munkatársunktól. —

Parád-fürdő, június 23.

A kies Parád-fürdő helyiségei ma az Országos Magyar Gazdaszövetség tagjait látták vendégül, akik Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elnökelete alatt itt tartották az évi rendes közgyűlésüket a tagok nagyszámu és élénk részvétele mellett. A közgyűlést általános érdekességűvé azok a nyilatkozatok tették, amelyek Darányi elnöki megnyitójában hangoztak el s amelyek részben belenyulnak a napi politika körébe is. Darányi beszéde elején utal arra, hogy a XX-ik század a szociális munka jegyében indult meg, s a magyar gazdaközönségnek alkalmazkodnia kell az idők járásához, annál is inkább, mert az általános választói joggal a nép szélesebb rétegei kerülnek a törvényhozói asztal mellé. Gyönyörű gondolatot pendített meg ezzel a miniszter: mert a nemzet gerinczét alkotó magyar birtokosztálynak valóban nem lehet nemesebb feladatot kijelölni a nemzeti szociológia nagy munkájában, mint a vele szoros kapcsolatban álló magyar földműves nép szociális vezetését magyar nemzeti szellemben. E munka első lépése a magyar gazdaközönség országos szervezése lenne. E célból a megyei gazdaszövetségek szervezését tartja szükségesnek, amelyek aztán közvetlenül az érintkezést a községi gazdakörök és szövetkezetek és az országos központ között. Másrészt szükségesnek tartja a miniszter a mezőgazdasági érdekképviselet rendszeresítését a mezőgazdasági kamarák föllállítását utján. Az erről szóló törvényjavaslatot Bernáth István és Rubinek Gyula csinálják. Azután a nagyszabású és helyes birtokpolitika fontosságát fejtegette a miniszter és a gazdaosztály ünlő, gyámkodás nélkül való lábraállítását sürgeti.

A miniszter nagy hatást keltett beszéde után Bernáth István, a szövetség igazgatója terjesztette be a szövetség mult évi működéséről szóló jelentését. Fejlődéséről számol be az egész vonalon. A Gazdaszövetség résztvesz a szövetkezeti mozgalom előrevitelében és pedig nemcsak a hazai mozgalomban, hanem a külföldiekben is, amennyiben a szövetség igazgatója résztvevett a cremonai nemzetközi szövetkezeti kongresszuson is.

Az Amerikába vándorolt véreink visszatelepítése tekintetében minden lehető megtörtént. New-yorkban egy megbízott működik, ki a visszavándorlók és itthon földet szerezni kívánókat kellő utasítással ellátja.

A szövetség kebelében egy külön telepítési osztály van szervezve, melyben a parcellázásra bejelentett birtokok és a települési óhajtok nyilván vannak tartva. Kiküldetett egy megbízott azon okok földértéke végett, melyek véreinket a kivándorlásra készítik, illetőleg a visszatelepülésre bírják. A földbérli társaságok eszméjét a lefolyt idő alatt is támogatta a szövetség. A szövetkezeti élet terén kivált férfiak részére gróf Károlyi Sándor által alapított és nevére elnevezett jutalomdíjak Bieliczki Albin leszárt kántortanítóank, Kovács István szelvi káplánank, Erdélyi Sándor nagyalmádi tanítóank, Kislady Mihály kornyei és Szabó Mihály atalai tanítóank osztattak ki. A Magyar Gazdaszövetség „Hangya” nevű fogyasztó és értékesítő szövetkezete kielégítően, sőt fényesen működik. A Széchenyi-szövetség révén ui szervezet kapcsolódik a Gazdaszövetséghez. Rendszeresítve lettek a szociális kurzusok. Fel kell említeni a pécsi mező-, tej-, borászati- és a szabadtanítási kongresszusok rendezését és eredményes lefolyását. Ezután Emödy József tartott beható előadást a központi vámtarifáról a magyar viszonyokra való tekintettel. Majd a választmányt egészítették ki. Megválasztották Kenessey Bélát, Prohászka Ottokárt és gróf Zichy Vladimirt. Az indítványok során Kodolányi Antal szólalt föl a fedezetlen határidőzletek eltörlésének ügyében. Délután két órakor a közgyűlés tagjai bankettre ültek össze.

A cukorgyárosok közgyűlése.

Budapest, június 23.

A Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete a hó 20-án tartotta Hatvany-Deutsch Sándor főrendiházi tag elnöklésével tizenharmadik rendes évi közgyűlést, melyen valamennyi hazai cukorgyár képviselve volt. A közgyűlés megnyitása után az elnök hosszabb beszédében ismertette az elmúlt év jelenségeit és hangsúlyozta, hogy az 1907. év különösen gazdag volt oly eseményekben, melyek a magyar cukoripar jövő fejlődésére irányító hatással lesznek. Első sorban említést tett a surtaxának a Magyarország és Ausztria között létrejött kiegyezéssel kapcsolatban való szabályozásáról, amely kérdés a maga változatos sorsával éveken át nyugtalanította a magyar cukoripart. A közgyűlés ezért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Wekerle Sándor miniszterelnöknek, Popovics Sándor államtitkárnak és Teleszky János miniszteri tanácsosnak is sokoldalú és eredményes fáradozásukért, melylyel a surtaxa kérdését a magyar közgazdaság érdekeinek megfelelő megoldáshoz igyekeztek juttatni. Beszéde további folyamán az elnök megemlékezett a brüsszeli egyezmények további öt évre való meghosszabbításáról, úgy, hogy immár 1913. szeptember 1-én jár le a végső határidő, ameddig a részes államok egymás között megegyeztek. Mint nagyjelentőségű eseményre mutatott rá az elnök a cukoradónak 38 koronáról 30 koronára való leszállítására az osztrák képviselőházban. A magyar cukoripar annál nagyobb aggodalommal kíséri a fejlődésnek ezt az irányát, mert állampénzügyi viszonyaink egyelőre nem engedik meg az ily irányú tervek megvalósítását.

Hatvany-Deutsch Sándor elnök azután rátért a mezőgazdasági érdekkörökből kiindult hatalmas mozgalomra, mely a répatermelésre a cukorgyárakkal szemben való szervezésére törekszik. Megemlítette, hogy ezt az áramlatot a cukoripar szempontjából üdvözölni lehetne, ha mezőgazdasági érdekszövetségeink minden szennvedelem nélkül működne és csupán a józan üzleti számítás vezetné követeléseiket, mert a cukoriparnak egyáltalában nem lehet a szándéka, hogy a mezőgazdaságot a répatermeléstől elidegenítse az által, hogy olyan árat fizet a répáért, mely az üzleti konjunktúrákkal nem áll összhangban. Csakhogy éppen a konjunktúrákban van az akadály a állandó békés együttműködésnek. A mezőgazdaságnak túlzott követelése a cukorgyárakat rá fogják bírni, hogy minél kiterjedtebb arányokban maguk termelienek répát, rá fogják őket kényszeríteni arra is, hogy a répafeldolgozásnál kisebb mennyiségekkel is megbarátkozzanak. Beszéde végén az elnök azzal a felhívással fordult a magyar cukoriparhoz, hogy amint az két évtizeden át lehetséges volt, a jövőben is tartson össze. Hatvany-Deutsch Sándor elnöknek élénk tetszéssel fogadott beszéde után előterjesztették az évi jelentést, mely szerint az 1907. évben is általánosságban kevéssé volt kielégítő a répatermés eredménye és az ország cukortermeletének igen jelentékeny csorbulást kellett volna felmutatnia, ha az elmúlt évben a répának cukortartalma nem lett volna olyan, amint a magyar cukorgyártás évkönyveiben még soha elő nem fordult. A technikai üzem terén nem mutatkozott nagyobb zavar, kevéssé kielégítő voltak azonban az elmúlt évben az eladási és a kiviteli viszonyok. Az évi jelentés végül az egyesületi életben kifejtett sokoldalú tevékenységet, főleg az őszi répaszállításra vonatkozó intézkedéseket, a racionális répatermesztés érdekében az ország több helyén tartott népszerű előadásokat és a múlt évi répatermelési kísérletek eredményeit ismerteti.

Az 1907. évre szóló zárószámadásoknak és az 1908. évi költségvetésnek jóváhagyása után Rothermann Dániel a szaccharinnal nagy mértékben üzött csempésztést tette szóvá és felemlítette, hogy csak egy osztrák határszéli kerületben ez a csempészet akkora méreteket öltött, hogy a cukoradó, melylyel az államkincstár a szaccharin fogyasztása következtében abban az egy kerületben megrövidült, évi egy millió koronára tehető. Utána Hatvany-Deutsch Sándor a munkaadó-szervezetekkel foglalkozott, melyeknek már egy központja, a Gyáriparosok Országos Szövetségében pedig egy központul szolgáló szakosztálya alakult, amelyhez azonban a közgyűlés ezúttal nem csatlakozott.

Koppély Géza azokról az intézkedésekről tett jelentést az illésnek, melyeket az egyesület a repabogár irtása érdekében fogantatosított.

Az elnök végül jelentést tett az Osztrák Lloyd-Társasággal az indiai és a levantei export céljára vonatkozó hajódíjtelek tekintetében folytatott tárgyalásokról, amivel a közgyűlés véget ért.

A munkáslakóházak ügye végre a sok ankézés után a megvalósulás küszöbén áll. Alig van már törvényhatóság, mely a néhány hónappal ezelőtt életbelépett munkáslakóházról szóló törvény alapján példaadó módon ne serénykedne abban, hogy a munkásokat kedvező fizetési feltételekkel saját otthonukba segítse. Legutóbb Szatmár vármegye mondotta ki, hogy az egész megyében a mutatkozó szükséghez képest, megindítja a munkáslakóházak építésének akcióját. A szatmárvármegyei Óvár és Úra községek külön határozatokat hoztak és a két község negyvenkétezer korona kölcsönt vesz fel, hogy arra érdemes munkásainak házat fölépítse. Darányi földmívelésügyi miniszter örömmel értesült a két magyar község elhatározásáról és kijelentette, hogy a miniszterium mindaddig, míg a kölcsön fennáll, az évi kamatterhek enyhítéséhez két százalékkal járul. Hasonló leiratot intézett a miniszter Temesvár városához, amely nyomorult és drága bérlakásokba húzódo gazdasági munkásainak egyelőre kétszáz házat akar építeni. A miniszter a szociális célú derék elhatározást örömmel látja és a törvényhatóságot célja sikerében készséggel támogatja.

Vegyészeti tanácsadó a technológiai iparmuzeumban. A kereskedelmi miniszter Leimdörfer Joachim vegyész-mérnököt vegyészeti tanácsadó czímen szerződtette és a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatóságának szolgálatáértel rendelkezésre bocsátotta. Leimdörfer J. vegyész-mérnök földadatai közé tartozik egyebek között az is, hogy a technológiai iparmuzeum igazgatósága utján a hazai szappaniparokat a szappangyártás modern és okosított módzataira tanítsa és nekik technikai és kereskedelmi szempontból a szükséges utasításokat a helyszínen megadja. Eppogy kötelessége nekik nyersanyag beszerzésénél és megvizsgálásánál, üzemek átalakításánál, gyárak, gép és egyéb berendezések megválogatásánál és beszerzésénél tanácsot és oktatással a kezükre járni. E tevékenysége a többi zsiradékgyártásra is kiterjeszhető, nevezetesen a gliczerin- és gliczerin-árak gyártásra, a stearin- és a gyertyagyártásra, művaj-, olaj-, illó olajok, kenőcsök, krémek stb. zsiradék-iparokra. Külön díjazás a gyárosok és iparosok részéről fentiek után nem jár. A hazai szappan- és zsiradék-iparosok fenti ügyekben szükség esetén a technológiai iparmuzeum igazgatóságához forduljanak. Esetleges félreértések elkerülése céljából azonban figyelmeztetnek az illető iparosok, hogy Leimdörfer J. vegyészeti tanácsadó ingyenes működése nem vonatkozik sem anyagok elemzésére, sem pedig gyári tervek kidolgozására. Elemzéseket a technológiai iparmuzeum a kereskedelemügyi minisztertől jóváhagyott díjtáblázat alapján végeztet, gyárak berendezési terveinek elkészítésénél pedig csak közbejár, hogy az érdekelt gyárosok és iparosok megbízható tervekhez jussanak.

Svájci főkonzulátus Belgrádban. A svájci kereskedelmi kamara elhatározta, hogy feliratilag kérni fogja a szövetséges kormányt, hogy Belgrádban főkonzulátus létesíttessék, mivel Szerbia és a Svájc közt a forgalom feltűnő módon erősödik.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyűlés a következő fizetésképtelenségeket közli: Politzer V. és társa, butorkereskedő, Budapest, Semmelweis-utca 4. — Lebovics Johanna és társa kereskedő, Budapest, Várház-körut. — Schwartz Gusztáv, bej. cipőkereskedő, Zágráb.

Országos kiállítás Temesvárott. A Temesvári Kereskedők Egyesülete vasárnap tartott közgyűlésén kimondotta, hogy 1912-ben Temesvárott nagyszabású kiállítást rendez, melynek előkészítésére egy bizottságot küldött ki.

A keleti vasutak társaságának közgyűlése. A keleti vasutak társasága mai közgyűlésén előterjesztett üzleti jelentés azt mondja, hogy a bevételek ismét kedvezően alakultak és a kedvezőtlen aratás dacára túlhaladták az 1906-ik évi igen jónak mondható bevételeket. A tervbe vett szandák-vasut emelni fogja a forgalmat a mitrovicza-szalónkii helyi forgalomban. Ezen új vasut nyomjelzési munkálatait a tár-

saság személyzete végzi. Az összes bevételek 16,064.153 frankot tettek ki a múlt évi 14,973.293 frankkal szemben. A tartalékalapok 230.603 koronával való alapszabályszerű dotálása után a felújítási alaphoz 400.000 frankot csatoltak, továbbá részvényenkint 30 frankot, vagyis összesen 3 millió frankot fizetnek osztalék gyanánt a részvényeseknek. Továbbá választott bíróság által kimondott differenciák esetleges kiegyenlítésére 1 millió franknyi tartalékalapot szerveznek. Az 1,229.431 franknyi maradvékot pedig az alapszabályszerű jutalékok levonása után új számlára írják elő.

A „Nemzeti” biztosító forgalma. A „Nemzeti” Baleset-Biztosító Részvénytársaság folyó évi május havában 701 darab baleset-biztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 6,007.578 korona, rokkantság esetére 8,197.109 korona és mulékony keresetképtelenség esetén 2612 korona napi kártalanításra biztosított összegről szólnak. Nevezett társaság a f. é. január hó 1-től május hó végéig terjedő időszakban 3502 ajánlatot kötvényesített és pedig 26,871.070 korona halálesetre, 35,751.819 korona rokkantság esetére és 11,812 korona mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság balesetekért 10,522.482 korona 64 fillér kártérítést fizetett ki.

VIZALLAS.

m é t e r		m é t e r	
jun. 23. jun. 23.		jun. 23. jun. 23.	
Inn	Sharding 2.09 2.85	Jász	M.-Salgot 0.45 0.19
Duna	Passau 2.83 3.03		Tokoháza 0.55 0.18
	Linz 0.27 0.57		V.-Namény 0.60 0.28
	Bécs 0.27 0.28		Tokai 0.28 0.61
	Pozsony 2.08 2.11		Tiszafüred 0.10 0.30
	Komárom 3.04 3.12		Szolnok 0.28 0.41
	Budapest 2.52 2.60		Csongrád 0.04 0.10
	Paks 2.10 2.11		Szeged 0.21 0.76
	Mohács 3.21 3.23		T.-Bocsa 1.04 1.96
	Gombos 3.05 4.43		Titel 2.81 2.91
	Ujvidék 3.80 3.43	Óndava	Hód 0.94 1.16
	Pancsova 1.91 2.02	Tapoly	Bárfa 0.60 0.40
	Orsova 2.48 2.58	Hódmező	Ladmező 0.27 0.46
Morva	Morvafalu 0.44 0.42	Sala	Zsaloza 1.41 1.54
Vág	Zsolna 0.46 0.46	Hernád	H.-Námeti 0.24 0.29
	Trencsén 0.32 0.34	Berettyó	Marilla 0.30 0.26
	Szered 0.64 0.68		B.-Ujfalu 0.34 0.22
Kába	Sz.-Gothárd 0.40 0.40	Kőrös	Csepes 0.50 0.20
	Sárvár 0.24 0.24		N.-Várad 0.02 0.39
Dráva	Győr 1.98 2.49		Relnyos 0.32 0.36
	Várasd 0.88 0.18		Tenke 0.12 0.22
	Zákány 1.11 1.16		Gyehonó 0.36 0.36
	Bács 2.06 2.17		Borsjenő 0.60 0.56
	Ezék 0.86 1.06		Rákás 0.38 0.20
Mura	M.-Szerdah. 0.10 0.08	Maros	Gy.-Fehérvár 0.24 0.35
Száva	Zárab 0.66 0.58		Branyicska 9.16 0.20
	Sziszek 1.50 1.69		Soborsin 0.20 0.20
	Mitrovicza 0.28 0.40		Arad 1.24 1.20
Szamos	Szatmár 0.10 0.08		Makó 0.20 0.76
Kraszna	N.-Maltény 0.20 0.15	Temes	K.-Kostély 0.12 0.10
Latorca	Munkács 0.12 0.15	Béga	Kiszetó 0.56 0.53
Laborea	Homonna 0.53 0.17		Temesvár 0.78 0.68
Ung	Perecseny 0.20 0.20		Bécskerék 0.40 0.92

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-30.

- Gyógytényezők:**
 Elektromágneses gyógyítás.
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos masszázs (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
 Alacsony idegesség (neurasthenia, hysteria).
 Ideggyengeség állapotok.
 Almatlanság.
 Hódések (Parahysis).
 Idegfájdalmak, idegzsibák (Neuralgiák, Ischias).
 Gerincvelősrövidítés (Tuberculosis).
 Szívbetegségek.
 Vérérdénylimeszesedés.
 Kőszvény és csusz (Rheuma, huygsavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
 Szókreredés.
 Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vészeségesség).
 Bőrbajok. Bőrviszketeg.
 Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
 Aranyeres csomók.
 — Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
 Kezelés egész napon át. — Kiváratra prospectum.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz
 Használata valódi áldás gyomorbetegségek és székeszűrésben szenvedőknek
 az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
 Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 23.

A tegnapi közölt hírlünk, mely szerint az osztrák tartományok már külföldről láthatják el magukat búzával. valamint kedvezőbb vetésjelentések a vidékről, lanyhitólag hatottak a gabonatőzsdére. Bár a mai üzlet még a tegnapi árfolyam mellett indult és meglehetősen élénkséggel folyt le, a forgalom folyamán sokkal több eladás került a piacra, mint azt a különben is kötésekkel túlterhelt hausse-isták elbírták volna. Ennélfogva az összes határidőkurzusok 14-15 fillér áresést szenvedtek. A készáru piacra ma már a vételkedv nem volt általános. Csak néhány malom szerepelt mint vevő, elkelt 12 ezer mázsa buza, eleinte 5 fillérrel magasabb, vége felé változatlan áron. Rozs néhány fillérrel olcsóbb, tengeri 5-10 fillérrel drágább lett. Zab változatlan maradt.

A készáru piacra elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 78 kg. 100 mm. 81 kg., 250 mm. 78 kg., 400 mm. 71 kg. 26.75 korona, 550 mm. 78 kg. 26.55 korona, 300 mm. 78 kg. 26.20 korona, 400 mm. 77 kg. 26.— korona, 600 mm. 76 kg., 300 mm. 75 kg., 330 mm. 76 kg., 200 mm. 75.3 kg. 26.— korona, 320 mm. 76 kg. 25.95 korona, 500 mm. 75 kg. 25.90 korona.
Szentesi: 4500 mm. 77.8 kg. 26.40 korona, óbuza. **Karczagi:** 1000 mm. 77 kg. 26.30 korona.
Fejérmegyei: 300 mm. 76.5 kg. 25.70 korona.
Bácskai: 100 mm. 75 kg., 100 mm. 74 kg. 24.15 korona, 150 mm. 16 korona, kpf.
Beeskereki: 2500 mm. 73.5 kg. 24.80 korona.
Bánsági: 450 mm. 74 kg. 24.65 kor., vegyülékes. **Raktárból:** 1500 mm. 73.5 kg. 24.80 korona.
Rozs: 300 mm. 20.60 korona, kpf., par.
Zab: 100 mm. 16.90 korona, 100 mm. 16.80 korona, 135 mm. 16 korona, kpf.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	74	24.90-25.30	78	25.80-26.20
"	75	25.10-25.60	79	26.—-26.40
"	76	25.40-25.80	80	—-—-—
"	77	25.60-26.10	81	—-—-—
Fejérmegyei	75	—-—-—	78	25.50-25.90
"	76	24.60-25.—	79	25.70-26.10
"	77	24.90-25.30	80	—-—-—
Pestvidéki	74	24.70-25.10	81	—-—-—
"	75	25.—-25.40	78	25.60-26.—
"	76	25.20-25.60	79	25.80-26.—
"	77	25.40-25.90	80	—-—-—
Bánsági	74	24.80-25.20	81	—-—-—
"	75	25.10-25.50	78	—-—-—
"	76	25.30-25.70	79	—-—-—
"	77	25.50-26.—	80	—-—-—
Bácskai	74	25.—-25.40	76	25.40-25.80
"	75	25.10-25.60	77	25.60-26.10
Szerb	73	—-—-—	78	—-—-—
Rozs I.-rendű új	—	—-—-—	—	20.80-21.10
" középminőségű új	—	—-—-—	—	20.60-20.80
Arpa takarmány I.-rendű	—	—-—-—	—	14.30-14.60
" II.-rendű	—	—-—-—	—	13.90-14.30
Köles	—	—-—-—	—	11.—-12.—
Zab I.-rendű	—	—-—-—	—	16.80-17.—
" II.-rendű	—	—-—-—	—	16.20-16.60
Tengeri belföldi új	—	—-—-—	—	14.10-14.4
Repce: kaposztarepce	—	—-—-—	—	—-—-—

A határidőpiacon kötött:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. októberre 11.66, 11.68, 11.60, 11.56, 11.58.
 Rozs 1908. októberre 9.58, 9.51, 9.48, 9.44.
 Zab 1908. októberre 8.48, 8.50, 8.43,
 Tengeri júliusra 7.23, 7.24, 7.18.
 Tengeri 1909 májusra 6.94, 7.03, 6.94.

1 óra 30 percig zárulnak:

októberi buza	11.50	11.51
októberi rozs	9.41	9.42
októberi zab	8.35	8.36
júliusi tengeri	7.11	7.12
1909 májusi tengeri	6.90	6.91

Budapesti gabonaforgalom.

1908. június 21-től június 22-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	9035	—
Rozs	310	160
Arpa	596	156
Zab	2383	8281
Tengeri	13829	4261
Liszt	102	9330
Korpa	—	1392

Ertektőzsde.

A bécsi tőzsde hatása alatt, amely newyorki rossz jegyzésekre lanyha irányzatban folyt le, a tőzsde nálunk is kedvetlenül indult, amely lanyhaság bécsi eladásokra, a déli tőzsdére is átterjedt. A vezető-papírok árfolyamaiban ma is visszaesés mutatkozott. A helyi piacon élénkebb volt az élet. Kereskedelmi bank, Salgótarjáni, Kerámia, Városi villamos-részvények és Szanatórium sorsjegyek voltak a legkelendőbbek. A tegnapi zárathoz viszonyítva az Osztrák hitel ma másfél koronával, a Magyar hitel 3.50 koronával, az Államvasut 1.75 koronával csökkent. Forgalomba került továbbá: Leszámitolóbank 469.— koronán, Jelzálog 430.50-429.—, Rimamurányi 546.25-544.50, Városi villamos vasut 261.—, Közuti 539.—, Magyar koronajáradék 93.—, Déli vasut 126.50, Salgótarjáni 564.—, Szanatórium sorsjegy 7.80 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.
 Kötötték Osztrák hitelrészvény 620.—-619.— Magyar hitelrészvény 737.—-737.50 Osztrák-magyar államvasut 695.50 694.25. Rimamurányi vasut 546.25 Magyar leszámitoló bank 469.—. Jelzálogbank 430.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde kedvtelen.
 Kötötték: Osztrák hitelrészvény 619.75-619.— Magyar hitelrészvény 735.75 735.— Osztrák-magyar államvasut 695.—-694.— Déli vasut 126.50. Rimamurányi vasut 546.25-544.25. Magyar leszámitoló bank 468.50. Jelzálogbank 429.75 Közuti vaspálya 539.—-540.— Városi villamos vasut 261.50-262.— Magyar koronajáradék 93.—-93.10 Hazai bank 270.50-271.— Magyar kereskedelmi bank 3300.— Kerámiai gyár r-t 210.— Salgótarjáni köszénbánya r-t. 563.50- Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 7.80.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde bécsi vételek következtében mérsékelt forgalom mellett barátságosabb hangulattal folyt le. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 619.-60.— Magyar hitelrészvény 736.—-736.75. Államvasut 694.—-694.25. Rimamurányi 546.— Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 619.75. Magyar hitelrészvény 736.75. Államvasut 694.25.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, június 23. (Saját tudósítónk jelentése.) A külföldi tőzsdék jelentései nem adtak tevékenységre unszólást s a budapesti piacról érkezett hírek szintén nem adtak direktívát, az itteni tőzsdén a látogatottság főltötte csekély, az irányzat általában tartott, különösen gabonaműveleken és búzában a teljes tegnapi árat kellett volna szükség esetén megfizetni, míg ellenben tengeri 5 fillérrel olcsóbb lett.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.50-13.85 korona, mosoni 13.—-13.40 korona, tótfelvidéki 12.90-13.35 kor., déli vasuti 12.95-13.30 korona, marchteldi 12.65-13.—.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.05-11.30 korona, csepeli 11.—-11.20 kor., pestmegyei 11.05-11.30, déli vasut 11.—-11.20 korona, különféle magyar 10.95-11.20 kor., osztrák 10.90-11.20 korona.

Arpa: morvaországi 6.50-7.75 kor., marchfeldi — kor., bécsvidéki — kor., tótfelvidéki — kor., csepeli — kor., győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 7.55-7.75, új — korona, cinquantin 8.25-8.75, új — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.75-9.05 korona, elsőrendű 9.—-9.25 kor. válogatott 9.15-9.45 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.40-8.80 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 23. A tegnapi forgalomban észlelt gyengébb irányzat a mai forgalomra is átment, mint-hogy a külföldi piacról általánosan kedvezőtlenebb jelentések érkeztek és főképpen a newyorki piac lanyhasága a piac kedvetlen magatartását még jobban kiélesítette. A ki nem elégitő magyar terméskilátások és a romániai takarmánykiviteli tilalom nagyban fokozták a kedvetlenséget. Az eladások csak alpesi bányarészvényekben öltöttek nagyobb mérvet. A többi értékek forgalma szűk keretben mozgott. Hitel és helyi bankok részvényei gyengültek, csak államvasuti részvények voltak tartottak. A korlátértékek közül magyar jelzálogbank, magyar általános köszénbánya-részvények hanyatlottak, kárpáti petroleumrészvények emelkedtek. Az előtőzsde hangulata zárlatáig kedvetlen volt. A déli

tőzsde nyugodtan, kevéssé változott árfolyamokkal indult. Alpesi bányarészvények újból csökkentek. A többi értékek nyugodtak voltak. Berlin bányarészvényekben gyenge irányzatot jelentett.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 620.—. Magyar hitel. 738.50, Länderbank 437.50, Államvasut 538.—.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 127.—.—, Alpesi bányatársulat 643.—. Rimamurányi 545.— Májusi járadék 97.05, Magyar koronajár. 93.10 Orosz érték —.— Török sorsjegy 186.—, Német márka 117.62.

1 órakor legeztek:

Osztrák hitel 619.50, Magyar hitel 738.— Länderbank 437.50 Unio-bank —.—, Államvasut 695.—, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 127.75, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 641.50, Májusi járadék —.—, Magyar koronajáradék —.—, Török sorsjegy 186.25, Német márka 117.62, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 545.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, június 23. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.25, 1860-as sorsjegy 150.30, Osztrák hitelsorsjegy 471.—, Angol osztrák bankrészvény 296.—, Bécsi Bankverein 518.25 Osztrák-magyar bank 1747.— Déli vasut 127.— Dunagőzhajózási társ. 1000.— Dohány rész. 428.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.61 Osztr. Lloyd 411.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.—-99.15, Osztr. koronajáradék 97.28, 1864-es sorsjegy 261.—, Osztrák hitelintézeti részvény 619.75, Union-Bank 537.50, Osztrák Länderbank 437.—, Osztrák-magyar államvasut 694.25, Elbavölgyi vasut 441.—, Alpesi részvény 644.10, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 239.97, Lipótkohó 421.—, Töröksorsjegy 185.55. Nyugodt.

Bécs, június 23. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 111.15, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 735.59, Magyar leszámitoló és váltó részvény 468.—, Rimamurányi 544.60, Magyar cukoripar 1716.—, Adria hajózási részvénytársaság 406.50, Magyar koronajáradék 93.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.90, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 428.50, Magyar keresk. bank 33.03

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, június 23. (Tőzsdejelentés.) A mai tőzsdei forgalom nagyban hasonlított a tegnapihoz, miután a new-yorki tőzsde gyöngésége eladásokra ösztönzött, miáltal a legtöbb érték tört százalékkal, sőt itt-ott nagyobb mértékben is esett. A későbbi folyamatban némi fedezési szükséglet is mutatkozott, ami az irányzatot némileg megszilárdította. A forgalom azonban igen szűk körű maradt. Később az árfolyamok még gyöngébbek lettek, miután a Konkordia bányarészvények 19%-nyi nagy áresése különösen a bányarészvények piacát befolyásolta kedvezőtlenül. A készpénzpiac ipari értékei igen nyugodtak voltak. Napipénz 2¼%, ultimópénz 4¼% és alább, magánleszámitolási kamatláb 3½%.

Zárlatok jegyzeteltik: 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.75, osztrák hitelrészvény 194.50, Déli vasut 25.—, orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.70, Disconto Commandit 171.25, Dinamit-truszt —.—, Harpeni 146.50, Unifikált török járadék 96.30, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.40, Magyar koronajáradék 93.—, Osztrák-magyar államvasut 149.—, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék 104.10, Alt. villamossági Edison 208.30, Gelsenkircheni 185.25, Laurakohó 200.70, Remyhe.

Frankfurt, (Zárlat.) június 23. 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.25, Osztrák hitelintézeti részvény 194.20, Osztrák-magyar államvasut 149.—, szakszaki vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 203.95, Bécsi Bankverein 130.70, Villamos részvény 146.—, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.70, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.15, Osztrák koronajáradék 96.80, Magyar koronajáradék 92.85, Osztrák-magyar bank 125.40, Déli vasut részvény 25.10, Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.95, Párisi váltóár 811.66, Union bankrészvény —.—, Alpesi bányarészvény —.— Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) június 23. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.10, 1860. sorsjegy 150.95, Déli vasut 25.—, 4 százalékos aranyjáradék 98.80, Osztrák hitelrészvény 194.20, Osztrák-magyar államvasut —.—, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.15, Bányadt.

London, június 23. Angol consol 87^s.
 Páris, június 23. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.52, Osztr. aranyjáradék 99.25, Magyar aranyjáradék 95.80, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 498.—, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 307.—, 5 százalékos marokkói járadék 518.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 96.85, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97.90, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 506.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 448.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.60, 4 százalékos unifikált török jár. 96.27, Török sorsjegy 179.75, Török dohányrészvény 452.—, Osztrák földhitelintézet 1117.—, Osztr. Länderbank 469.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1471, Banque Ottomane 724.—, Osztr. magyar államvasut 753.— Déli vasut —, Meridional vasut 688, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 538.—, Rio Tinto 16.53, Sucrerie d'Egypte —, Tula 243.—, Thomson Houston —, Urikányi közszén 154, Chartered 22.25, De Beers 292.—, East Rand 106.50, Jagersfontein 94.25, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 57.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.62, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4. Olasz aranyváltó (rövid) 5/32, Váltó Svájcra (rövid) 1/32, Csek Londonra 251.40 Magánkamatláb 17/8. Szabálytalan.

DZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. június 23-án.

A husfélékben gyengébb forgalom mellett változatlanok az árak, kivéve a borjúkat, melynél némi árcsökkenés állott be. Az idény gyümölcsökben, főképpen cseresznyében, meggyben, ribizkékben jó árak mellett élénk az üzlet. Vajban az árak emelkedtek s az árjegyzések lanyhulásra vallanak. Korai rózsaburgonyában az idén nem oly számottevő a forgalom, mert a délvidek termelő helyein a nagy szárazság miatt nem is lehet teljes kocsirakományokat összehozni. Tojás túlmennyiségben érkezik és az irányzat szilárd.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahus hátulja 130-160 K, eleje 104-116 K, vidéki borjú, bőrbőn hosszan mérve súlylevonás nélkül 70-80 K helybeli borjúhús 80-112 K, sertésbőr szalonával 126-136 K, lehuzott sertés 164-168 K, szalonna friss 116-140 K, szalonna sózott 108-120 K, szalonna füstöl 128-136 K, olvasztani való 120-124 K, hárj 126-140 K, sertészsír 140-144 K, mind métermázsánként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja 140-160 K, hazai sonka 1.80-2. K, szalámi magyar 2.40-2.80 K, nyári szalámi 1.20-1.40 K.

Vad: Óz 160-1.80 K, szarvas — K, dämvd —, vaddisznó —, K kg.-ként egészben, nyul nagy — K, nyul süldő — K, fogoly — K, fácán — K szalonka —, K, darabonként. Fenyvesmadár kötegye —.

Baromfitételek: Elő rántani való csirke 160-240 K, sütni való 2.40-3.20 K, kacsza sovány 3.60-4.40 K, kacsza hizott 5.—6.— K, liba fiatal 5.—8.— K, lud hizott 14.—20.— K, tyúk 3.40-4.20 K, pulyka — K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.10-1.30 K, hizott rucza 1.30-1.40 K, hizott pulyka — K, levestyúk 1.30-1.40 K kg.-ként, Pulárd 1.80-2.20 darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.50-2.60 K, II. 2.—2.20 K, főzővaj (köpült) 1.60-1.80 K, tehéntúró 10-28 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldeségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga —, K, rózsás ujj 7.—8.— K, fehér 4.80-5.— K, kifli 7.—8.— K, sárgarépa 10.—14.— K, petrezselyem 16.—20.— K, vöröshagyma makói 20.—21.— K, közönséges hazai 10.—12.— K, fokhagyma 36.—40.— K, káposzta — K 100 kg.-ként. Burgonya, uj 12.—14.— K, kalarábé 2-4 fill, spárga solo — K, közép — K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes — K, kifejtett — K, zöldborsó hüvelyes —, — K, kifejtett —, — K.

Gyümölcsfélék: Szőlő — fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen ranett, jonathán, Törökbalint, batul stb.) — K, másodrendű —, K, harmadrendű apró áru — K, Körte elsőrendű — K, másodrendű — K, dió I. 40-60 K, II. 30-40 K 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 71-72 K, erdélyi apróbb áru (1440 drb.)

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, június 23. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 812 darab élő borjú (közte 15 rugott) Fizettek: elsőrendű élő borjúkért 74-84 fillért, kivételesen 82-86 fill., középmínőségű élő borjúkért 64-72 fillért, silány és rugott borjúkért 40-62 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat élénkebb volt, az árak 2-3 fillérrel kg.-ként emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, június 23. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A mai sertésvásárra 13598 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 6507 hizott és 5770 hussertés.

Árak: elsőrendű 114-116 fillér, kivételesen — fillér; középnéhez 107-112; idős 99-105 fill.; könnyű 102-108 fillér; fiatal sertés 98-108 fillér, kivételesen — fillér kilogrammonként élő sulyban, levonás nélkül.

Értéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, június 23-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 128-130 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő sulyban) 130-132 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 134-138 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertésleltétel: 1908. évi június 21. napján volt készlet 39810 drb., 1908. június hó 21-én felhajtott 328 darab, 1908. június 22-én elszállított 361 darab, 1908 június 23. napjára maradt készletben 39777 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 23. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 726 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 884 darab sertés, 28 darab süldő, — darab malacz, összesen 1610 darab sertés, 28 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 781 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 829 drb sertés, 28 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés óreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban — fillér, ételsúlylevonással 102-106 fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig, — fillér, ételsúlylevonással 100-102 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 130-132 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 126-136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 130-136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül 134-140, könnyű 140-300 kgr.-ig — fillérig, ételsúlylevonással — 86 fillérig. Belföldi süldő — fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők.) A vásár irányzata lanyha Az árak 4-6 fillérrel hanyatlottak.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 23. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Katona János Jévai állami tanítóképző-intézeti tanárt a kiskunfélegyházi állami tanítóképző-intézethez igazgatóvá, Pályi Julia okleveles kisdudóvónót a hegamonostori állami kisdudóvódáshoz kisdudóvónóvá; 1908. szeptember 1-től számítandó hatályval a következőket: Körösmezei Teréz okleveles tanítónót a szatmár-külterületi állami elemi népiskolához rendes tanítónóvé, Rákosi Bálint okleveles tanítót a buni új állami elemi népiskolához rendes tanítónóvá, Nagy Irén okleveles tanítónót a bércezlai új állami elemi népiskolához rendes tanítónóvé, Wallner György, Láng Ferenc és Matkoviits Teréz okleveles tanítókat, illetve tanítónót a védényi új állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónóvé, Kollweitz Ferenc, Poszt Mihály, Leitgeb Mátyás, Flessl Józsa és Barittits Mária okleveles tanítókat, illetve tanítónókat a nagyvartoni új állami elemi népiskolához rendes tanítókká illetve tanítónókká; az igazságügyminiszter Legeza József nyíregyházi járásbírói joggyakorlatot a zentai járásbíróshoz jegyzővé, Dragomán Gusztáv kékesi járásbírói díjnyokot a zernesti járásbíróshoz irnokká, Schmelz Miklós nagybecskereki lakos, ügyvédi irnokot a nagybecskereki járásbíróshoz végrehajtóvá, Turnai Mária javítóintézeti családfogakornokot a rákos-palotai javítóintézethez, egyelőre ideiglenes minőségben, családfogegéddé; a pénzügyminisztérium vezeté-

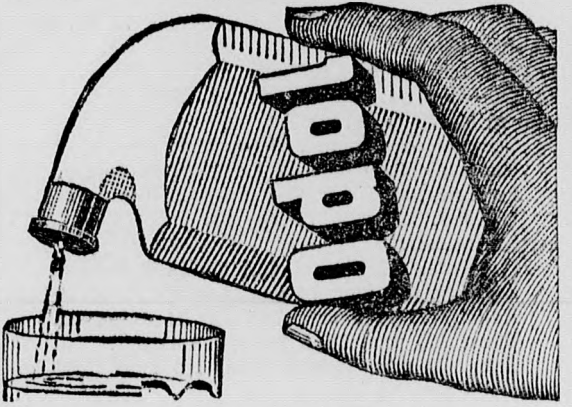
sével megbízott miniszterelnök Scheitz Oszkár okleveles gazdaszt felmérési növendékké ideiglenes minőségben kinevezte.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balázs Péter suskai községi elemi iskolai tanító ugyanabban az állásban végleg megerősítette.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szlafkocsy Viola szatmár-külterületi állami elemi iskolai tanítónót a szatmár-belterületi állami elemi iskolához, Jenei Nándor zólyomi és Csehák József suránkai állami elemi iskolai tanítókat kölcson, Benedek Jolán pilliszentőli óvónót a szucsányi állami óvodához ugyanebben a minőségben; az igazságügyminiszter Fésős Endre szatmárnémeti járásbírói jegyzőt a nyirbátori járásbíróshoz és Tajthy Károly tormal járásbírói irnokot a sátoraljaújhegyi törvényszékhez helyezte át.

Névmagyarisítások. A belügyminiszter Weiszhausz Odón budapesti lakos Hajdura, kiskoru Gellmann Aladár szekszárdi lakos Váradira, kiskoru Weincz Sándor fehértemplomi lakos Vámosra, Mandl Oszkár és kiskoru Mandl Andor István budapesti lakosok Máaira, Sonnenfeld Lajos budapesti lakos Széltre és Hromjak Gyula Mihály budapesti lakos család nevének Hadasra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A facseti járásbíróshoz végrehajtói állásra 2 hét; — a magyaróvári, a kassai, kolozsvári és a keszthelyi gazdasági akadémiánál egy-egy gyakornoki, Kujed községben (Arad vm.) és Mocsolyán (Szilágy vm.) postai ügynöki állásra 3 hét; — a nagykatái járásbíróshoz irnok állásra 4 hét és a segessvári pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyi vigyázói állásra augusztus 15-ig lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. június 23-án reggel 7 órkor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap csaknem az egész északi Felföldön, a Dunántúl északnyugati sarkában és helyenkint a keleti hegyes vidékeken fordult elő kisebb-nagyobb zivataros eső. A csapadék mennyisége számos helyen 10 és 20 mm.-en felül emelkedett, sőt itt-ott 50 mm.-t is meghaladta. (Pohorllán 51 —, Vágújhelyen 52 —, Znióváránál 60 mm.) A hőmérséklet többnyire kissé csökkent; maximuma: Eszéken, meg Csáktornyán 33 C°, minimuma: Arvaváralján, Bavanistén, meg Nagyszébenben 12 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényeges hőváltozás és helyenkint zivataros esők várható.

Allomás	Magasság m-nél 700 +	A hőmérőköt Celsiusen azonos	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					előző nap	ma	max.	min.
A. Szatmár	59.6	19.4	NE	2	4	3	80	17
Ungvár	55.4	20.5	SE	1	4	10	81	18
Kősmárk	60.4	19.8	N	1	4	4	82	19
Sopron	60.0	19.0	S	3	—	2	80	18
Budaörs	59.5	19.3	—	—	—	—	82	19
Budapest	59.4	23.7	NE	1	1	—	80	18
Órány	59.9	17.0	—	—	—	—	82	19
Középhegy	58.9	21.6	N	1	0	—	87	17
Pácz	60.0	20.2	W	3	1	—	82	19
Szárász	60.5	18.2	SW	3	0	—	82	19
Simme	60.1	19.1	—	—	—	—	82	19
Szeged	59.3	21.7	NW	1	0	—	80	18
Tomonyvár	59.3	21.4	—	—	—	—	82	19
Nagyvárad	58.3	19.3	SW	0	4	—	83	19
Kolozsvár	58.6	18.6	—	—	—	—	80	18
Nagyvárad	58.3	18.8	SE	1	4	ny	82	19
Szatmár	58.4	20.8	N	1	4	3	81	18
Bör	—	17.2	E	1	4	1	80	18
Arvaváralja	—	16.0	E	2	—	—	86	18
Solimeczhánya	—	20.2	NW	1	2	ny	81	18
Komárom	—	19.4	NW	1	3	—	80	18
Magyaróvár	—	18.6	NW	3	1	2	87	17
Sopron	—	18.0	NW	1	2	2	83	19
Szék	—	19.8	NW	1	2	2	85	19
Trkvenca	—	22.7	NE	2	4	—	81	18
Johannson	—	—	—	—	—	—	—	—
Csákmén	—	—	—	—	—	—	—	—
Tróház	—	21.4	N	2	0	—	85	17
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—
Sombolya	—	—	—	—	—	—	—	—
Oradea	—	23.8	NW	1	0	—	81	18
Trsova	—	21.5	—	—	—	—	82	18

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJORNATYAS

Dzsrák okle...
kolai tanító...
ügyi minisz...
kolai tanító...
tette.

Weisz...
iskoru Cell...
ra, kiskoru...
osra, Mandi...
budapesti la...
pesti lakos...
atását meg...

végrehajtó...
i, kolozsvári...
ál egy-egy...
) és Mosco...
a 3 hét; —...
a 4 hét és a...
n több pénz...
lehet beadni

jelentése.

élete:

egész északi...
arkában és...
fordult elő...
lék mennyi...
felül emel...
da. (Pohó...
ján 60 mm.)...
ent; maxi...
3 C°, mini...
g Nagysze...

a

zivatáros

Table with 4 columns: Felhőzet, Levegők min., max., Hőmérő... It contains numerical data for weather conditions.

ÉS...
TYAS

Table titled 'Buza' and 'Egyéb gabonafélék'. It lists various types of grain and their prices in different units (Kilós, 100 kilogramm ára).

Table titled 'Allamadésság közlekedés'. It lists various types of bonds and securities, including Magyar aranyjárdék, Kassa-oderb. v. 1890. frt. 4%, and others.

Table titled 'Bankok részvényei'. It lists shares of various banks, including Magyar aranyjárdék, Kassa-oderb. v. 1890. frt. 4%, and others.

A NAGY TITOK
IRTA: W. COLLINS.
Elhatároztam, hogy bizalmát újlag megnyerni igyekszem azáltal, hogy szinleg elhiszem ezt a magyarázatát.

— Ismeretséget kötni? Hiszen egyszer már mondtam néked, hogy mögöttem mentem. Hiszen egyáltalán nem is tudott a létezéséről mindaddig, míg beszélgetni nem kezdtünk.

Nem ellenkezőleg, a való tény elferditése volt minden szava? Teremtő Isten! Hiszen, ha a férjem szavainak hitelt kellene adnom, akkor szerinte az anyja kémkedett utánunk Londonban, a templomban, a vasuton egészen idáig, Ramsgatéig.

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1908. június 24-én.

Nemzeti Színház

Zárva

M. Kir. Operaház

Zárva

Nepszínház-Vigopera

Az ember tragédiája
Drámai költemény 8 szakaszban
előjátékkal. Írta: Madách Imre.

Kezdeté fél 8 órakor.
Műsor
Csütörtök: Az ember tragédiája

Vígshízház

NAFTALIN.

Enekes bohózat 8 felvonásban.
Írta: Heltai Jenő. Zenéjét szer-
velte Szirmai Albert.

Kezdeté 1/2 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Fővárosi nyári színház

A kaméliás hölgy.
Dráma 5 felvonásban. Írta: J.
Dumas. Szerkesztette: Ford Szemere.

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Faust
Péntek: Alonna Vanna

BEKETOW CIRKUSZ

Fényes Előadás
Halálgrás az automobilal a cirkusztetőfőről.
Hadji Mahomed Ben Ali csoport 16 személy és az egész
művészcsapata.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője
VI. kerület, Andrassy - ut 39. szám.
A szalmaözegek legkedveltebb étterme.

Grammofontulajdonosok

lemezeket legelőnyösebben
változtathatják a Grammofon-
hanglemezek közz. Kicsérélési
célnél Bpest. VII., Dohány-u.
30. Prospektus és lemezjegyzék
ingyen. 10.000 új zene- és
ének felvétel.

szőnyeg osztályunkra

felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét,
Művészi mintájú, keléses
szőnyegek készítése szalon-
és intőszőnyegek
Csipke és szőnyegfüggönyök
Ásztal, ágy, díván és zón-
góra takarék.
Paplanok, flanel és tevé-
szőr takarók.
Cócusfutók, lábtör-
lők, japán gyékények
Kunz József és Társa
Bécsi-utca és Deák
Ferencz-utca sarkán

Király színház

Zárva

100 év múlva

Enekes, táncos, látványos tréfa
8 felvonásban, 9 képernyő, írta
Martos Ferencz. Zenéjét össze-
állította Marthon Géza.

Kezdeté 8 órakor
Műsor
Csütörtök: 100 év múlva
Péntek: 100 év múlva

Urania színház

Zárva

Magyar színház

Zárva

Várszínház

Zárva

Városligeti Nyári Színház

A pesti amazonok.
Enekes bohózat 8 felvonásban.
Írta: Hervey Frigyes. Zenéjét
szerkesztette: Hetényi Hedelberg
Albert, Szirmai Albert, Weiner
István, Zerkovitz Béla. Rendező
Bródy István.

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Muschong-buziásfürdői
szénsav-művek

Sürgőnyozim: Muschong, Buziásfürdő.
Interurban telefon 13. sz.

AMERIKAI-PARK

TELEFON 4-49 UJ ÓS-BUDAVÁRA
Igazgató: Friedmann A.

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.
MA NAGY DISZ-ELŐADÁS
A honvédeknek monstra vonós-hangversenye.

A VARIETÉREN:
Johnson és Dean: Adler Gusztó és György

A Tabarin Moulin Rougeben:
SYLVIA keleti és HADI HADJA török három tán-
csozónok. — Valódi francia kankan, macsics, krobata,

26 szent-26 JELENET A TENGERI FÜRDŐBEN
előadja 12 szép angol nő!

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

Kezdeté fél 8 órakor
Műsor
Csütörtök: Naftalin
Péntek: Tatárjárás

ITT a tavasz!
elmultatél

de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbőr!
Gyorsan és biztosan eltüntetni azokat az elismert kitűnő
Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax

Allandóan használva az arc, kéz és bőrt, a testbőrt puhán
üdön és tisztán megtartja

A rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX
eltüntet szeptől, pörsonyt, atkát miltessert patánást
máffoltot, a ráncos bőrt báronysimává, a vörö-
söt vagy barnított bőrt fehérré teszi.

Gyermekápolásnál, fűrdőzéssel nélkülözhetlen:
Künnő hatással bír szomgyuladásnál, valamint for-
és szájaápolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérré
és tükörsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana
Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz
bérmentese.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb
fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kímérve
Egyedüli drogeria Bpest.
Rogátsy Kálmán
Rákóczi-ut 10.
Egyedüli a ROGÁTSY névre.

Erzsébet királyné
Sanatorium sorsjegyeket

eladunk havi részletfizetésre és pedig:

Table with 2 columns: Amount (10, 20, 25, 50) and Price (28, 28, 28, 28) and interest rate (4%, 7.90%, 9.80%, 19.50%)

Évente 3 huzás.

Legközelebbi huzás július hó 1-én.

Főnyeremény 100.000 korona.

Már az első részlet beküldése ellenében megküldjük a so-
roszat és számot tartalmazó részletet (törvényes okmány)
azonnali játékkal.

Általános Bank R.-T.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 39.

Alaptőke 2.000.000 korona.

Alaptőke 2.000.000 korona.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért

mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba allan-
dóan készén raktáron a leggyorsabb kivittől a leg-
finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér
bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési

vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarkán)

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelvényt megszerző
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

PASZTOR (be. cég.)
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 17.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Lawn-teniszjátékaink

fiuknak, leányoknak
és felnőtteknek

legégszesebb és
érdekes társas sport-
játékot nyújt.

Tenisz-rakétok:

Kezdeknek 2,25, 3,25 frt.

Haladókknak 4,50 €

Jó játékosoknak 7,— frt.

Versenyzőknek 9—12,— €

Bajnokokknak 15—19,— €

Pályakerítő-háló (3 m. ma-
gas) méterje . . . 16 kr.

Fehérposztó-teniszlap da-
tuozatja 5, 6, 7, 8, 9 frt.

Teniszárjegysék és
pályatervező ingyen.

Piszló és Haas lawn-
tenisz-üzlete, Buda-
pest, VI., Andrassy-ut
13. szám.

A legtöbb tenisz-klub szállítója.

Küln rakétajavítás-tarifa ingyen.

DELI étterem és kávéház

a Dunaparti korzón, Wurm-u. sarkán

Ma és mindennap délután 4/5-1/2-ig és este 1/2-1/2 kezdve az
európai hírt

CISKOVSKY

quartette hangversenyző, lényeg változatos műsor.

üldöz és meleg ételek. Rendes polgári árak.

Benzin-,
nyersolaj-
és szivógáz-
motorok

Motoros csép-
lőkészletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.

Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzékot kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant. motor- és

gépgyárának

magyarországi egyedárusítói:

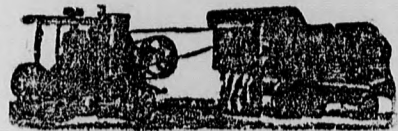
Szabó Emil és Társa

Budapest, V., Hold-utca a23. sz

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motortársulat, Budapest, V., Váci-ut 30

Ajánlja egy eséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmazmas, legegyszerűbb benzinkomobilljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemen megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Dámulatosan olcsó szerkezet! Rendkívül csekély benzinfogyasztás! 13-14 éves fiu is kezelheti!!!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre! 200 dbt ellismerő levél a Magyarországon üzemen levő motorokról!

Most jelent meg!

Népiskolai magyar nyelvtanaink története.

Irtta BÖNGÉRFI JÁNOS.

Néptanítók (Népnevelők) Könyvtára 35-36. füzet.

Ára 2 korona.

Kapható

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám valamint minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek

biztos és lelkismeretes meggyógyításra óriási tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosnővér speciálitást. Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a neml szerek, hevény vagy idült hurullát, veseléi nehézségeket, hólyagbajt, fekélyeket, syphilit, leg- és hátszerecsbajt és bármily női betegségeket.

Budapest, 19., Károly-körút 10. I. emele

Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidéktelek levél útján is biztos eredménnyel gyógykezelés és gyógyszerrel is gondoskodik. - Nőknek külön váróterem külön kijárattal.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalata alapján

Dr. KAJDACS

V. es. és kir. endorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebket, bujakórt (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, gyöngyözt és annak utóhatait, ideg- és hátszerecsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 3-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszerrel gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógykezelés.

Kirándulás az Aldunára és Herkulesfürdőre.

A természeti szépségekben gazdag Alduna megtekintésének és a kies fekvésű Herkules-fürdőben való időzésnek megkönnyítésére 30 napig érvényes mérsékelt áru menetirányú jegyek adnak ki Budapest keleti és nyugoti pályaudvaron.

E menetirányú jegyekkel a keleti pályaudvartól Zimonyig vagy a nyugoti pályaudvartól Bázisig vasuton, Zimontól, illetőleg Bázisától Orsováig hajón és Orsovától - esetleg Herkulesfürdői megszakítással és tartózkodással - ismét vasuton tehető meg az út.

Az I. és II. osztályú jegyek a vasuton gyorsvonattal, a hajón első helyen, a III. oszt. jegyek a vasuton személyvonattal, a hajón második helyen való utazásra jogosítanak.

Az utazás az esetleges zimonyi vagy bázisai és orsovai tartózkodáson kívül a vasuti vonalakon háromszor, a hajóuton egyszer megszakítással.

E menetirányú jegyek árai a következők:

Table with 2 columns: Station, Price. Bpest keleti pályaudvar: I. osztály K 54.80 fillér, II. > 59.0 >, III. > 21.80 >. Bpest nyugoti pályaudvar: K 53.50 fillér, > 37.50 >, > 19.70 >.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ fegyverek, flóbertek, revolverek és karabélyok csekély HAVI részletfizetésre kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruházában

Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

Telefon 11 06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem vízfogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán. Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

Természetes, ezüst üstben

mindenkor frissen befőzött

kiváló finom

málnaszörpöt

szállít

Gessler Siegfried

csász. és kir. udvari szállító és O. oszár. és kir. Fehérvári József főherceg kamarai szállítója.

Kőbánya.

BUTOROK

haló, ebédő, szalonberendezések, továbbé uriszoba, tróda berendezések rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök salódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Károly-utca sarok.

30 forint. Varrógépek

egy új valódi oszárú Singer varrógép szerkezetnyel és óriási állásai miatt SINGER A. gépezésnél Budapest, fősz. ut Akáca-utca 55. Mindenféle varrógépek javítását legutányosabb árban elvégezzük. Árjegyzék ingyen.

Magyar kir. Államvasutak. Üzletvezetőség Miskolc, 1949/508. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége a Zolyombrezó állomásnak ujonnan építése folytán szükséges föld és szikla munkákra nyilvános versenyárgyalást hirdet.

Az ajánlati egységárjegyzék, pályázati feltetelek, az ajánlati minta tervezete a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségnek építési és pályafentartási osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) díjtalanul megszerzethetők, valamint a zólyomi osztálymérnök irodájában, hol a vonatkozó keresztiszelvények és helyszínrajz is megtekinthető s a munkára vonatkozó bővebb felvilágosítás nyerhető. Csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárított és sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1908. évi július hó 4-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) nyújtandók be, ahol és amikor a versenyárgyalás meg fog tartatni, illetve az ajánlatok fel fognak bontatni. A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, összefűzve, lepecsételve és a borítékban következő felirattal kell benyújtani:

Ajánlat Zólyombrezó állomás építése folytán szükséges föld és sziklamunkákra.

Csak az egységárjegyzékben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1908. évi július hó 3-án déli 12 óráig 2000 korona, azaz: kétezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, a hirdetés számára való hivatkozással akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint, de a névértékét meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Készpénz után kamat nem fizetteik; a készpénz azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapírokkal bármikor kicserélhető.

Takarékpenztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetőek le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek tértvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ugy az ajánlatban, mint az egységárjegyzékben előforduló összegek számmal és betűvel irandók ki.

Az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tanu előttemezése mellett történjék.

Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége magának tartja fenn.

Ajánlattevők a pályázat eredményéről, illetve ajánlatuk el, vagy el nem fogadásáról a pályázat határidejének lejártá után két hét alatt értesítenni és letett bánatpénzeik kiszolgáltatni fognak.

Miskolc, 1908. évi június hó 19-én.

Az üzletvezetőség. (Utánnomás nem díjazatik.)

Dr. FABINYI

speczialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac

nemi betegséget

(hugycsőfolyást ebeket, syphilit stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség

mégidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül.)

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszer.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-9-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A Pannónia szállóval szembe.)

Átjáró ház. - Bejárati a lépcsőnél. - Közös várószobák.

